

NYTT OPPLAG!!!

GATEAVISSE

Nr. 4 –
mai 1978

Pris: 5 kroner

Marxisme eller anarkisme?
Emma Goldman

Fange''opprør'' på Ila Sikring
Hjemmestrikket norsk rock

勞資之間關係協調
是企業成功發展的主
最大利潤，降低成
技術革新，產品的開
合理化。若經營者缺
眼前的蠅頭小利，苦
利刃一創造利潤，這
自掘墳墓，也是整個

GATEAVISA

Gateavisa — Nr. 4/78 — Dobbelnummer — 9. årgang

Кто стучит в дверь?
О ком вы говорите?
С кем вы говорите?
Кого вы видите?
Кто сделал это?
Кто сделал это?

VINKART

KARAMELLPUDDING I REAKSJONENS TJENESTE

Fengsels"opprøret" på Ila i fangenes egen versjon. s. 2

Nytt fra "Kapitalens Venstre" SV, AKP, DNA s. 4

BOLIGSPEKULASJON OG BOLIGAKSJON s. 6

160 000 I STREIK Om gruvarbeiderne i USA s. 10

FILMENS SENSURERTE VERDEN Bredo Greve, film og kinopolitikk s. 13

NÆRKONTAKT AV FJERDE GRAD Også kalt erotikk s. 14

"JEG HAR MIN EGEN LUKE" Humoristisk, hjemme-strikket norsk rock s. 16

BLI DUS MED DIN KROPP! s. 18

MARXISTER OM ANARKISME s. 20

Trenger vi en frihetlig sosialistisk avis? Trenger vi anarkisme-undervisning i skolen? s. 22

SVARTE EMMA Amerikansk anarkist, agitator, kvinne-forkjemper, anarkist s. 23

DEN FØRSTE FØRSTE MAI Om Haymarket-massakren i Chicago 1886 s. 26

DIKTNING OG DRUKNING I 1892 Om Arne Dybfest, anarkistisk dikterspire i Kristiania s. 28

Svik på svik: GATEAVISA MED NYE LØFTEBRUDD

I forrige nummer lovte vi dere en masse stoff om maiopprøret i 1968. Dessverre kom vi for sent til jubileumsfesten. Vi prøver oss igjen i neste nummer!

Gateavisas telefon

Vi har fremdeles telefon. Nummeret er (02) 69 12 84. Størst sjanse til svar er det om ettermiddagen (ca. 15-19). Prøv gjerne ellers også om du f.eks. har gratistelefon på jobben. Bli ikke skremt av alle rare ulyder (klikk, skrap, hyl). Det er vel ingen som har interesse av å avlytte oss???

Våre FN-gutterrr vet hva de går til!

Omsider har vårt forsvar fått lov til å engasjere seg i en krig. Særlig lederne for vår FN-bataljon har lenge klaget over at all treningen ikke har fått utløsning i aktiv tjeneste.

Nå er altså sjansen kommet, takket være Israels og PLOs innsats i Libanon.

Og at våre gutterrr er vel forberedt, kan Gateavisa bekrefte. Studer bare de dramatiske fotografiene vi her kan presentere! De ble tatt under trening av Bt/FN (FN-bataljonen) på Trandum i juli 1973.

Her ble alt gjort for å skape mest mulig realistiske forhold, ut fra den gode profeti at Midt-Osten var stedet en mest realistisk kunne hape å bli sendt til.

En gruppe soldater fikk under øvelsen i oppdrag å spille "arabiske demonstranter". Her ble alt gjort for å få soldatene til å se ut som en typisk horde av usiviliserte og fjollete arabere. Alt var til minste detalj ekte. Mye arbeid var f.eks. lagt ned i å gjenskape

de latterlige tøyfillene som arabere henger på kropp og hode og kaller "klær".

Legg merke til hvordan demonstrantene bare raver flirende omkring, i motsetning til effektive og disiplinerte demonstranter av den hvite rase, som vi ser dem f.eks. i Oslo 1. mai. Toralf Maurstad bør snarest engasjere den offiseren som iscenesatte dette gnistrende gode skuespill til regioppdrag for Nationaltheatret.

Araberne har også plakater rettet mot de norske FN-soldatene.

Også her er arabernes primitive andelige nivå tatt på kornet. På fotografiene kan en lese disse slagordene:

—IGLOO-LASARONER go home"
—BLÅ-LUE TJUKK I HUE
—GRAUTHUER

Det er liten tvil om at slike realistiske innblikk i de primitive folkeslag som en skal holde styr på, har sin positive effekt. Korpsanden styrkes, og lysten dempes til å prøve seg på fraternisering

med de innfødte og deres kvinner.

Gateavisa har sendt disse bildene til PLO-ledelsen, slik at palestinerne kan forvisse seg om at de norske styrkene vil opptre strengt nøytralt, og at de har fått en grundig innføring i arabisk kultur og samfunnsliv.

Siden FN-styrkene skal framstå som nøytrale, går vi ut fra at de har øvd seg på realistiske møter også med israelske demonstranter. Soldatene som spilte "jøder" var nok utstyrt med sorte dresser og pappneser (alle jøder har jo som kjent sort dress og diger nese.) I den ene hånden hadde de trolig pengesekken sin, og i den andre kanskje plakater med slagord som:

—JESUS-FREAKS GO HOME
—"Vi fikk nok av blåøyde ariere i Auschwitz og Bergen Belsen"
— "Dra hjem og ta med bløffmakeren Jesus. Vi klarer oss lenge med Uri Geller!"
— Husk Wergeland og Håkon Lie!"

GATEØVISA

Kjøp tidligere nummere
på www.Gateavisa.no

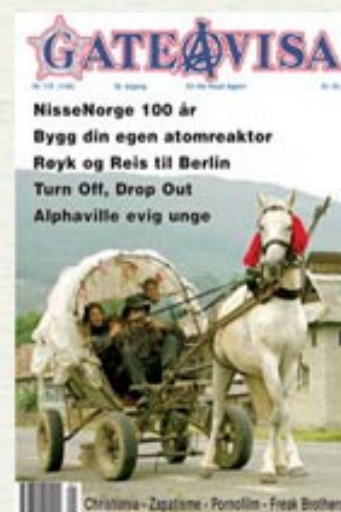
Nr. 174

Valgplakater på vår måte... • Politisk sex • Thomas Hylland Eriksen • Alkopolitikk • Fleinsopp • Voldsromantiske raddiser • Erik Dammann og sønner • Normale gale

Nr. 173

Mørkemenn og terrorister • Kvinneligaen • Dag Solstad • Utdatert copyright • Hurdalsjøen økolandsby • Skylapper? • Kriminell kriminalpolitikk • Lønsslaveri • Snu ryggen til staten!

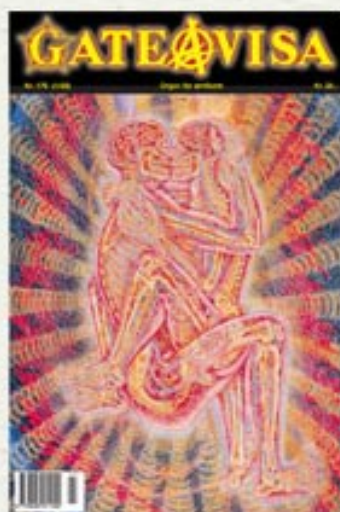
Nr. 172

Bygg din egen atomreaktor • Røyk og Reis til Berlin • Turn Off, Drop Out • Alphaville evig unge • Arild Nyquist • Frosne bestefedre • Zapatister • Frikkbrødrene i Mexico, del 3

Nr. 171

Pornokrati • Svart og hvit vold? • Vekturvold • Kupp Gateavisa! • Sivilisasjon? Nei takk! • Christiania • Telefonterror • Boligaksjon i Bergen • Frikkbrødrene i Mexico, del 2

Nr. 170

Märthas verste eventyr • Narkokrigen vunnet? • Røyk & Reis til Kina • Cao-Dai • Karoline Frogner • Okkupasjonsextra • John Zorn • Situasjonistisk teori • Frikkbrødrene i Mexico, del 1

Nr. 169

Terromål: NORGE • Rapport fra virkeligheten • Oljekrig • Opprør i Argentina • Røyk og reis til Portugal • Harald Medbøe: Shit • Christiania 30 år • Atomavfall – Verdensbanken kommer

Nr. 168

Attac • Hvite Overaller • Black Bloc • Göteborg • Verdensbanken • Genova • Valgets kvalme • Deres Majestet, vi har fått nok • Pepperspray • Okupasjonsnytt • Big Brother ser deg! • Securidass

Nr. 167

Italias frisoner • Dynastiet Bush • USA: Valgfusk og fanteri • Sealand & Ladonia • Røyk og Reis Goa Update • Reisbrev fra Chiapas – Anarkoteori • Smaken er som baken • Sporveishets

Nr. 166

Harry: narkopolitisk flyktning fra USA • Boligaksjonen i Gamlebyen • Alternativmessa • Oslo til kamp for fri hasj • DesPutin: Russlands nye tsar • Piratradio: bryt internett-sensuren.

Nr. 165

Okkupasjoner: Saxegårdsgate og Hausmannsgate • Frikkbrødrene: den store boligokkupasjonen • Er universet levende? • Røyk og Reis: Gateavisas helt egen feriekatalog • Hunter S. Thompson

Nr. 164

Heia politistaten • Ned med terapøytvoldet: Christian Beck • Ungdomshuset i Køben • Rapport fra tjalldmarsjen 1. mai • La dem spise kake • Kennedy: USAs psykedeliske president • Solformørkelse '99

Nr. 163

Dommedag er avlyst • Anarkisten i Egner • J. Edgar Hoover • Nå bomber de for NATO igjen • Glor du på teve? – Alternativmessa • GAs Gule sider • Husknusing i Belgia • Anarkoteori

Karamellpudding i reaksjonens

Rapport om "fangeopprøret" på Ila sikringsanstalt

Hva er et fengsel?

"En institusjon der fangene får menneskelig behandling av rettsindige dyktige tjenestemenn". Hevder Dir. Bergsvein Hov på Ila Sikringsanstalt i Aftenposten — uimotsagt.

"Helvetes forgård", "—Er du ikke gæern når du kommer inn er du det i hvert fall når du kommer ut", "Utklekkingsanstalt for selvmord", — det er fangenes forskjellige uttalelser om sine respektive "fangeleirer".

For en måneds tid siden ble det slått stort opp i VG om "fangeopprøret" på Ila: Flere betjenter i livsfare, fylleslagsmål, "Norges farligste kriminelle i ledelsen for et mytteri" var enkelte av kommentarene.

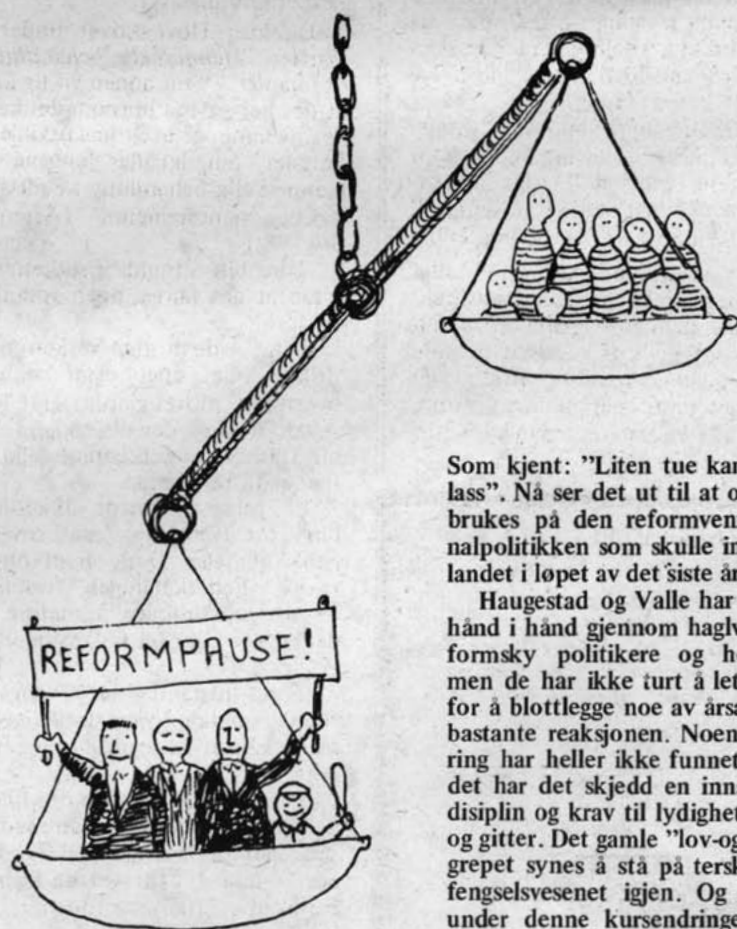
Hva er det som får de bra behandlede fangene til å "gjøre opprør" mot de "rettsindige & dyktige tjenestemennene"? Det offisielle bildet av en kriminell er fullkomment: Han er undermåls, gjerne med varig svekkede sjelsevner, — er i stand til å begå mord (til og med for en karamellpudding!), og er det mest utaknemlige og asosiale menneske en kan tenke seg... Dette er noe som står i alle avisene, så noe riktig må det jo være i det — er reaksjonen selv hos skeptikere.

Vi har fått flere forskjellige fangers versjon av det som skjedde på Ila — både fra innblandede "mytterister" i opprøret/mytteriet/fylleslagsmålet (stryk det du syns passer etter å ha lest hele artikkelen!). Både hendelsesforløpet rundt karamellpuddingen og årsaks/virkningsforholdene er beskrevet.

Det mest interessante er nok bakgrunnen for hendelsene — her framstilt fra forskjellige fanger. (Noe må jo være årsaken til at 7 vettuge folk uforskyldt havner på isolat pga. en karamellpudding?)

På avdelinga der alt skjedde, skal en gjeng langtidsfanger kanalisere ut all frustrasjon, aggresjon og virketrang i det eneste fritidstilbudet: Et hermetisk lukka bomberom med bordtennisbord. Hobbyrommet på avdelinga har vært stengt i mange år, og bordtennis kan jo bli litt ensidig i lengden. Og når du ser de samme frustrerte trynene rundt deg år etter år, har hørt de samme historiene et par hundre ganger, driver omkring i gangene og ikke har en dritt å ta deg til — da er det klart at man har lett for å henge seg opp i detaljer... Psykiatrien kaller det visstnok for projisering — men det virker ellers som om psykiatri er et ukjent begrep innafor murene bortsett fra utdeling av beroligende midler. (De som kjenner til forholdene hevder forøvrig at ikke så rent fæ er blitt avhengige av legal dop bak murene...)

I artikkelen som følger har vi satt de ulike historiene vi har fått, sammen til et hele. Ingen av historiene er divergerende på noe viktig punkt, men alle inneholdt så mange forskjellige momenter, at vi foretrakk dette framfor å trykke bare en av dem.

Som kjent: "Liten tue kan velte stort lass". Nå ser det ut til at ordtakene kan brukes på den reformvennlige kriminalpolitikken som skulle innføres her i landet i løpet av det siste året.

Haugestad og Valle har trofast gått hånd i hånd gjennom haglværet fra reformsky politikere og høyrekrefter, men de har ikke turt å lette på sløret for å blottlegge noe av årsaken til den bastante reaksjonen. Noen snikformering har heller ikke funnet sted. I stedet har det skjedd en innskjerping av disiplin og krav til lydighet bak murer og gitter. Det gamle "lov-og-orden"-begrepet synes å stå på terskelen inn til fengselsvesenet igjen. Og hvem lider under denne kursendringen? I hvert fall ikke VG-lesere som har kunnet kose seg med Grundt Spang og Arve Nilsens illeluktende journalistikk. Hele dagspressa har stinka dritt — og instinktvist har man samla opp en spyttklyse hver gang spaseraturen har gått gjennom Akersgata forbi avisenes gatevinduer.

Reaksjonær tilstramming

Klimaks nådde dagspressa for en måneds tid siden. Da ble krigstypene henta opp på førstesidene: Det gjaldt Ila landsfengsel og sikringsanstalt. Der hadde fangene slått seg fullstendig krakilske. De hadde stormet på fengsels-tjenestemennene — som tilkalte politistyrkene. Flere tjenestemenn ble skadet, men ingen av fangene hadde fått "nevneverdige skader". Dette høres kanskje besynderlig ut?

Ila-hendelsen i dagspressas framstilling ble et slag i trynet på idealistene i justisdepartementet. Mer bokstavelig var det allikevel Ila-fangene som fikk slag i trynet. Og de vedvarende overgrepene mot de påståtte impliserte fangene har bare ytterligere bevisst de bestialske holdningene som skjuler seg bak fengselsdirektørens bleke fasader og juridiske floskler.

Puddingtyveriet

Når en karamellpudding — uten å vite det selv — kan bli utslagsgivende for den kriminalpolitiske utvikling i tida framover, så er det ikke fordi den forgiftet magen til en eller annen innflytelsesrik person.

Nei, det er mer banalt enn som så. Karamellpuddingen var i virkeligheten uskyldig. Det kritiske var imidlertid at puddingen gled ned i feil strupe. En fange spiste en annen fanges mat.

Og dermed var det gjort: Puddingtyven fikk juling.

Så skulle man tro at alt løste seg opp. Men nei: Personalet ved avdelingen der pudding-oppgjøret fant sted, mistet fullstendig fatningen. Den opprinnelige pudding-eieren forsvant inn på cella si, og han fikk selskap av 6 medfanger som var blitt tilkalt av oppstyret.

Utenfor cella blomstret fatningsløsheten: Fangevokterne hadde begynt å låse fangene inn på cellene — nå skulle man ha et oppgjør med de udisiplinerte fangene. Cella der de 7 satt sammen og pratet, ble også avlåst.

Fengslet rustet seg til — som det alltid sies — "kamp mot narkotikaondet og berusede innsatte".

Til sammen 10 fangevakter ledet av inspektør Myrvold hadde funnet veien til avdeling L, fellesskapsavdelingen på Ila's lukkede fengselsseksjon. Det var her det hele utspant seg.

Inne på cella satt altså 7 fanger. 6 av disse hadde ikke engang vært implisert i slagsmålet en halvtimes tid i forveien. De hadde bare befunnet seg på samme celle — og de hadde nektet å gå ut av cella på fangevokterens forlangende.

"Kom ut en for en, så skal dere få gå i fred og ro ned på isolatavdelingen!" Inspektøren skrek inn gjennom matluka i celledora. Provokasjon nr. 1.

A gi seg fullstendig under fengslets autoritet — å gå frivillig ned til ukers isolatopphold uten å ha gjort seg skyldig i brudd på den enkleste reglementsparagraf — det ville ikke fangene uten videre gå med på.

Tåregass og batonger

Dermed var det gjort: Direktør Hov viste seg fra sin ærlige og oppriktige side: Politi og hunder ble tilkalt fra Sandvika politikammer og fengslets menn rustet seg med skjold, hjelmer og batonger.

Omsider kom politiet, og Ila's lukkede avdeling ble omringet av uniformerte menn med hunder. Utenfor celledøra sto halve fengselsstaben oppmarsjert. Unntakstilstanden rådet i fengs-

lets korridor.

Hvorfor?

Man skulle ha bukt med en håndfull forsvarsløse fanger som befant seg innelåst på en fengselscelle!

Dimensjonene fikk komikkens skjær. Men det ble ikke noe mindre alvorlig for fangene av den grunn.

"For å gjenopprette den fullstendige disiplin måtte fangene uskadeliggjøres." Fengselsdirektør Hovs tanke sett ble satt ut i praksis. To tåregassgranater ble kastet inn på cella gjennom matluka. Utenfor ventet batonggjengen på virkningene.

For å unngå den verste virkningen av tåregassen knuste fangene vinduet på cella. Men i en liten celle på 6 kvadratmeter forsvinner ikke tåregassen for det luftes skikkelig ut med gjennomtrenk. Fangene brukte våte håndklær til å beskytte munn, nese og øyne. Likevel ble det for kvelende. Første fange klarte ikke å holde ut lenger. Han stormet ut av cella, og døra ble igjen blokkert av de gjenværende fangene.

Batongene haglet, ingen nåde ble vist den første fangen som dristet seg ut på cellegangen. Bevisstløs ble han lempet ned i kjelleren.

Inne på cella hadde de gjenværende registrert hva som skjedde med første mann. Opplevelsen av gasskammeret var blitt så total at fangene ga opp. De rustet seg med stolbein for å møte batonggjengen som ventet utenfor. Døra ble åpnet fra innsiden — og tre av fangene kom ut.

"Opprørerne" isoleres

Vold avler vold.

Det er ikke så lett å la seg slå sonder og sammen uten å yte en slags motstand.

På Ila ble volden for stor — og etter noen minutter var de tre fangene slått fullstendig bevisstløse. Isolatavdelingen ventet — og de tre ble, som førstemann var blitt, lempet ned i kjelleren.

Celledøra ble låst fra utsiden, og to av fangene ble sittende igjen i tåregassen.

Isolatcellene i kjelleren ble fylt av "mytterister". Fengslet hadde vunnet første runde.

Etter direktør Hovs telefonsamtaler med dagspressa, vant fengslet også en ideologisk seier.

Politisk etterspill

Fangslakten ble framstilt som et mytteri, og den ble brukt av fengslet i den maktpolitiske kampen mot liberalisme i justisdepartementet.

Dagene som fulgte, viste til fulle hvordan pressa kan sette lov og ordenshysteriet i gang. Opinionen mot reformering av soningsvilkårene bak murene fikk betydelig tilvekst. Reaksjonære fengselsmenn vant nye argumenter. I justisdepartementet gjorde reformatorene fullt tilbaketog.

Ila-hendelsene ble framstilt i dagspressa som et opprør. Fangene skulle ha angrepet og skadet fangevakter og politi. Grisejournalistikken nådde et foreløpig toppunkt, og assosiasjonen til Springers svinesti i Tyskland er neppe tilfældige.

Hendelsene — slik de ble framstilt — har blitt brukt som politisk skyts mot de bebudede reformtiltakene som skal være en del av den lenge omtalte kriminalmeldinga. Dette har igjen blitt en stor personlig belastning for kriminalmeldingas "snekker" Arne Haugestad. At Haugestad også er fengselsstyrets øverste sjef, forklarer en god del

tjeneste

— fra innsida

Foto: Kjell Øymo

Sand i samfunnsmaskineriet

Fengselsvesenets kamp mot Tore Forbord

En av "de 7" så meget omtalte "mytterister" som nå sitter isolert på Ila landsfengsel og sikringsanstalt, er fangen Tore Forbord. Gatevisa hadde i nr. 5-6/77 en artikkel som tok for seg det man kaller samfunnsrenovasjon. Tore Forbord var artikkelens objekt — utsatt som han er for fengselsvesenets ekstreme holdninger overfor kategoriene "sedelighetsforbrytere". Og det er ikke lite han har måttet gjennomgå.

Tore ble for snart 2 år siden dømt til 8 års fengsel og 10 års sikring. Rettssaken savner sidestykke i retts-historien. Tore ble dømt for voldtekt og overgrep mot mindreårige — og straffen for dette skulle altså bli 18 år bak murene.

Tores seksualitet har en pedofil karakter. Dette har forårsaket hans mangeårige fengselsopphold. Selv sier Tore at han trenger behandling for årsakene til sin til tider abnorme oppførsel. Hans legning er ingen psyke. Under

rettssakene er han blitt støttet av de oppnevnte rettspsykiaterne.

Men hva skjer? Fra rettens endelige adjø med Tore, blir han sendt nordover til Kløfta — til Ullersmo Landsfengsel. Hva slags behandling venter ham der? — Jo: vanlig "fangebehandling" og siden isolasjons"behandling". Fengselsondet kan ikke hjelpe ham å komme over hans affekt. Dette er til og med de som iverksetter fengselsstraffen, enige om! Men de løfter ikke en finger for å hjelpe Tore til et egnet sted der han kan få sjansen til å bli kvitt sine plager. I stedet unngår de å ta til følge noe av selv rettens intensjoner. Tore blir plassert i kategorien "farlig fange" — der han ifølge myndighetene hører hjemme. Tore bevoktes og straffes som en samfunnsfiende. Men Tore er ingen terrorist. Tore er seg sjøl — med en affekt som alle andre. Alle fengselsårene bak Tore skyldes affektens art — og samfunnets renovasjon.

Etter at Tore hadde sittet på Ullersmo i over ett år, ble han — mot direktør Hovs vilje — flyttet tilbake til Ila landsfengsel, der han sonet sikringen etter den første dommen han fikk (6 år og 10 års sikring). Fengselsstyret traff dette vedtaket på tross av Hovs negative innstilling til å ha Tore på Ila.

På Ila blir Tore satt i lukket avdeling. Han får jobbe sammen med fanger fra åpen avdeling — men han må sitte på lukket avdeling uten fellesskap utenom arbeidstiden. Dette pågår i 6 uker.

Samme dag som "opprøret" finner sted på Ila lukket avdeling, er Tore på vei gjennom avdeling L (der "mytteriet" senere finner sted) til avdeling K der han er innelåst. På avdeling L blir han bedt om å komme inn på en celle. En fange skal be ham om unnskyldning fordi han har "prata dritt" om Tore. Tore var blitt beskyldt for å ha stjålet en karamellpudding fra en fange. Nå har rette vedkommende røpet seg — og Tore var dermed kvitt mistanken.

Inne på cella er det en del andre fanger. Plutselig står en fangevokter i celledøra — alle blir bedt om å forlate cella, men ingen imøtekommer fangevokterens anmodning.

Så blir cella avlåst — og resten kan du lese om på foregående side.

Tore er en av de to som blir sittende igjen på cella etter at de andre fangene blir lempet ned på isolatavdelinga. På denne måten hadde Tore — uten å vite om det — havnet midt i "mytteriet" på Ila, og midt i smørøyet for VGs svinejournalistikk.

Som de andre blir også Tore lempet ned på isolatavdelinga i kjelleren, og der blir han sittende.

Etter noen uker skriver Tore brev til direktør Hov. I brevene beklager han seg over igjen å sitte isolert.

Dagen etter at Hov mottar brevene fra Tore, blir Tore fraktet ned på sikkerhetscelle. Fangevokterne som fraktet ham ned hit forklarte at de ikke visste hvorfor denne sanksjonen var satt i verk. Det eneste de opplyste var at overflyttingen var ordre fra direktør Hov.

På sikkerhetscella begynner Tore å sultestreike. Han nekter ikke bare å spise. Han nekter også å innta flytende føde. Dødsterskelen er ifølge medisinsk forskning, 7 dager.

Legen på Ila kontakter Tore på sikkerhetscella og han sender en søknad for Tore om overføring til fengselspsykiatriske avdeling. Søknaden blir avlåst med henvisning til plassmangel.

Deretter kommer legen med et forslag til Tore om å søke seg til Reitgjerdet kriminalasyl på observasjon etter sinnssykdom. Legen lar det skinne igjennom at dette er det eneste alternativ Tore har for å komme seg vekk fra sikkerhetscella, den eneste utvei som Hov ikke vil motsette seg. Med andre ord — Hov har stilt opp et ultimatum for Tore: Bli på sikkerhetscella eller flytt til reimsengene på Reitgjerdet kriminalasyl.

Direktør Hov skriver under overskriften "Menneskelig behandling i våre fengsler": "En annen viktig årsak til at det har gått så bra som det har gjort her hjemme, er at vi har utviklet gode fengsler, fengsler der fangene får en menneskelig behandling av rettsindige, dyktige tjenestemenn." (Aftenposten 5/4-78.)

Tore blir sittende i sikkerhetscella. Uten at det fantes noen foranledning til det.

Etter 4 døgn uten verken mat eller drikke — et døgn etter søknad om overføring til Reitgjerdet — får Tore beskjed: "Kle på deg disse klærne". Tore blir fraktet ut av sikkerhetscella. Turen skal gå til Reitgjerdet.

På gangen utenfor sikkerhetscella blir Tore tvangsdompa med sovemedisinen Vallergran. Dette er et tungt ataraxica. Felleskatalogen forteller om "kontraindikasjoner: komatose tilstander og alvorlige intoksikasjoner. Lever-skader."

Tores tilstand etter 4 dagers fullstendig mat- og vannstreik regnes for så prekær at all medisiner er utillatelig.

Legen på Ila forteller etterpå at han ikke har foreskrevet noen medisiner. På spørsmål til ledelsen ved Ila får han svar: "Løgn. Du vet da hvem Tore Forbord er. Han er en løgn. Han har ikke fått noen medisiner."

Legen undersøker videre, og bringer på det rene at Tore virkelig har blitt tvangsdompa med Vallergran. Legen har ikke foreskrevet noe Vallergran. Overlegen var ikke til stede på dette tidspunkt, så hun kan heller ikke ha skrevet ut noe.

Fortsetter side 9

om uenighetene og motsetningene mellom fengselsstyret og de lokale anstaltsledelsene når det gjelder "fangebehandling" og framtidig utvikling innenfor fengselsvesenet.

Støtten til de planlagte reformene har sunket til null-stadiet på grasrotplan innen fengselsvesenet. Man skulle nesten tro at mistilliten var nok til at Valle — som kriminalpolitisk sjefsideo-log — ville gå av.

Mens den kriminalpolitiske drakampen fortsetter, forverrer forholdene seg for fangene. Forskjellige innskjerpingstiltak er allerede satt ut i livet, mens flere står på terskelen.

De 7 fangene sitter fortsatt isolert. Anmeldt for vold mot offentlige tjenestemenn. En ny rettsfarsé skal snart innledes, og den vil ikke tjene fangenes forsvarsløse stilling.

På Ila-isolatene slikker fangene fortsatt sine sår.

Martine og Jørgen

BEGREPSFORKLARING

ISOLATAVDELING:

En gang med 10 til 20 celler, der fangene sitter alene på cellene 23 timer i døgnet.

Cellene er sparsomt utrustet, og det er svært begrenset hva en fange kan ha på cella av personlige effekter (slik som personlige klær, skrivemaskin, etc.). Det finnes intet fellesskap mellom fangene. Toaletter finnes på cellene i form av et hull i gulvet.

SIKKERHETSCELLE:

Celle på 2,3 ganger 2,2 meter. Inventar: En madrass og en bibel (hvis fangene insisterer). "Dritehøl" i gulvet. Ingen adgang til fellesskap, lesestoff, brevpapir eller skrivesaker. I times lufting. Ingen vinduer. Fangene i sikkerhetscella får bare ha på seg en underbukse og en undertøye. Sengetøy: Et ullteppe (hvis fangen ber om det).

KARAMELLPUDDING A LA HOV

17 batonger
ispedd 2-4 tåregassgranater.
7 fanger eltes inn etter hvert.
Settes isolert 1-2 uker, tas ut, tilføres sove-midler. Her har man flere valg. Vallergran anbefales for å øke massens mørhet.
Serveres i VG.

Nytt fra kapitalens venstre

Månedens telefonavlytting

—AKPs partikontor, goddag.
—Pål Steigan? Goddag, det er Frydenlund. Knut Frydenlund.

—Eh... hallo ja. Er det noe jeg kan stå til tjeneste med, kanskje? Ha-ha.

—Neida, neida. Men nå skal du høre det, at jeg er nettopp kommet hjem fra en tur til Kina, ja det vet du vel fra avisene.

—Ja, jeg har fulgt med i Aftenposten. Meget gode referater der forresten. Assen var det? Kommunist-skrækken er over, hva? Du speida vel forgjeves etter noe å henge deg opp i?

—Nei, nei, nei, det var ikke sånn som du tror. Jeg skal si deg at jeg kom svært godt ut av det med alle statslederne, vi hadde mye til felles, vi hadde i det hele tatt svært meget å snakke om, og det er bare en ting som hindrer det helt gode samarbeidet mellom Norge og Kina, og det skal jeg si deg like ut, det er...

—Mulig det, men du har nå ikke skjønnet en dritt av teoriene.... OK, du er sjølsagt velkommen til å melde deg på en studiesirkel hos oss, he-he.

—Nei, men så hør på meg da, for f.... Saken er den, Steigan, at det eneste som truer det gode samarbeidet mellom Norge og Kina, det er den banden av profesjonelle streikere som du har rundt deg. Ja, jeg og regjeringen, vi kan saktens tale det, vi har jo nærmest lært å leve med dere. Men det var de gutta i Peking som presset på. De sa det like ut, og nå skal du høre, de sa følgende:

"Hvis dere," altså den norske regjering, "hvis dere ikke enten kvitter dere med de derre apekattene til han Steigan," sa de, "eller får dem til å endre synet sitt på vesentlige ting", og nå skal du høre hva disse tingene er — ja, svenskene begynner jo å komme til fornuft i disse tingene har jeg hørt, men de sa det altså like ut i Kina at dere er en plage for dem.

—Du lyver! Jævla sosialfascist! Du prøver å sverte oss! Din.. din....

—Jeg bedyrer... Du må høre på meg, Steigan. For jeg har tenkt å hjelpe deg.

—Dette er sjofelt! Dette er...

—Teng sa *mere*, Steigan. Og nå må du høre... Han sa at det er helt i orden at dere hyller Kina, men dere må gjøre det på en *helt* annen måte. ... Og han hadde noen forslag som jeg i grunnen syntes var riktig gode....

—Jeg krever håndfaste beviser!

—Du Steigan. Hverken du eller jeg trenger å gå rundt groten. La oss gå rett på sak! Og det dreier seg altså om at *Teng Hsiao-Ping og jeg og alle sammen er helt enige om linja på NATO. Men det er ikke dere!!!!* Ja, vi snakket altså lenge om dette her og det var ikke *meg* som brakte dere på bane, tro meg på mitt ord. Men *Teng sa* altså at dere kunne bli gode støttesp... eh, jeg mener, han sa at hvis dere hadde sett på NATO mer *likt* Kina, på en måte, så...

—Dette sa de ikke noe om til meg da jeg var i Kina! Hadde disse tingene

kommet fram... jeg mener, eh, Kinas beste er jo vårt beste....

—Ja, akkurat! Akkurat!! Og det er derfor jeg snakker med deg om dette. Men nå skal du høre, at jeg har fått en ide. Og jeg skjønner jo at det du mangler, det er, hva skal jeg si, litt mer *kontroll* over folk dine....

—Hva faen mener du?

—Jo, jeg mener det at hvis du sørget for å forandre litt på AKPs mer dagsaktuelle politikk, hva er det dere kaller det, er det ikke *taktikk*, ja jeg blander meg naturligvis ikke inn i *strategien*, hehe, du vet politisk frihet har vi jo i Norge... men jeg tror du skjønner at det vi trenger i Norge i dag, det er mer *POSITIVE* holdninger til disse tingene... NATO ja. Du skjønner. Så kan vi hjelpe dere også. Saken er nemlig den at jeg har tenkt å opprette en del nye stillinger i UD, det er faktisk på tale med ca. 500 informasjonssekretærer som skal ivareta det gode samarbeidet mellom Norges befolkning og NATO....

—HVA? Du, Frydenlund, nå skal du høre...

—En ting til som jeg må nevne. Og det gjelder EF.... Nå må vi se å komme oss inn. Teng og jeg er *helt* enige på dette punkt....

—Men, kamerat Frydenlund... Hor nå her. Jeg skjønner jo nå at jeg kan snakke åpent ut med deg, eller hva? Hva var den knitringa i telefonen?

—Du må ikke være så paranoid. Tror du at jeg er avlyttet?

—Vel, nå skal du iallfall høre at det med NATO, det trenger du ikke å være redd for. Jan Myrdal har jo allerede... og hvis man tar *konsekvensen* av teorien om de tre verdener så... Men du må gi meg litt *tid*. La oss si tre måneder... Eller: over sommeren. Over sommeren går vi inn for NATO. Greit? Og når det gjelder de informasjonsstillingene....

—Ikke glem EF!

—Det melder seg naturlig, det... Men hva med informasjonsjobbene?

—Eh... Det er en liten ting til. Ja, det er bare et forslag, — jeg snakket med Teng om den nye taktikken... Hva med å kjøre opp med noen bedre paroler enn de dere har nå? "Styrk forsvaret", "lengre verneplikt", "atombomben på norsk jord", "samling om den nasjonale regjering i en forkrigstid"... kort sagt mer i tråd med de nåværende materielle forholdene.... Spesielt den siste syns jeg er god... Ja, de skulle sende dere direktiver om det sa de, men jeg lovt nå å nevne det for deg....

—Jeg skjønner. Jo, når du sier det... Men, når blir disse stillingene opprettet, sa du?

—Du hører fra meg over sommeren. OK?

—Avtale. Ha det!

—Ha det. ■

SLUTT OPP, KAMERAT!

Flere har vist interesse for partidannelsen etter Gateavisas annonse for "Party Builders Associates International Corp." i nr. 1/77. Allerede i nr. 2 kunne vi bringe en melding om det nye partiet NTPK(i-m).

Nå har partiet sendt oss sitt nyeste prinsipp-program:

Her kommer det nye partiet NTPK(im) — *Nato-Tilhengernes Kommunist-Parti (Infanteri-Maoistene)* med flere opplysninger om partiet.

Vedtekter for NTKP(im).

1. Medlemmene i NTKP(im) er forpliktet til å være 100% enig med det partiet mener. Partiformannen har alltid rett.
2. I tilfelle partiformannen tar feil, gjelder fortsatt paragraf 1.
3. Medlemmene har plikt til å delta i alle partiets aktiviteter. Fravær uten grunn straffes med 100 kr. i mult som fordeles med 50 kr. til partiet og 50 kr. til komiteen NATOS VENNEN (til flere noytronbomber).
4. Medlemmene forplikter seg til å betale så mye som han/hun har råd til, pluss 10%, i kontingent.
5. Medlemmene må støtte vår solidaritetskomite: *NATOs venner — Chile-juntaens venner og borgerskapets nyttige idioter.*

Steil Pagan
Stein Pagan
(med påholden penn)

Travle dager i China

Chinas «sterke mann», viseformann og visestatsminister Teng Hsiao-ping tenner utenriksminister Knut Frydenlunds sigarett under deres møte i Peking i påskehelgen. (Foto: Jan A. Martinsen.)

Prøv denne fete varianten fra Yenan, kamerat Knut! Fett nok! Ikke rart det var *dit* "den lange marsjen" gikk! He-he... dette skulle rusmiddelhatene i AKP sett! Ja, jeg har nå alltid ment at det må gjelde litt andre regler for oss bevisste som sitter i ansvarsfulle stillinger. Vanlige arbeidsfolk blir bare sløve av det. Forresten, når det gjelder den alt for lave kinesiske eksporten til Norge, — kanskje dette er løsningen? Det kan jo ordnes på en diskret måte....

Rapport fra medlemsmøte i Grünerløkka SV (fritt etter hukommelsen)

Dagsorden:

1. Referat fra kvinnegruppa.
2. Referat fra faglig utvalg.
3. Referat fra bydelsutvalgets nominasjonskomite
4. Nedsettelse av avisgruppe
5. Salg av usolgte aviser
6. Dekning av trykkeriutgifter
7. Gjelden til partiet
8. Inndeling i nytt rodesystem
9. Innsamling til de streikende ved Elgdalen flisespikkeri

Historien viser at autoritære partier danner autoritære samfunn. Det er foruroligende at vi i dag foran kapitalismens definitive sammenbrudd ikke har et eneste sosialistparti der demokratiet virkelig fungerer. SV f.eks. som lenge var mitt håp har stivnet til en byråkratisk pyramide som hammer et hvert politisk initiativ ned fra. Medlemmenes eneste funksjon er å betale kontingent, samle inn penger og spre de skriftene som blir forfattet av partiideologene høyt oppe i hierarkiet.

10. Spredningen av brosjyren "Kampen mot kvakksalveriet"
11. Ekstrakontingenten
12. Utlodding av termosflaske
13. Partiskatten
14. Eventuelt
15. Utflukten til Ravnkollen

Motereferat:

Partilaget nye medlem, den legendariske anarkisten og infiltratoren N.N., spurte om SV-medlemmene var blitt så forstokkede og sløve at de ikke dugde til annet enn å pusle med lokale detaljer. Han etterlyste en politisk diskusjon og undret seg over at medlemmene nærmest vegret seg for å ta opp prinsipielle spørsmål. Til slutt ville han vite om det var noen som visste hva slags sosialisme partiet egentlig gikk inn for. Han ville vite om man arbei-

Helt enig! Arbeidsindelingen i SV er passiviserende, udemokratisk og høyst autoritær!

Nils B

Fy faen for et parti! Medlemmene fortaper seg i pengeinnsamlinger og lokale detaljer mens bossene deres tar seg av politikken. På landsmøtesirkuset er det en liten mafia som bestemmer hva som skal diskuteres og hva det skal stemmes over. Medlemmenes utsendinger er ikke annet enn supportere og klakkører for de radikale autoritetene som bestiger talerstolen. Å ha et navn er blitt like viktig i SV som i de borgelige partiene!

Nils B

det for statskapitalisme og et rødt byråkrati eller for frie kooperativer og arbeiderrådsdemokrati.

Etter denne uttalelsen oppsto det en liten pause der medlemmene så på hverandre med åpen munn som om de hadde hørt noe utrolig.

Formannen vred seg i stolen som en spiddet mark og raslet febrilsk med sine aktstykker som om han der kunne finne et svar.

Den første som fikk igjen talens bruk var partilaget grå eminense, den respekterte og fryktede kardinal Richelieu. Han hevet en truende pekefinger mot N.N. og sa:

"For at et parti skal fungere utad, må det ha en klar disiplin og arbeidsinndeling innad. Det må ha sine folk og det må ha sine generaler.

Vår oppgave er å være supportere og klakkører for de radikale sjampinjongene som bestiger landets talerstoler. Vår oppgave er å samle inn penger, selge Ny Tid og spre de brosjyrer som blir utsendt fra sentralt hold. Rikspolitikken og prinsippprogrammet er sentralstyrets oppgave! Vi medlemmer har ingenting med å blande oss inn i sentralstyrets disposisjoner! La oss holde oss til det vi kan! Jeg foreslår at vi dropper dette emnet og istedet konsentrerer oss om vår gjeld

til partiet. Hvordan skal vi få dekket beløpet? Tombola, tiende, bingo og dør-til-dør-aksjon er foreslått, er det flere forslag?"

(I dette øyeblikk forsto partilaget nye medlem, den legendariske anarkisten og infiltratoren N.N., at det er håpløst å revolusjonere SV eller noe annet parti. Han forsto at det var selve menneskemateriellet det var noe galt med.

Hans intelligente og melankolske øyne så tvers igjennom papegøyene, prestisjesokerne, kverulantene, intrigemakkerne, maktpsykopatene og de som pratet tull. Han innså at medlemsmøtene for all fremtid ville forbli latterlige kaffeslaberaser der man over seg i stortingssjargongen og nedsetter komiteer for pølsevev.

Denne erkjennelse var et hardt, men nødvendig slag for anarkisten og infiltratoren N.N. Skuffet og full av menneskeforakt forlot han møtet.) ■

Nils B.

DNA og Jamaica

Snart reiser alle arbeiderpartitoppene på den "sosialistiske internasjonale"s konferanse i Jamaica. Nordli, Steen & Co. reiser dit som gode venner av statsministeren Michael Manley, etter at de har forsikret om at Norge vil hjelpe Jamaica økonomisk.

En handelsavtale mellom Norge og Jamaica er undertegnet. Der er det bare gode vibrasjoner. Og mange vennlige ord falt da Manley besøkte Norge nylig.

Det er imidlertid trolig at deres partifelle Gunnar Alf Larsen ville vært like velkommen til Jamaica som de andre gutta. Gunnar er nemlig styreformann i Ardal og Sunndal Verk, og ASV har nylig trappet ned mesteparten av importen av bauxitt fra Jamaica — for i stedet å kaste seg over Brasil.

Jamaica har nemlig, for å styrke sin uavhengighet overfor bl.a. den multinasjonale aluminiumsgiganten Alcan, tatt initiativet til en selvstendig sammenslutning av bauxittprodusenter. Dette liker selvsagt ikke Alcan — og dermed heller ikke ASV.

Det sosialdemokratiske Jamaica er forøvrig nå på konkursens rand, etter at deres nest største bauxittkunde — sosialdemokratiet Norge — har funnet bedre beitemarker i militærjuntaens Brasil.....

AKP og Albania

AKP er som kjent den norske arbeiderklassens fortropp. For de mange arbeidere som leser Gateavisen og som foreløpig slapper av i de bakre linjer, kan vi fremlegge følgende frontrapport fra 1. linje.

Det dreier seg denne gang om AKPs kamp mot "høyreavvikere iført rød frakk", populært kalt venstreavvikere. Nærmere bestemt gjelder det striden mellom Kina og Albania, og AKPs vedtak om å benekte eksistensen av virkeligheten.

Det følgende er stjært fra et hefte utgitt av Sosialistisk Opplysningskontor (SV). Heftet har den pretensiose tittelen "Oppgjør med AKP". Det

mest interessante i heftet er beretningene fra ferske avhoppere om AKPs "indre liv". Deriblant altså om rivingen av det nedlagte "fyrtårnet" Albania.

"Sommeren 1976 holdt Arbeidets parti i Albania sin 7. kongress. Folk som er svært dyktige til å lese mellom linjene, kunne spore en viss uenighet med Kina i beretninga. Ledelsen i AKP tok ikke opp dette verken utad eller innad for våren 1977. I en bestemt uke i mai holdt alle lokallag møter om spørsmålet. Motene ble omgitt med mye hemmelighetskremmeri. Folk måtte fram uten å vite hva som skulle tas opp. Dispensasjon fra møteplikten kunne bare gis av distriktstyret (mot vanligvis lokallagsstyret). Medlemmene fikk ikke lov å notere. En betrodde kader leste opp en lang redegjørelse fra sentralkomiteen. Dokumentet var nummerert og ble seinere trukket inn og brent. Innholdet i dokumentet var følgende:

Forst kom en lang utgreiing om prinsippene for debatter mellom partiene i "den kommunistiske bevegelse".

Derneft behandla man sakas kjerne: Striden mellom Kina og Albania. I følge dokumentet hadde AKP tatt standpunkt for striden dukka opp, ved å programfeste teorien om "de tre verdener". Dokumentet munnet ut i et forslag til vedtak. Det ble gjort helt klart at det dreide seg om et ja eller nei til den norske ml-bevegelsen:

— Det var lov å stille skriftlige spørsmål oppover i organisasjonen. Folk som lurte på ting fikk ingen svar dato og ingen garanti for å få svar.

— Hovedvedtaket var at en utad skulle benekte uenigheten mellom Kina og Albania. Det var eksklusjonsgrunn å innrømme offentlig at det finnes motsetninger.

— Det var ikke bare forbudt å diskutere saka utad. Også medlemmene imellom var det forbudt å omtale den. Striden mellom Kina og Albania skulle utelukkende diskuteres på møter som var satt av til dette, dvs. møter som ledelsen tok initiativet til.

— Folk som skulle på sommerferie til Albania fikk forbud mot å diskutere dette spørsmålet med albanerne.

BY STOFF

Hvem er det som bestemmer over byen?
Hvor og hvordan tas avgjørelsene?
Hva vil myndighetene i Oslo?
Om solidaritet innen makteliten.
Hvor lett er det for et menneske med makt å rive et hus "som star i veien"?
Hvordan opererer bolighaiene?
De største drittsekkene i kommunen og blant bykapitalen.
Hvilke muligheter har menigmann til å påvirke det som skjer?
Okkupasjon som aksjonsform.

Dette er noen emner fra en okkupasjonspamflett som kommer ut i disse dager. Det er noen mer eller mindre forhenstående okkupanter som står bak pamfletten.

Den inneholder samtidig en temmelig komplett liste over bygninger som er planlagt revet i årene fremover. I tillegg vil den presentere en ajourført og fyldig oversikt over tomme bygninger og leiligheter i Oslo Indre Sone.

På denne måten håper forfatterne å ha laget en brukbar minihåndbok for byaksjonister og boligløse i Oslo.

Vi vil på de følgende sidene kort presentere en del av materialet — riktignok i sterkt forkortet form.

VANVIDD, VEKST OG KAPITAL

Reguleringsplanene for Oslo har i lengre tid basert seg på at boliger og arbeidsplasser ikke hører sammen. Den offentlige argumentasjonen har gått på at "folk" helst vil ha det slik. "Det er for menneskenes eget beste vi planlegger," sier planleggerne.

Den interne argumentasjonen, makteliten imellom, ligger imidlertid på et ganske annet plan — nemlig de økonomiske interessers plan. (Hadde du ventet deg noe annet?)

Ingenting er mer kapitalistisk og effektivt enn at byene separeres i rene fabrikkstrøk, rene administrasjons- og forretningsstrøk og rene drabantbyer — tilkoblet seg imellom gjennom motorveier og T-baner. Dette er "de store tings modell", fullkomment illustrert av Bonus matmarkeder. Linje-gods og Stovner.

Oslo Indre Sone har siden 1960 hatt en befolkningsnedgang på ca. 50 000 mennesker. Der mennesker flytter ut, river bedrifter ned, bygger nytt og høyt, og flytter inn.

Drabantbyene skal vokse og pendlerstrøkene bli større år for år.

Dette er en utvikling som er vedtatt gjennom avstemning i såvel formannskapet som i bystyret.

BOLIGNØDEN OG DEN KOMMUNALE LØGN

De "folkevalgte" snakker om bolignød og roper at "I humanismens navn, vi trenger flere drabantbyer. Det er krise på boligsektoren."

Samtidig sitter enhver avisleser i det ganske land og vet at drabantbyenes miljøfattigdom virker degenererende på barns tenke- og forestillingsevne, og at drabantbyliv er noe jævlig kjedelig noe.

Det er ingen hemmelighet lenger: *Drabantbyene er noe av det mest primitive vår kultur har framskaffet.*

Vører dette politikerne eller gjør det ikke?

Vi vet, og det gjør også politikerne, at Norges skipsreder- og direktørstand har sine kjempegods med jaktmarker og lysthus langt innover mot Oslo Indre Sone, mye nærmere arbeidsplassene enn drabantbyene. Dette er ypperlige boligtomter.

Bildet blir imidlertid enda mer jævlige når vi oppdager at det i Oslo hver eneste natt står hundrevis av lei-

ligheter tomme. TOMME. Og at det for hver dag som går tommes ytterligere flere leiligheter for beboere. Samtidig grafser "ulovlig" snik-kontorisering til seg over 500 leiligheter i året.

Dette er en utvikling som allerede har gått for seg i mangfoldige år, sikkert siden 1950.

Og selvfølgelig vet politikerne alt dette og mere til — så klart som sola vet de det. Det er en del av jobben å vite sånt, samt å vite hvordan fenomenet skal bortforklares, diplomatisk og greit, med en passe snev av humanisme i underbunnen.

I okkupasjonspamfletten sies det slik:

"Reguleringsplanen har bestemt at en vesentlig del av den eldre bybebyggelsen nær sentrum skal rives, og at handels- og administrasjonsblokkene skal opp i steden. Det er ikke økonomisk regningssvarende å ha boliger i sentrum."

Hvis det er noe spesielt De lurte på, så snakk med våre spesialister på området: Boligrådmannen, boligsjefen, bygningsrådet, byplankontoret, eiendomskontoret, finansrådmannen, husleienemnda, eiendomsinstituttet, kommunikasjonsrådmannen, saneringssjefen, teknisk rådmann, trafikksjefen, statens bygge- og eiendomsdirektorat, byantikvaren, byggeoyvekontoret, bygningskontrollen, og boligformidlingsnemnda."

SPEKULASJON, — EN MENNESKERETT FOR DE RIKE

Det er imidlertid en grov feil å tro at det er byråkratene som styrer byen alene. Den gamle tesen om at statsbyråkratiet primært er til for å tjene kapitalen er ikke helt tatt bak en låve-dør.

Den nye trenden i byutviklingen har ført til paradisklige forhold for storentreprenører og andre kapitalister. Sjeldent har Oslo egnet seg så bra for lyssky pengetransaksjoner og store profitter.

En middelsstor, sentralt beliggende, litt eldre boligård på 1–2 mål tomt er i dag verd ca. 500 000 kroner. Blir huset revet vil den nakne tomt kunne omsettes for det 7-dobbelte — dvs. ca. 3,5 millioner kroner. Dette er Eiendomssjefens egne tall...

Opphavet til denne uforholdsmessige store forskjellen er mennesker. Men-

nesker går alltid i veien. Den spekulative gårdeierens største problem er at det bor noen i hans spekulasjonsobjekt. For han kan få rivningstillatelse, er det nødvendig at han skaffer leieboere erstatningsleiligheter (ifølge en eller annen paragraf i loven). Og dette er ikke alltid så helt enkelt, — i hvert fall ikke hvis man ikke er direkte ond.

Spekulantene er imidlertid gjerne uhemmet-onde. Vanlig praksis er ofte at beboerne presses ut enten gjennom trusler av forskjellige slag, eller på grunn av manglende vedlikehold, slik at gården raskt forslummes og blir ubeboelig.

Det er ingen lov som fratar gårdeieren retten til å la sin egen gård forfalle. Vi lever da i et demokrati.

BESLUTNINGS-MINISTERIET

Så sender gårdeieren inn sin rivnings-søknad.

Søknaden avgjøres i formannskapet.

Boligformidlingsnemnda innstiller til formannskapet.

Boligsjefen innstiller til nemnda. Hans innstilling blir som oftest vedtatt.

Avdelingssjefen for disse sakene heter Gunnar A. Leganger. Og han vet vi hvor vi har — i mars -77 sier han i en av sine innstillinger: "Den meget folelesladde bevaringsbølge som for tiden er på topp, vil snart bli erstattet av en mer balansert vurdering og en vurdering som er det motsatte av sektortenkning. Det er helheten, menneskeverdet, fornuftig utnyttelse av arbeid, penger og reelle verdier, som miljøkvalitet osv. som må settes i forgrunnen."

Det er i det hele tatt svært få rivingsøknader som er blitt avslått i boligformidlingsnemnda.

Pamfletten avslutter sitt kapittel om kreftene som virker på byutviklingen slik:

"Menigmann kan gå fritt, for han er maktesløs. Det folkevalgte bystyret har formell makt, men har føttene bundet. De ansatte i administrasjonen har uformell makt (som sakkyndige rådgivere) og de har også føttene bundet. Kapitalinteressene har uformell makt, har til en viss grad hendene bundet — men de løper fritt omkring."

Og så får hver og en selv tenke seg fram til gunstige kombinasjoner. ■

Bjørn Rosin

Om noen brave forretningsfolk som byaktivister sjelden unngår trynet på

Pamfletten om husokkupasjoner som nylig er utgitt, påstår ikke at alle gårdeiere er onde. Det er i hovedsak en liten kjerne som utmerker seg med sin hensynsløse forretningsdrift, understreker den.

Vi bringer her et lite utdrag fra pamfletten, som tar for seg rullebladet til noen av de større forretningsfolkene....

TRYGVE BJERKE eier ca. 100 gårder med bortimot 1600 leiligheter, rundt om i Oslo. Disse forsøker han å høve inn mest mulig fortjeneste på, ved hjelp av skyhøye leier.

Bjerke har eierinteresser flere steder på østkanten. Tøyen, Kampen, Sinsen og Vålerenga er områder der Bjerke driver sin omfattende bolig-sjøn.

På Vålenga eier han bl.a. Smålsengata nr. 10, 14 og 16 og Opplandsgata nr. 13, 15 og 17.

I de åra Bjerke har eid disse gårdene, har han høva inn penger uten å gjøre noe for å vedlikeholde dem.

Smålsengata 10 og 14 ble kjøpt i 1964 for 60 000 og 120 000 kroner mens nr. 16 ble kjøpt i januar 1977 for 133 000 kroner. Med tanke på hva som siden har skjedd med disse leiegårdene, er det vanskelig å forstå annet enn at hensikten med kjøpene var å la gårdene forfalle for deretter å søke om rivetillatelse.

I midten av august gikk Vålerenga Vel til okkupasjon av Smålsengt. 14. På det tidspunkt var det sørget for at sikringskap, vinduer og vannledninger var smadret og ødelagt, men okkupantene jobba på dugnad og fikk reparert det.

Etter annen gangs rivningssøknad til bystyret fikk Bjerke lov til å gjøre som han ville med Smålsengt. 14.

Okkupantene ble kastet ut av politiet, og det fine bolighuset ble jevnet med jorda.

På tomta skal det bygges en 4 etasjers betongblokk. 100 000 i innskudd og 800 i husleie. Det blir i alle fall ikke folk på Vålerenga som får de leilighetene.

(Et av argumentene for riving av nr. 14 var at dette var en murgård som ikke passet inn i småhusbegyggelsen på Vålerenga — det var vel derfor at bystyret gikk inn for en 4 etasjers betongblokk istedet.)

Men det er ikke bare beboerne i nr. 14 som har fått føle hvordan det er å være en del av Bjerkes gård-imperium. I nr. 16 har leieboerne bare 3 måneders kontrakter og er allerede i ferd med å bli flytta ut. Folk på Vålerenga er nå redde for at nr. 16 blir neste på rivingslista.

A/S EIENDOMSINSTITUTTET tilhører en kjede av aksjeselskap og ulike forretningsvirksomheter. Bak dem alle står advokat Torgny Hanisch, en av de gråeste finansmenn i Oslo.

Det er A/S Kontorhuset som eier A/S Eiendomsinstituttet. A/S Kontorhuset ble stiftet i 1963 og Torgny Hanisch sto for 8000 av de 10 000 kronene som utgjorde aksjekapitalen. Da selskapet hadde generalforsamling i 1973 møtte disse aksjonærene:

Torgny Hanisch
Yngve Hanisch, sønn til Torgny
A/S Kongshaugen byggeselskap,
ved: Torgny Hanisch
A/S Uranienborgvn. 7, ved:
Torgny Hanisch
A/S Eiendomsinstituttet, ved
hovedaksjonær Torgny Hanisch.

Slik sitter samme mannen og drar i sentrale deler av Oslos tomte- og bolig-verden.

Hanisch-dynastiet opererer med et bredt spekter av virksomheter: fra lån og utleie til drabantby-utbygging og hotell-drift.

Uranienborgveien 7 opererer som utleier av leiligheter på vestkanten, overklassestrøket i Oslo.

KONGEHAUGEN byggeselskap er en fusjon av flere Hanisch-selskaper, har bl.a. bygd dyre rekkehusleiligheter i luksusklassen. A/S Eiendomsinstituttet har formidlet salget av disse leilighetene.

Det finnes et viktig fellestrekk ved selskapene i Hanisch-dynastiet: I løpet av de fem siste årene har ingen av selskapene vært å finne i ligningsbøkene. De har altså tjent under 10 000 kroner, og har ikke betalt skatt.

Samtidig går et av disse selskapene, nemlig Eiendomsinstituttet, som ifølge bøkene ikke har hatt høyere inntekt enn grunnsummen i folketrygda å rutte med — av gårde og kjøper Hotell Viking for 27 millioner kroner.

Dette viser tydelig hvilke utspekulerte pengetransaksjoner en her står overfor, og like klart at norsk skatte-lovgivning er et tjenlig redskap for kapitalinteressene — likeså Oslo kommune, som gladelig solgte Hotell Viking til A/S Eiendomsinstituttet.

Ingen har oversikt over hele virksomheten til Hanisch. Tallet på bygninger som denne mannen har hånd om, øker stadig. I tillegg er interessene hans innenfor andre virksomheter stadig voksende. Når Hanisch-dynastiet ikke er å finne i ligningsbøkene, hvilke andre finansieringskilder finnes da, i tillegg til det grå pengemarked?

(Noen kaller det spekulasjon. Andre kaller det forretning. Etersom man gjerne får strenge straffer for å kalle innflytelsesrike mennesker for spekulanter, skal vi avstå fra det her. Bidrag til Gateavisas injuriefond kan imidlertid betales inn til postgiro-konto 2 04 93 28...)

BAUER OG BECK A/S eies av disponent Øyvind Bauer. Firmaet er et klart eksempel på en privat virksomhet som har til mål å trekke mest mulig fortjeneste ut av eiendommer ved å kjøpe opp gamle, men gode leiegårder, flytte folk ut av gårdene, la dem forfalle for å oppnå rivingstillatelse, for deretter å gjøre boliger ulovlig om til kontorer. Firmaet eier i alt ca. 70 gårder i Oslo bykjerne — som de ønsker å rive, for å bygge nytt.

Bauer og Beck utnytter hull i regelverket for å oppnå økonomiske fordeler uten hensyn til beboere og miljø. Taktikken er forslumming, mangel på vaktmester-tjenester, tomme leiligheter og korttidskontrakter. Det øves et knallhardt press på leieboerne hele tiden for å få dem til å flytte, samtidig som det ligger et press på myndighetene for å få rivingstillatelse. "Bauer og Beck A/S setter oss i en tvangs-situasjon." (Skriftlig utsagn fra boligsjefen.)

Et eksempel er Schöningsgate 32, som kunne vært rehabilitert til bra boliger for en brokdel av den prisen et nybygg hadde kostet.

Etter i årevis å ha latt gården forslumme, fikk Bauer og Beck innvilget rivingstillatelse for i stedet å bruke 9 millioner til å bygge småleiligheter i luksusklassen. En fullstendig rehabilitering av det gamle huset ville ha kostet på 1 million.

Andre eksempler på Bauers virksomhet er Hegdehaugsveien 18 og 20, Kristian Augusts gt. 9, Ruseløkkveien 60 og den såkalte Sheraton-tomta.

Nylig ble det tidligere ukebladet Aktuell dømt i byretten for å ha kritisert Bauers virksomhet. Ifølge domsavsigelsen er det forbudt å bruke begreper som spekulasjon og å "suge ut profit" om de som bedriver slik virksomhet.

Det var en klar politisk dom som plasserer rettsvesenet der det hører hjemme: På boligspekulantenes side.

Bauer og Beck opplyste i sin rive-søknad for Schöningsgate 32, at det var 7 leiligheter. Det var 8. Dessuten oppga de at det fantes bare ett WC i gården. Det var dusj, bad og WC i alle leilighetene.

Kommunen var selv behjelpelig med omplassering av leieboerne og stilte 11 kommunale leiligheter til rådighet for gårdeieren — selv om det bare trengtes 8.

Dette skjedde før det var søkt om rivetillatelse, — noe som er stikk i strid med vedtatte bestemmelser.

F.S. PLATOU var under krigen en av de store entreprenører. Dette førte til at han ved slutten av krigen i 1945-46 ble en av de største innen Oslos entreprenør- og byggeverden.

Han eier f.eks. tre gårder i Teatergata, som han har latt forfalle i flere år, — men foreløpig uten å få rivetillatelse, til tross for flere søknader. Det går rykter blant befolkningen på Hammersborg om at det i lengre tid har vært ansatt en boligløs jugoslaver i dette prosjektet, som får gratis losji og penger til mat hvis han lover å holde okkupanter unna.

F.S. Platou eier også Munkedamsveien 92 — "Tinkern", som nå er okkupert. Kommunen vil ha barnehage på tomta, mens Platou vil ha matsenter. Han får ikke rivingstillatelse, og han vil ikke selge. Men han sier nå at han kan gå med på et bytte med Ruseløkk skole. Det er ennå ikke klart hva kommunen vil mene om en slik handel.

"A/S" KOMMUNEN er til tross for sin tilsynelatende gode vilje og høye moralstandard, et av de fremste spekulantfirmaene i byene.

"Firmaet" er Oslos største gård-eier.

En del av gårdene er klart vanskjøttet. Vanlig praksis er å installere fremmedarbeiderfamilier i de verste rønne og å gi faen i alt vedlikehold.

Ta en tur og se f.eks. Breigata på Grønland. Trapper er rast sammen, vinduer knust, utedør vellet, osv. Og fremmedarbeiderfamiliene som bor der er oppgitt, selvsagt. De har prøvd seg med skriftlige klager, men det har ikke hjulpet det minste. De vet at de er uønsket, og venter seg ikke lenger noen ting.

Det finnes nok av andre mer eller mindre små firmaer. Vi nevner f.eks. Muri Larsen og Spakmo. Selvaag, vår største predikant for en ren og strømlinjeformet by, hører også med. Det ryktes på Frogner at han senest i fjor sommer selv har knust noen hus i Bygdøy Alle, for å få en rask rivings-tillatelse.

Den videre reportasje fra samfunnsstøttenes hærverkstøt, må pga. plassmangel stå over til seinere bruk.

ADVARSEL:

De hederlige forretningsfolk vi har omtalt i artiklene her, liker naturligvis ikke å få slike sjofle stempler på seg som f.eks. "boligspekulant", "bolighai" etc.

Avdøde billedblad "Aktuell" kalte i sin tid firmaet Bauer og Beck A/S bl.a. for en "boligspekulant". De ble dømt til mortifisering av utsagnet og til å betale 50 000 kroner i erstatning.

AKSJONSFORMER

Er det i det hele tatt mulig å påvirke en så hensynsløs og fasttomret megastruktur som kompaniskapet Kommunen / De spekulative gårdeierne?

Å aksjonere mot den vedtatte boligpolitikken har sjeldent vist seg særlig virkningsfullt.

I øyeblikket har det likevel lyktes å slå sprekker i festningen.

Pamfletten tar først og fremst for seg okkupasjonen som politisk virkemiddel i kampen om byen, men det finnes selvfølgelig andre måter å slå fra seg på.

I løpet av 70-årene har det vokst fram sterke strøksforeninger i flere bydeler i Oslo. Disse ser det som sin oppgave bl.a. å mobilisere til demonstra-

sjoner! Og det hender også at de organiserer okkupanter. Smatidig er det vanlig at strøksforeningene gir ut aviser og diverse informasjonsmateriale om bypolitikk.

Vi bør også merke oss at strøksforeningene er godkjent som parter med klagerett i rivesaker.

Det finnes flere eksempler på at strøksforeningenes arbeid har fått betydning.

Separate beboeraksjoner bør også nevnes som en viktig måte å aksjonere på: husleiestreiker, PR-kampanjer, havregrynsaksjoner mot ulovlig parkerte biler i bakgården, osv.

I Oslo er det også flere eksempler på at det har kommet til aksjoner av

en mer spontanistisk og fantasifull karakter: f.eks. trafikkaksjoner, gate-teater osv.

I et intervju i Ny Tid i 1976 sier en av Pilestrødet-okkupantene, Berit Thorbjørnsrud, at "boligokkupasjon er et helt nødvendig virkemiddel for å bli hørt. Alminnelige henstillinger virker hverken på private gårdeiere eller på kommunen."

I siste omgang er okkupasjon ofte eneste utvei, men om de rivingstruede husene av den grunn får stå, er en annen sak. Politiet er blant annet av de som har satt sin ære i å hindre det.

Men selv om huset blir revet er det ingen tvil om at en god, utadrettet okkupasjon i stor grad tjener til å bevisst-

gjøre opinionen. Vi har opplevd at store okkupasjoner, som f.eks. Hammersborgokkupasjonen i '76, har vært diskutert i aviser og mennesker imellom over hele landet. Det er hvert over tvil at dette har virket bremsende inn på Kommunens byfornyelsesplaner.

En okkupant fra Majorstuveien 7, som nå er revet, sa i en samtale i november '77:

"Vi trenger flere og større okkupasjoner. Små enkelt-okkupasjoner drukner alt for lett i storbyens mange andre problemer. Store okkupasjoner må det imidlertid tas hensyn til, vær sikker. Kanskje er det på tide at vi som mener noe om bypolitikk og ønsker å ta konsekvensen av det, kommer sammen og gjør det store."

OKKUPASJON

Det er velkjent at boligkøene i byene stadig øker. Det at mange beboelige hus stadig står tomme, eller rives, er et utslag av den ganske absurde boligpolitikken som blir ført. Men denne politikken er bare et resultat av det økonomiske systemet, som gir profittjakt og økonomisk utnyttelse fritt spillerom.

Kommunale boligspekulanter ser så gjerne gjennom fingrene med de syndene deres privateiende kolleger begår. Det er mange eksempler på at huseiere lar hus stå og forfalle, for lettere å kunne få rivingstillatelse. Vi har også sett at huseiere selv ødelegger hus, for å hindre folk å ta inn der, og for å få rive. Og mange ganger rives fullt beboelige og antikvarisk bevaringsverdige hus, og erstattes med kontorbygg eller steril høyblokkbebyggelse. Atmosfære og stil er ingen innbringende for-

retning, og må ofte vike for stål, betong, og i lengden store trivselsproblemer: et dødt miljø. Det er heller ingen som lenger tror på at den moderne blokk-bebyggelse skal gjøre det billigere for folk å bo. Det er mange som ikke kan overkomme de husleiene som kreves der. Sosialdemokratenes "folkeboliger" er ikke blitt stort annet enn en farse.

Står man på gata, forstår man hva alt dette innebærer. Og det er svært forståelig at stadig flere okkuperer de tomme husene. Mange ungdommer, ofte presset fra bygdene og inn til byen, synes at samfunnet skylder dem et sted å bo – og de må gjerne ta seg den rettigheten. Mange andre, som føler at de aldri er blitt gitt en skikkelig sjanse, synes at det minste de kan forlange er et sted å bo. De har også ganske gode grunner når de okkuperer.

Det er mange praktiske ting som det er bra å være klar over når man skal okkupere hus. Her er noen av dem.

Man må finne ut mest mulig om huset: Hvem som eier det, hvor lenge det har stått tomt, og eierens videre planer med det. Man bør undersøke hvilke økonomiske interesser som ligger i hus & tomt. Og om det finnes eventuelle avtaler mellom huseieren og andre for framtidig bruk av tomta. Man bør undersøke de kommunale reguleringsplanene (som man kan få se på byplan-kontoret), der kan man se om stroket er regulert som forretningsstrøk, boligstrøk etc. Disse planene blir fastsatt av bystyret.

For at huset skal kunne rives, må eieren ha fått rivingstillatelse av kommunen. Det er viktig å finne ut om eieren har søkt om dette og om hvor langt evt. behandlingen av den har kommet i kommunen. (I Oslo gis rivingstillatelser av Boligformidling-nemnda, dvs. på grunnlag av ganske lettvinnt behandling.)

De kommunale planene og avgjørelsene har man rett til å få se ved å henvende seg til de forskjellige instansene. I mange tilfelle kan også den kommunale informasjonskonsulenten være behjelpelig. Det beste er imidlertid å forsøke å få en fast kontakt i kommunen.

Det er også en fordel å være orientert om husets antikvariske verdi. De antikvariske myndighetene på stedet bør kontaktes (i Oslo: byantikvaren). En positiv uttalelse fra dem vil kanskje kunne bety et visst press på de bestemmende organene – selv om den reelle innflytelsen til nå har vært liten. En slik uttalelse vil imidlertid ha betydning når det gjelder å skape opinion for bevaring av huset. Foruten byantikvaren kan man også kontakte Foreningen for Norske Fortidsminners Bevaring (Dronningensgt. 11, Oslo 1).

Åpenhet utad

Når huset er okkupert, er det viktig å markere okkupasjonen utad så fort

som mulig.

Aviser bør kontaktes, og man kan lage løpesedler, transparenter, stands, og samle inn støtteunderskrifter for bevaring av huset. Dette er også en fin måte å bli kjent med naboene på. Om det er mulig, er det viktig å ha et godt samarbeid med dem.

I de fleste større byene finnes strøksforeninger, som ofte samarbeider med okkupanter. Disse får vurderes i hvert enkelt tilfelle, – hvilken politisk holdning de har, osv. (I Oslo er mange av dem ml-dominert, og ikke alltid de mest fruktbare å samarbeide med...)

Det kan være en fordel å kontakte huseieren og forklare bakgrunnen for okkupasjonen. Om mulig, kan man forsøke å få ham til å inngå leiekontrakt. Et pressmiddel til dette kan være å begynne å betale inn husleie på en sperret konto.

Alt det praktiske

Når det gjelder praktiske ting som

vann og strøm:

I noen tilfeller er det ikke stengt av, og da er det gjort ved et håndgrep å sette anlegget i stand. Til nå har ikke vann- og lysverk pleid å stenge tilgangen pga. okkupasjon. Et eksempel er Læregutthjemmet i Oslo der huseieren (kommunen v/ boligsjefen) forsøkte å få Lysverket til å stenge strømmen – uten hell.

Hvis vann og strøm allerede er stengt av, byr dette på store problemer. Man kan søke vannverk og e-verk om tilkopling (noe som i enkelte tilfeller kan lykkes). Som siste utvei kan man selv kople til elektrisiteten, men det er ulovlig. Dessuten kan det være risikabelt, – og må i alle tilfelle bare utføres av kyndige folk (helst utdannede elektrikere).

Muligheter for bevaring?

Hvor stor sjanse har man så til å bevare et rivingstruet hus? Det avhenger av mange ting. Svært viktig er det at det

Utsnitt fra en plakett laget av byaksjonister i Oslo i april.

DETTE Huset ER OKKUPERT AV BOLIG-SØKENDE! ↓

finnes en sterk opinion som kan legge press på politikerne. Det betyr også mye hvilke økonomiske interesser som ligger i hus & tomt, hvor mye motparten vil sette inn på å få det revet.

Det er også vesentlig hvor langt behandlingen av saken har kommet i de kommunale organer. Er riving av huset et ledd i en vedtatt reguleringsplan, gjelder det å få utsatt rivingen så lenge som mulig, og forsøke å få saken gjenopptatt i kommune/bystyret. Samtidig bør en ha personlig kontakt med politikere i nøkkelposisjoner (aller helst ved at de selv kommer og får se nærmere på huset fra innsiden).

Hvis rivingstillatelse er gitt, er mulighetene for bevaring minimale. I Oslo kan imidlertid en gitt rivingstillatelse ankes for formannskapet, av dem som har "saklig interesse i eiendoms- eller rivingsspørsmålet". I praksis vil dette blant annet si leieboere, boligforeninger eller storkforeninger. Okkupanter har derimot liten sjanse til å gå fram på denne måten.

Dersom alle sjanser til å få bevart huset skulle være ute, så bør dette allikevel ikke være noen grunn til å oppgi okkupasjonen. Den vil iallfall være en vekker, som bidrar til å sette søkelyset på boligpolitikken, og skape en opinion, slik at det kanskje blir vanskeligere for politikere å rive bevaringsverdige hus for framtida. Noe som allerede nå har vist seg.

Juss for okkupanter

Hvilken juridisk stilling står husokku-

panter i? Det ville være en illusjon å tro at det borgerlige rettsapparatet skulle være til noen særlig nytte for boligløse. En okkupasjon defineres nærmest på linje med et hvilket som helst innbrudd. Derimot går boligspekulantene som regel fri.

Loven inneholder likevel enkelte paragrafer som kan tolkes til okkupanterens fordel (selv om dette til nå ikke har vært gjort av rettsapparatet). Det finnes bl.a. en nødrettsparagraf, som gir rett til å ta seg inn i hus i nødtilfelle.

Straffelovens § 80 kan også bli aktuell. Ifølge denne bortfaller påtale retten etter seks måneder. Dette betyr i praksis at dersom okkupasjonen ikke er anmeldt i løpet av de første seks månedene, er den blitt sivilsak, og politiet kan ikke kaste ut okkupanterne uten rettens kjennelse.

Til nå har myndighetene imidlertid ikke tatt hensyn til dette. Det blir også sagt at etter lovlig rivingstvedtak kan politiet kaste ut okkupanterne for å beskytte dem under rivingen, etc. Men at det er juridisk tvil om dette skulle være grunn god nok til at retten (namsretten) burde behandle slike saker.

Justisdepartementet har også uttalt seg om disse spørsmålene, i Dagbladet 8/9-76:

"Departementet antar imidlertid at det kan tenkes tilfeller der huseierens holdning har vært slik at namsmyndighetene likevel bør inn i bildet. Unnlater han å reagere innen rimelig tid, f.eks. med anmeldelse og krav om poli-

tiets bistand eller på noen måte kan sies å ha innlått seg med okkupanterne, kan det reises spørsmål om han dermed ikke har gjort en slags godkjennelse av forholdet slik at han vil være avskåret fra å gå til utkastelse uten videre. Politiet vil således kunne bli stilt overfor vanskelige vurderinger når de skal ta stilling til et krav om bistand til utkastelse fra okkupert hus."

Men i praksis har det vist seg svært vanskelig å få okkupasjoner til retten (et unntak var okkupasjonen i Markveien i Oslo høsten '77, der det var spesielle forhold).

Poenget med å få det hele til retten, er at man dermed vil få atskillig lenger frist til å flytte ut enn de 5-10 minuttene politiet pleier å gi. Saken ville også bli bedre kjent utad. Men noen avgjørelse til okkupanterens fordel skal man forøvrig ikke ha noen illusjoner om.

Når det gjelder det juridiske er det også et poeng som kan bidra til å skape opinion (men som ikke har noen betydning for okkupasjonen forøvrig): Det finnes en lov om at beboelseshus ikke skal stå tomme lenger enn en måned, uten saklig grunn. Etter tre måneder har boligformidlingsnemnda rett til å sette folk inn i de tomme leilighetene, etter først å ha gitt huseieren en frist til å leie ut. (At boligformidlingsnemnda i Oslo sjelden reagerer, skulle være unødvendig å fortelle.)

Utkastelse

Hvis det går mot politiutkastelse, så

bør ikke dette gå upåaktet hen. Det er viktig først å kunne anta tidspunktet for utkastelsen, slik at advokater og pressefolk kan være til stede.

Når politiet kommer (enten ved utkastelsen, eller i andre ærend), må man kreve å få se utkastelsesordren eller tilatelse fra retten eller høyere politiembetsmann til å ta seg inn på privat grunn. Dersom dette mangler, kan ikke politiet foreta seg noe.

Advokatene må framholde overfor politiet alle de juridiske sidene som kan være til okkupanterens fordel. (I Oslo pleier Juss-Buss å være villig til å hjelpe okkupanter.) Når pressefolk er til stede, er politiet som regel mindre brutale, når de vet at de fascistiske utgydelsene deres kan komme i avisa....

Det er viktig at okkupanterne har funnet fram til en felles holdning under utkastelsen. Når politiet går til aksjon, bør man være klar over dette: Passiv motstand mot politiet, dvs. å lenke seg sammen, legge seg ned, barrikadere døra, etc., regnes iflg. loven som *forseelse*, og får sjelden noe rettslig etterspill. Aktiv vold mot politiet regnes derimot som *forbrytelse*, og kan straffes med lange fengselsstraffer.

Enkelte ganger blir husokkupanter innbrakt av politiet. Hvis saken bare gjelder selve okkupasjonen, eller det å ha nektet å følge politiets henstillinger, kan man ikke holdes på politistasjonen mer enn fire timer, og bør reagere hvis man ikke blir løslatt i løpet av denne fristen. Det eneste man har plikt til å oppgi er navn, adresse, fødselsår og stilling (altså ikke f.eks. arbeidsgiver, dersom politiet spør om det).

Man har ingen som helst plikt til å forklare seg overfor politiet utover dette. Og det er ingen grunn til å tro dem dersom de sier "da blir det mer langvarig". Er man under myndighetsalder, har man forøvrig rett til å kontakte "foresatte".

Husokkupasjoner har ikke pleid å få noe rettslig etterspill inntil nå (men det kan endre seg når som helst). Selv sagt kan man selv anmelde politiet, hvis man mener de har forbrutt seg under utkastelsen — ved voldsbruk eller på andre måter — men dette pleier ikke å føre til noe særlig. Innen rettsapparatet beskytter man hverandre.

Skulle man (mot formodning) få bot for noe angående okkupasjonen, kan man nekte å vedta denne, da kommer det hele for retten.

Når det gjelder organiseringen av husokkupasjonen innad, så vil ikke denne artikkelen komme nærmere inn på det. Det får okkupanterne finne ut ved erfaring, og ved å se nærmere på de okkupasjonene som har vært til nå.

Så boligløse — okkuper..... T.A.

Fortsettelse fra side 3

Fengselsvesenets kamp mot Tore Forbord

Tore fraktes til Reitgjerdet kriminalasyl i Trondheim.

Umiddelbart etter innleggelsen der blir han lagt i seng. Beina hans blir reimet fast slik at han ikke kan reise seg opp fra senga.

På dette tidspunkt får Gateavisa vite om hendelsen. Vi kaster oss på toget oppover til Trondheim. På Reitgjerdet får vi møte en forholdsvis kvikk og opplagt Tore som forteller hva som har skjedd.

Etter 3 ukers observasjon på Reitgjerdet blir Tore sendt tilbake til Ila. Hva ventet ham der?

Jo, fortsatt isolatavdeling med alle de former for "behandling" som fengselsvesenet påstår seg å stå for.

Tore Forbord blir i VG omtalt som "en av Norges farligste kriminelle". Behandlingen av ham tar derfor sikte på å uskadeliggjøre ham helt, for at han skal kunne resosialiseres.

Fengselsvesenet er typisk nok slik at direktøren har all nødvendig makt, både når det gjelder konkret "behandling" av fanger og når det gjelder hvilket bilde han ønsker offentligheten skal ha av systemet gjennom pressa. Hvem som er samfunnsfarlig, kan man jo spørre om — det autoritære og totalt diktatoriske fengselsvesenet, eller de menneskene som er underkastet dette ødeleggende systemet.

For det er jo selvstendige og demokratisk innstilte mennesker samfunnet vil ha, eller — ?

Eller er det totalt underkua folk som ikke setter spørsmålsteget ved noe?

Martine og Jørgen

ABONNER PÅ GATEAVISA!

Hvor ofte må vi
gjenta det?
Se side 30

FENGSELSFUGLER!

Vi minner om at de som sitter
inne, får Gateavisa tilsendt gratis.
Skriv til oss —
oppgi navn, adresse og hvor lenge
du blir sittende som
statspensjonert...

160 000 arbeidere skulle tvinges tilbake

Den 4 måneder lange streiken blant USAs kullgruvearbeidere er avsluttet. Riktignok er ikke arbeidet gjenopptatt av alle de 160 000 tilsluttet gruvarbeiderforbundet UMW (United Mine Workers). Pensjonerte gruvarbeidere har flere steder uttrykt misnøye med den tariffavtalen som er inngått. Bygningsarbeiderne tilsluttet UMW var dessuten opprinnelig ikke tatt med i den nye avtalen.

Imidlertid ser det ut til at også de nå har oppnådd arbeidsvilkår de kan godta. Hva som har skjedd med lokale konflikter, slik som i Justus-gruva hvor de nå streiker på andre året, har jeg ikke vært i stand til å bringe på det rene.

Gruvarbeiderne har avvist kullselskapenes forsøk på å splitte fagforbundet ved å inngå lokale lønnsavtaler. Samholdet blant USAs gruvarbeidere viser seg fortsatt å være sterkt. Ved de gruvene hvor grupper av arbeidere fortsatt nekter å trekke tilbake streikevaktene, respekteres dette ved at arbeidet ikke blir gjenopptatt. Solidariteten og kampviljen er ikke knekt i USAs eldste og sterkeste landsomfattende fagforbund.

En pensjonert gruvarbeider ble den 16. januar skutt ned og drept i Kentucky av en ikke-organisert sikkerhetsvakt.

I Rockport, Indiana, ble 194 streikende gruvarbeidere arrestert den 7. januar, etter at en lasterampe var sprengt i stykker.

En bil-karavane med 600 arbeidere forsøkte i Tennessee å blokkere kulltransport fra ikke-organiserte gruver.

I Virginia ble 110 arbeidere arrestert etter å ha bygget veibarrikader og dessuten for å ha nektet å etterkomme politiets ordre.

Nok en gruvarbeider ble drept den 3. januar i en skuddveksling mellom streikende arbeidere og streikebrytere ved en ikke-organisert gruve i Indiana.

Samme dag i Alabama ble mer enn 200 politifolk utkommandert for å spre et tusentalls streikende arbeidere. Ifølge nyhetsbyråene holdt de syv streikebrytere innesperret i et hus.

Faglig kamp i USA har en lang og voldelig historie. Det er beretninger om arbeideres utholdenhet mot stats- og pengemakt. Mot lovparagrafer og rettsvesen. Haymarket-affæren og dommen mot Sacco/Vanzetti er blant de justismord som har vært viet mest oppmerksomhet. Men de har også en sammenheng og en historie.

Åpen krig mot streikende arbeidere er en del av tradisjonene i USAs arbeiderbevegelse. Skjønt disse tradisjonene står ikke nedtegnet i maktapparatets samfunnsbærende historieskrivning:

Den 20. april 1914 åpnet det lokale borgervern ild mot streikende i Ludlow, Colorado. I et blodig, daglangt slag ble 40 gruvarbeidere, kvinner og barn drept, – utallige andre ble såret.

Gruva i Ludlow tilhørte Colorado Fuel and Iron Company. Selskapets eier var J.D. Rockefeller.

ET SPLITTET FORBUND

Gruvarbeiderforbundet UMW regnes i dag som det hardeste og mest klassebevisste fagforbundet i USA. John L. Lewis var den personen som med autoritet la grunnlaget for UMW på 30- og

40-tallet. Forbundets største seier på Lewis' tid var opprettelsen av et pensjonistfond og en sykekasse: Gruveselskapene skulle betale inn 10 cent pr. utvunnet kull til dette formål.

Lewis plukket i 1960 ut Tom Boyle som sin etterfølger. Boyle opptrådte med ikke mindre autoritet enn sin forgjenger. Etter hvert mistet han imidlertid kontakten med grunnplanet i forbundet. Hans ledelse tok en stadig mer selvbestaltet retning. Opposisjonen satte fram beskyldninger om korrupsjon, og ved valget på ny forbundsleder i 1969 ble Joseph Yablonski oppstilt som en sterk motkandidat.

Tom Boyle hevdet å ha vunnet valget. Men Yablonski påsto at Boyle hadde fusket med stemmene, og koblet myndighetene inn i saken for nærmere undersøkelser. Tre uker senere ble Joseph Yablonski med kone og datter drept. Tom Boyle fortsatte som forbundsleder. Men siden er han blitt funnet ansvarlig og dømt for drapene. Leiemorderen han hadde engasjert var betalt av forbundskassa. Boyle anket dommen, men i midten av februar i år ble denne anken avvist og dommen opprettholdt.

ALDEREN I GRUVENE HAR GATT NED

Ved forbundsvalget i 1972 satt Boyle fortsatt som leder. Imidlertid var det opposisjonen som vant en knepen seier: motkandidaten het Arnold Miller. Valget var i like stor grad en avstemning mot Boyle som et valg av Miller. Allikevel ble Millers seier hyllet som begynnelsen til en ny æra for UMW og et eksemplarisk forbilde for reformer innen hele fagbevegelsen.

Siden har imidlertid mye endret seg. Kullindustrien har gjennomlevd et kraftig oppsving. Organisasjonsprosenten blant gruvarbeiderne har sunket. Samtidig er de gjenværende arbeidere blitt hardere og mer kampvillige. Og yngre: Gjennomsnittsalderen i gruvene ligger i dag på rundt 31 år, mens den var 49 for ti år siden.

Og forbundslederen Miller har vist de samme autoritære tendenser som sine forgjengere. Han svikter grunnplanet, og er beredt til å inngå kompromisser med arbeidsgiverne – noe som har vært mer enn tydelig under den siste gruvestreiken. Dessuten vet Miller at hans støtte er svak. Seieren ved valget i juni i fjor var mer knepen enn tidligere. Bare halvparten av de stemmeberettigede gruvarbeiderne deltok. Totalt har Miller en femtedel av UMWs medlemsmasse bak seg.

INDUSTRI MED DISIPLINÆRPROBLEMER

Da Carter fremla sitt energiprogram i fjor, understreket han viktigheten av å erstatte knappe og usikre gass- og oljeforekomster med de nasjonale kullreserver. Frem til 1985 skulle kullutvinningen nærmere fordobles. I dag finnes halvparten av verdens kjente kullreserver i USA. Kull representerer hele 90% av nasjonens konvensjonelle energireserver.

Mye tyder på at arbeidsgiverne i den amerikanske kullindustrien ønsket den streiken som nå er avsluttet. Forventningene til kull som fremtidens viktigste energikilde har i første rekke skapt overproduksjon. Mange har derfor ment at kullprisene ikke ville ha vondt av den større etterspørselen som

en streik kunne skape.

Et annet problem for kullselskapene er arbeidsdisiplinen. Siden 1969 har den enkelte arbeiders daglige produktivitet gått ned fra 16 til 9 tonn. Årsaken er bl.a. et eksplosivt voksende antall "ville" streiker. Siden 1974 er over 6 millioner arbeidsdager gått tapt på grunn av "ville" streiker og annet fravær "uten grunn". Tallet for 1977 alene var 2,5 millioner. Dette er et tap som er ti ganger høyere enn for andre industriers gjennomsnitt. I begynnelsen av 60-årene var "ville streiker" et nærmest ukjent fenomen.

FORBUNDSLEDELSENS SAMARBEIDSVILJE

Gruvekonflikten illustrerer i denne sammenheng et historisk vendepunkt i forholdet mellom kapital og fagforeninger i USA. I etterkrigstiden samarbeidet fagforeningene med kapital og statsmakt for å oppnå en økonomisk vekst som alle parter var tjent med. Lønnsøkningene ble knyttet til vekst i produksjonen. Fagforeningene aksepterte rasjonalisering og automatisering, med det resultat at mer enn 300 000 gruvarbeidere mistet jobben mellom 1949 og 1964. Og samtidig sørget fagforeningene for arbeidsro.

Den nåværende økonomiske krise har fjernet en vesentlig del av dette samarbeidsgrunnlaget. I mange deler av det amerikanske næringsliv har arbeidsgiverne innledet en offensiv mot arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår. Det stilles krav til arbeiderne om økt produksjon, men lønnskrav møter stadig sterkere motstand. Streikeretten forsøkes begrenset. Fagforeningenes styrke forsøkes underminert og brutt.

Gruvarbeiderstreiken var derfor en kamp for gruveforbundets videre eksistens. Organisasjonsprosenten har vært synkende. Mens UMW i 1946 hadde 600 000 medlemmer, er tallet i dag sunket til under 200 000 i tillegg til forbundets 85 000 pensjonister. Stadig mer kull blir gravd av uorganisert arbeidskraft. Mens organiserte gruvarbeidere i 1974 kontrollerte omkring 75% av kullproduksjonen, ligger tallet i dag under 50%.

Med politiets hjelp ble kullblokadene brutt av leveranser fra uorganiserte gruver.

SARBAR OKONOMI

I første rekke er det statene på Østkysten som er avhengige av kull: Ohio, Indiana, Tennessee og Pennsylvania. Dessuten Virginia, Vest-Virginia,

bilarbeiderforbundets Detroit-avdeling, sendte en konvoi lesset med klær og mat til de streikende.

Sentralt bevilget bilarbeiderforbundet 10 millioner kroner til streikefondet, ved siden av å stå for matkaravaner inn i streikeområdet. Stålarbeider-

til gruvene

Kentucky og Michigan. Mens kull-avhengigheten for USA som helhet ligger rundt 20%, stammer f.eks. 90% av elektrisiteten i Ohio fra kraftverk med kullfyring.

Da gruvestreiken tok til, viste det seg raskt at den kom på et uheldig tidspunkt — sett med arbeidernes øyne. Kullskapelene hadde store mengder kull liggende på lager, enkelte steder helt opp til 3-4 måneders forbruk. Men myndighetene tegnet selvfølgelig et svart bilde av streikens snarlige konsekvenser. President Carters økonomiske rådgivere oppga bl.a. at det i løpet av april kunne bli nødvendig å permittere 3,5 millioner arbeidere. I enkelte delstater ble det for offentligheten lagt frem kriseplaner om halvering av strømforbruket, osv.

Men noe slikt skjedde bare i liten grad. Totalt ble mellom 25 000 og 30 000 arbeidere permittert. Konsekvensene av streiken kunne naturligvis ha blitt større, ikke minst pga. ringvirkninger i USAs sammenvevde og sårbare økonomi. I Ohio er for eksempel bilindustrien fullstendig avhengig av kullprodusert elektrisitet. Denne industrien leverer deler til fabrikker i andre delstater. Hadde General Motors fabrikker måttet innstille, ville det derfor ikke bare betydd permitteringer for Ohio-avdelingen 27 000 ansatte, men etter en tid også for de øvrige omkring 300 000 i hele General Motors-konsernet.

Det skjedde imidlertid ikke. Kulllagrene tålte å bli halvert i løpet av de nær 4 måneder streiken varte. Leveransene vokste dessuten fra uorganiserte gruver, hvilket i hovedsak vil si gruvene på Vestkysten. I tillegg ble det kjøpt kull fra utlandet. På et tidlig tidspunkt under streiken kom det bl.a. tilbud fra det vesttyske Ruhrkohle AG i Essen. Tilbudet gjaldt leveranser på opptil 14 millioner tonn kull til USAs stålindustrier for en pris godt under den vanlige amerikanske markedsprisen.

VOKSENDE STRIKESTØTTE

"Vi har ikke noe annet valg enn å stå fast på det vi mener er rett," uttalte en gruvearbeider fra Vest-Virginia under streiken. "Vi vet, at hvis vi ikke oppnår en avtale denne gangen, så vil forbundskassa være tom, og da vil vi aldri være i stand til å kjempe for en ny lønnsavtale."

I nærmere 4 måneder levde 160 000 familier stort sett uten noen form for fast lønn. Forbundet har ingen streikekasse. Og midler til helseutgifter og pensjon bortfalt under streiken, fordi finansieringen av disse ytelsene direkte er betinget av kullproduksjonens omfang.

Det tok tid før de streikende fikk støtte utenfra. Interessant er det imidlertid at bilarbeiderne i Detroit var blant dem som ga støtte, selv om de ville være de første til å bli permittert som følge av streiken. Årsaken er å finne i gruvearbeidernes støtte til bilarbeidernes kamp flere tiår tilbake. 13 000 organiserte bilarbeidere tilsluttet en av

forbundet ga 5 millioner til pensjonerte gruvearbeidere. Fagforbunds-sammenslutningen AFL-CIO erklærte en "bred, landsomfattende kampanje for å samle mat".

Den nye lønnsavtalen for gruvearbeiderne ble ikke fullt ut slik de ønsket den. Streiken stoppet allikevel et avtaleforslag som var en hån mot gruvearbeidernes kamp gjennom flere tiår. Og den viste at det fortsatt finnes en slagkraftig arbeiderbevegelse i USA.

Dessuten, hva har ikke 160 000 gruvearbeidere lært og fått bekreftet om samhold, kamp og solidaritet. Hva har de ikke lært om politi som beskytter streikebrytere. Domstoler som løper kullskapelens ærend. Presidenters tvangslover som skal sulte dem tilbake til arbeidet. Og massemedias fortieelse og fordreining av en virkelighet de kjenner. Det er erfaringer og kunnskaper som ikke leses ut av bøker. ■

Kjell

Jernhøelen

"Det er vanskelig å grave kull med bajonett." — Sitatet skriver seg fra John L. Lewis, formann gjennom 50 år i USAs gruvearbeiderforbund, UMW. Og det sikter til Taft Hartley-loven.

Dette er en lov som presidenten kan ta i bruk når "rikets økonomi, sikkerhet o.l." er trua. Den "dømmer" arbeiderne til å gå tilbake til arbeidet for en 80 dagers forhandlingsperiode. Taft Hartley-loven ble under storstreiken nå i våres brukt mot gruvearbeiderne for fjerde gang siden den ble vedtatt i 1947. Som en av de streikende sa det: "Vi brydde oss ikke om den de tre første gangene, så hvorfor skulle vi gjøre det nå?"

Med denne streiken ramla mange av mytene om landet med den reaksjonære arbeiderklassen, sammen. Til og med aviser her i landet, samt NRK, måtte etter 2 måneders streik blant 160 000 arbeidere "informere" oss om den. En del av oss oppdaget nok også nye sider ved "God's own Country" USA.

Arbeiderne i UMW kjempa ikke bare mot arbeidskjøperne i kullskapelens sammenslutning BCOA. De måtte også slåss mot sin egen ledelse. Lewis er ikke lenger formann. Formannsvervet i forbundet er nå overtatt av Arnold Miller.

Hva gikk så streiken ut på? Tilsynelatende starta det hele i de 4 måneder lange forhandlingene om ny kontrakt mellom UMW (Miller og 5 andre fra toppledelsen) og BCOA. Disse forhandlingene munna ut i et forslag som blei forkasta på en utvida konferanse i UMW. Kommentarene dreide seg om at dette forslaget aldri burde ha vært framlagt.

Streiken starta så den 7. desember i fjor.

Det forkasta forslaget ville ha gitt

arbeidskjøperne utvida myndighet til å kontrollere og straffe fraværende arbeidere. De som framsto som ledere av ikke-tariffestede (såkalte "ville") streiker, skulle kunne gis sparken. Alle andre som deltok i streiken, skulle bo-telegges med 100 kroner dagen så lenge streiken varte. Etter 10 dagers streik ville retten til understøttelse fra sykekassa bortfalle.

Alle nyansatte skulle uten videre kunns sparkes innen en 30 dagers prøveperiode, med det klare siktemål å luke ut militante arbeidere. Dessuten skulle det innføres et akkord- og premieringssystem i gruvene, slik at produktiviteten kunne økes. Obligatorisk 90 dagers opplæringstid for nye gruvearbeidere skulle hvaleres. I tillegg ble det åpna for mulige innføringer av 7

Hva har ikke 160 000 gruvearbeidere lært og fått bekreftet om samhold, kamp og solidaritet. Hva har de ikke lært om politi som beskytter streikebrytere. Domstoler som løper kullskapelens ærend. Presidenters tvangslover som skal sulte dem tilbake til arbeidet. Og massemedias fortieelse og fordreining av en virkelighet de kjenner. Det er erfaringer og kunnskaper som ikke leses ut av bøker.

dagers helkontinuerlig døgndrift i gruvene.

Samtlige av disse punktene er brudd på rettigheter som arbeiderne har vunnet tiår tilbake. Alvorligst var likevel tilsidesettelsen av tradisjonen med at arbeidsgiverne betaler samtlige utgifter til syke- og pensjonskassa. Denne ordninga har vært kjent som en hovedårsak til at mange gruvearbeidere har organisert seg i forbundet. Nå blei det foreslått at arbeiderne selv skulle betale opptil 3000 kroner om året til disse formål.

ARBEIDERNE SKULLE KNEBLES

Etter at streiken brøt ut gikk det et par måneder før kullskapelene var villige til å sette seg til forhandlingsbordet sammen med ledelsen for gruvearbeiderforbundet. Et nytt forslag blei framlagt, men det inneholdt ikke vesentlige forandringer fra det avtaleforslaget som tidligere var blitt forkasta. Det nye blei da også nedstemt i forhandlingsutvalget den 12. februar med 30 mot 6 stemmer. Det var bare de som direkte hadde forhandla fram forslaget, som stemte for.

Partene sto især steilt mot hverandre når det gjaldt grunnplanets krav om streikerett for lokale avdelinger. Kravet var viktig, fordi streikevåpenet ofte

"Altså: Ville streiker...
... hva er det man ønsker,
er det tamme streiker
man vil ha?"

Jens Bjørneboe i Studenter-
samfunnet i Bergen, 1972

er gruvearbeidernes eneste mulighet for å tvinge gjennom hurtig behandling av klager over arbeidsforhold.

Gruveindustrien er USAs farligste arbeidsplass.

Ulykker med dødelig utgang skjer her 5-6 ganger oftere enn i andre industrier. I løpet av de siste ti åra har

omlag 2000 mistet livet i gruvene. Tallet for 1977 alene var 139 dødsulykker. Dodeligheten her er dobbelt så høy som i f.eks. engelsk kullgruve-industri.

Streikevåpenet har i løpet av de siste 30 år blitt mer og mer avstumpet for USAs arbeidere. Stadig flere forbund og foreninger har godtatt avtaler hvor konflikter om nødvendig skal løses ved langvarige forhandlingsprosesser, hvor "nøytrale" iakttakere har det siste ord. 95% av alle forbundsavtaler i USA forbyr i dag streiker i tilknytning til lokale klager eller krav.

KULLSELSKAPENE GODT FORBEREDT

I fjor sommer gjennomførte gruvearbeiderne en 8-10 uker lang streik. På sitt mest omfattende var 80 000 arbeidere trukket inn i streiken. Det som hadde starta det hele var at kullselekskapenes innbetalinger til syke- og pensjonskassa blei kraftig redusert. Men snart var det spørsmålet om lokal streikerett som kom i forgrunnen.

Denne streiken skremte arbeidskjøperne: Den var den første store rekka med "ville" streiker, hvor arbeidene viste at de kunne sette makt bak lokale krav. I store områder gikk gruve

"Jeg tror veldig lite på en streik som gjelder et jernverk, eller et skipsbyggeri eller noe sånt. Men hvis det gjelder hele bransjen så begynner jeg å tro litt på det. Hvis det er en streik som gjelder den totale nedlegging av næringslivet i et helt land, da begynner jeg å få sympati for en streik."

Jens Bjørneboe i Studenter-samfunnet i Bergen, 1972.

etter gruve ut i sympatistreik. Denne kampmetoden — som bilarbeiderne i Italia (Fiat) og Detroit har brukt med god framgang — skremte vannet av arbeidskjøperne. Allikevel blåste forbundsformann Miller av streiken for i stedet å sette seg til forhandlingsbordet.

Før denne kjeden av streiker tok til var kull-lagrene minimale. Men mens forhandlingen sto på i fjor høst blei store lagre bygd opp. Arbeidskjøperne var etter hvert klar til å møte noen måneder streik. De var forberedt på å gi etter på en del punkter, men ville samtidig ta knekken på den lokale streikeretten. En kommende streik ville dessuten gi kullselekskapene i BCOA anledning til å heve prisene på samme måte som oljeselskapene hevet prisene under leveransekrise i 1973/74. Stigende kullpriser ville gi stigende elektrisitetspriser, som igjen går ut over enkelt-husholdninger og privat forbruk. Og gruvearbeiderne skulle få skylda.

TVANGSLOVER TATT I BRUK

Et nytt og noe moderert avtaleforslag blei mot slutten av februar vedtatt av forhandlingsutvalget i forbundet. Det blei imidlertid nedstemt av grunnpla-

net den 3. mars med stemmeforholdet 2:1.

I midten av mars vedtok derfor president Carter å ta i bruk "Taft-Hartley-loven". Arbeiderne skulle tvinges tilbake til arbeidet i 80 dager — under de gamle avtalevilkårene. De som fortsatt nektet å gjenoppta arbeidet skulle bli fratatt retten til "matmerker" og annen form for sosialhjelp. Forbundet og lokalforeninger kunne dømmes til svære bøter og streikende arbeidere kunne bøtelegges så vel som kastes i fengsel.

Gruvearbeiderne sto imidlertid samla om hverken å akseptere loven eller truslene. De lot seg ikke tvinge tilbake til arbeidet.

Først den 26. mars blei et nytt avtaleforslag forelagt gruvearbeiderne til avstemning. Dette blei vedtatt med en stemme-overvekt på 57%. Den totale lønnsøkning blir 39% over de neste 3 år. Gruvearbeiderne skal betale ett tusen kroner i sykeforsikring og ikke 3000 som i den avviste avtalen. Pensjonister skal betale maksimalt 750 kroner, mot det tidligere foreslåtte 2.250. For prinsippet om fri sykekasse var dette selvfølgelig et nederlag. Derimot måtte industrien gi seg i alle forsøk på å kontrollere ansettelser eller stoppe "ville" streiker.

PROTESTAKSJON MOT FORBUNDSFORMANNEN

Miller blei valgt til formann med 40% av stemmene ved forbundsvalget i fjor. Siden den gang har hans popularitet sunket atskillig. Ved Justus-gruva i Kentucky har arbeiderne streika siden sommeren 1976 — for retten til å organisere seg i UMW. Miller har ikke hjulpet dem i kampen mot streikebrytere og statspoliti. Tvertimot sørget han for å overflytte folk fra UMW som hjalp Justus-arbeiderne med å organisere streiken, til kontorarbeid andre steder i landet. Mer "pålidelige" folk ble satt inn i stedet. Slike ting medfører selvfølgelig ikke at han får større støtte som forbundsformann....

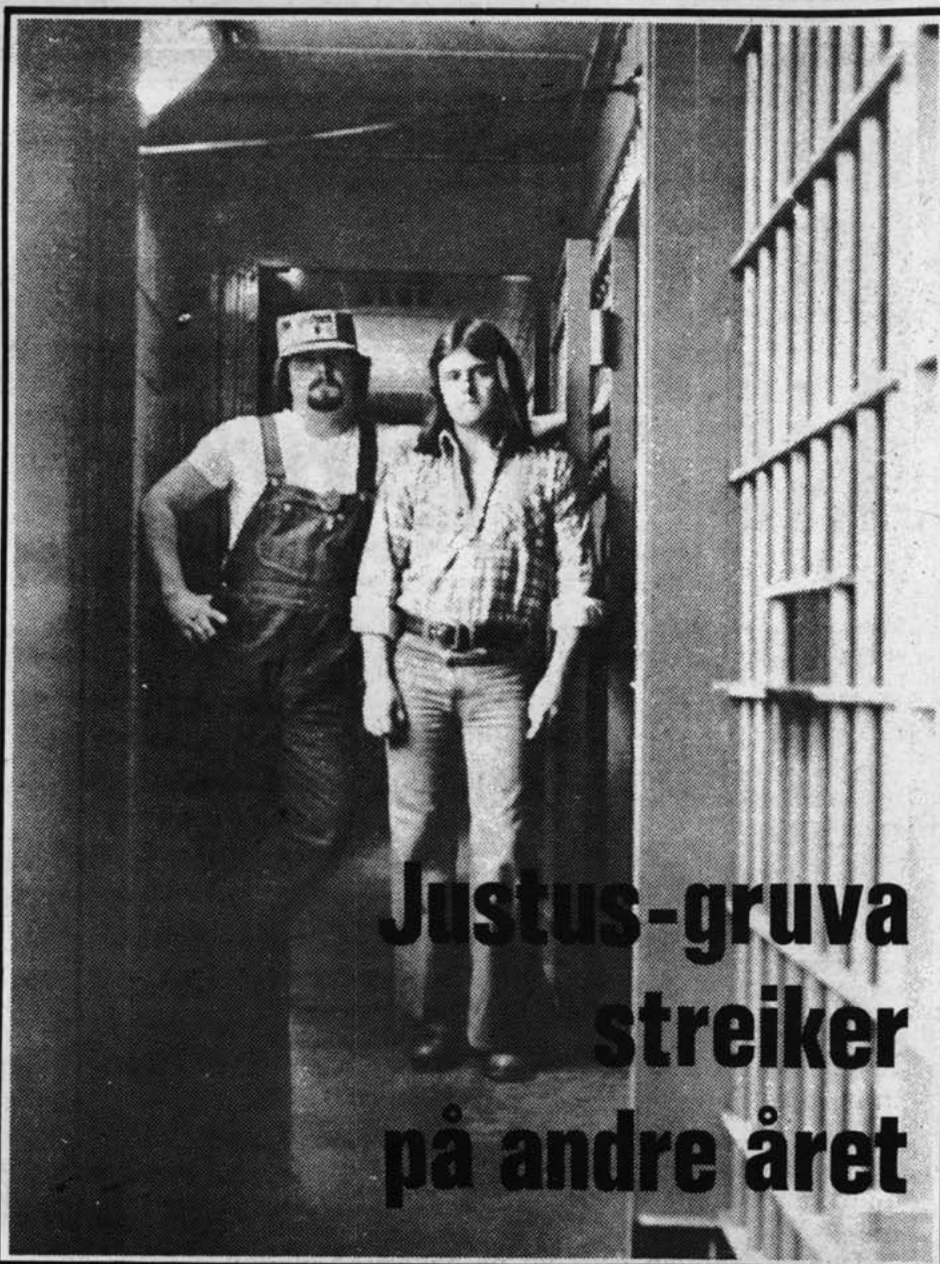
Etter streiken i fjor sommer ble det satt i gang en underskriftskampanje for å få Miller kasta.

Kampanjen samla 13 500 underskrifter, men det har ikke vært nok til å forlange nyvalg etter forbundets lover. Mye tyder på at Miller har brukt streiken bevisst for å tukte kampvillige arbeidere og tillitsmenn. Han nøler ikke med å stemple militante arbeidere som "kommunist" og flyter dermed lett videre på gamle tradisjoner fra McCarthy-tida...

Arnold Miller har tidligere gått inn for å straffe arbeidere tilsluttet UMW fordi de deltok i "ville" streiker i New Mexico og Colorado. Mye tyder dessuten på at han generelt kunne tenke seg dette innført over hele landet. Representanter fra grunnplanet har han aldri latt delta i avtaleforhandlinger, selv om dette ble vedtatt av forbundet for et par år siden.

Med en slik ledelse i fagforbundet trenger man ikke fiender. Kapitalismen er en mektig motpart. En jernhæl lar seg ikke knuse med folk av Millers type. Alt han ønsker er å støpe den om i en ny form.

Henning Rødtopp

Justus-gruva streiker på andre året

"Jeg føler det som om vi har blitt lurt av domstolen hele tiden. Vi gikk inn i retten, og så virket det som om dommeren ikke ville høre på ditt syn på saken."

Det er Frank Privett som forteller dette. Han er en av de dømte arbeiderne fra Justus-gruva i juni 1976.

En kollega av Privett tilføyer: "Du lærer at loven er urettferdig, når du blir nødt til å gjøre det vi har gjort."

Selskapet som driver Justus-gruva heter Blue Diamond Coal Company. Det er beryktet for dårlig sikkerhet og høy ulykkesstatistikk.

Scotia-gruven som eksploderte i mars 1976, tilhørte Blue Diamond Coal. Der ble 26 gruvearbeidere drept.

To uker senere besluttet de 160 arbeidere ved Justus-gruva å tilslutte seg gruvearbeiderforbundet UMW (United Mine Workers). Ledelsen i Blue Diamond Coal nektet imidlertid å forhandle om en kontrakt med fagforbundet — de ønsket ikke at arbeiderne skulle organisere seg. Dermed var streiken ved Justus-gruva en kjensgjerning.

6 MANEDERS UBETINGET FENGSEL

Gruveselskapene har forsøkt å benytte streikebrytere for å holde driften i gang allikevel. Det har ført til konflikter hvor rifler og haglgevær er tatt i bruk. Deretter ble rettsapparatet koblet inn med en avgjørelse som begrenset antall streikevakter ved gruva til 6 personer.

I oktober 1977 blusset konflikten opp på ny. Gruveselskapene hadde skaffet politieskorte til streikebryterne. De streikende arbeiderne møtte fram med familie. Et hundretalls personer ble arrestert og innbrakt av politiet.

I rettssakene som fulgte, ble samtlige personer funnet skyldige og de fleste idømt betingede fengselsstraffer med ett års prøvetid.

11 av de tiltalte ble imidlertid den 26. oktober dømt til ubetinget fengsel i 6 måneder. De ble funnet skyldige i å ha brutt rettsavgjørelsen som begren-

set antallet på streikevakter...

TIDLIGERE VAR DET MASKINGEVÆR...

Phil Tucker er en av de fengslede fra Justus-gruva. Han er Vietnam-veteran og er selv sønn av en gruvearbeider.

"Slik som jeg er oppdratt, så var loven lov. Ble du tatt for å ha gjort et eller annet, måtte du betale for det. Men egentlig er det ikke slik. Jeg mener, det så jeg allerede i Vietnam — hvorledes noen satt og styrte det hele. Nå har ikke politikerne noen krig å slåss om lenger. Men de har dette — de har streikene.

Etter å ha rettet våpnene mot oss — ja til og med skutt mot oss — i tre, fire, fem måneder, så har bedriften forstått at de ikke kunne knuse oss på den måten. Derfor bestemte de seg for å prøve et nytt knep: rettens vei.

"Vi må få dømt disse karene," sa de. "Og når vi har fått dømt dem, så tvinger vi dem til å bryte den dommen. Så kan vi plassere dem i fengsel. Det skal nok stoppe dem."

Faren min, han visste at det ville bli hardt. Han deltok i gruvestreikene i 30-åra. Han var med på to av dem, — den gangen da UMW forsøkte å vinne fram her, og så den i 1932. De klarte det da — og vi skal greie det nå.

Den gang leide de folk med maskingevær som kom hit for å meie folk ned. Nå kan de bruke loven til å gjøre det samme. De har allerede i flere år visst at dette ville komme. Alle lovreglene er vedtatt. Og de har sørget for at folka de trenger, kjører rundt i politibiler. De behøver ikke lenger leie noen for å skyte. Nå kan de gjøre nøyaktig det samme med loven i hånd."

Med takk til Liberation News Service for intervju og opplysninger.

ALTERNATIV ENGELSKUNDERVISNING

scabs:	streikebrytere
yellow-dogs:	brukt om fagforeninger opprettet av arbeidskjøpere
cat strikes:	"ville" streiker. Lokale, ikke-avtalefestede streiker, som vanligvis gjennomføres uten fagforeningens støtte
picket-line:	streikevakter
rank and file:	grunnplanet
Iron-heel:	Jernhælen. (Tittelen på en bok av Jack London.) Lokalt uttrykk for Kapitalismen blant militante gruvearbeidere

Filmens VIDUNDERLIGE Verden

BREDDO GREVE
SISSEL KLEVEN

* en satirisk
selvbiografi

"Vi inviterer herved til en pressevisning av en ny norsk film: "FILMENS VIDUNDERLIGE VERDEN". For den blir sendt til sensurering for offentlig visning. I og med at den inneholder tester av norsk filmsensur på områdene sex og vold, kan det kanskje bli interessant å ha sett den for eventuelle klipp...."

Gateavisa fikk med andre ord gleden av å se Breddo Greves nye film usensurert. Det viser seg at sensuren har klippet både i voldscenen og selvfølgelig i sexscenen. Forskjellsbehandlingen av denne filmen og andre filmer er dermed et faktum: Verre voldsscener har vært vist før, og vil helt sikkert slippe gjennom sensuren senere.

"Filmens vidunderlige verden" er en spillefilm i farger, med dokumentære innslag. Den handler om ytringsfriheten i film-Norge og er en provokasjon mot norsk filmsensur, kinosjefenes monopolstilling og behandling av "annerledes" filmer i det hele tatt.

I forbindelse med filmen er det dannet en aksjonsgruppe for endring av kinoloven, som også har tatt på seg å distribuere filmen.

Denne omtalen er laget på bakgrunn av den usensurerte visningen, og det får være opp til folk selv å vurdere om det de ikke får se, er av så skadelig art at de ikke kunne ha tålt det. Noen av bildene på denne sida hører også til det dere ikke får se...

Filmen handler om hvordan man lager film. Breddo sjøl spiller hovedrollen – som produsent, som seg sjøl.

"Storyen", hvis det kan kalles en story, er i korthet at en fyr (produsent m/ penger, spilt av Finn Hald) kommer til Breddo og vil ha ham til å lage en opplysningsfilm om filmproduksjon for skolen. Betingelsene er at hans sønn får være med på innspillingene: "min sønn er sååå interessert i film", og at det blir en kortfilm.

Og så går det sin gang. Vi får se hvordan "sønnen" (Kai Rittun) er vanskelig og negativ å ha med å gjøre – hvordan Breddo forsøker å forklare og vise hvordan en film blir til – ved hjelp av kutt fra filmer han har laget tidligere ("Vi er alle broilere" og "Den fine pelskåpa di"). I sistnevnte blir det samme kuttet kjørt to ganger med forskjellig lyd, for å vise hvilken effekt lyd har i film. Vi får også se hele heksedemonstrasjonen på Hønefoss – et morsomt eksempel på god dokumentarfilm. Dessuten er det to scener hvor

Breddo og Sissel (Sissel Kleven, som også spiller "seg sjøl" i filmen og er oppført som script, klippeassistent og kreativ medspekulant) vil ha sensuren til å reagere: I den ene knuller de ganske vanlig, i den andre blir Sissel brutalt myrdet.

I filmen gjøres det uttrykkelig oppmerksom på at dette er scener laget som en test for filmsensuren. At kjærlighet blir sensurert i større grad enn vold vet vi fra før, og det skal bli artig å se hvordan filmsensuren reagerer.

Voldsscenen er ikke verre enn de man så i f.eks. "Gudfaren I", så blir den klippet bort, er det tydelig at sensuren har latt seg provosere til forskjellsbehandling....

Sex-scenen tror jeg aldri norsk kinopublikum blir forunt å se – selv om de så ut til å ha det riktig fint der de lå...

Vi opplever Breddo i telefonsamtale med en kinodirektør, hvor kinodirektørens rolle som monopol-kultur-viter blir manifestert på det mest ekstreme. Alt dette tar produsentens sønn del i. Jeg synes det var en god ide med sønnen som elev. Han blir lett å identi-

sere seg med for tilskuerne, og det at han fra begynnelsen av er negativ, gjør at Breddo må anstrenge seg for å være en god "lærer". Sønnen blir etter hvert mer positivt innstilt. Det kommer til konfrontasjon mellom ham og faren om innholdet i filmen, ettersom filmen "sprekker" og blir en langfilm som går langt utover det fastsatte kortfilmbudsjettet.

Dette er en ny type film. En langfilm uten vanlig handling som basis. I stedet er det blitt en blanding av dokumentar, andre kortfilmer, autentiske situasjoner – alt knyttet sammen av kommentarer og scener som alle går ut på å lage denne filmen.

Den er opplysende. Vi får godt innblikk ikke bare i produksjonen, men også i distribusjonen: Hvordan et filmbudsjett må planlegges, hvilke andre vanskeligheter som kan oppstå, og hvordan kinoloven fungerer. Og ikke minst får vi se hvor latterlig kinosjefens monopolinnstilling er når det gjelder å bestemme hva slags filmkultur folk skal føres med.

Det er en morsom film. Den er selvironisk: jeg satt i alle de en-og-åtti minuttene uten å kjede meg et sekund. Det du sitter med på tunga etter filmen er liksom: ja ja, er det SLIK det er, – og et godt flir....

Klart det finnes negative trekk ved denne filmen også: F.eks. kunne sekvensen fra "Vi er alle broilere" vært mye kortere. Enkelte scener kunne med fordel vært tatt om igjen. Men i forhold til det tradisjonelle kinorepertoaret er dette noe nytt, eksperimentelt utført, informativt, og ikke minst: morsomt. Absolutt severdig.

Martine

AKSJON FOR ENDRING AV KINOLOVEN

Hvis retten til å selge kunst, plater, bøker og aviser også hadde vært underlagt kommunalt monopol her i landet – da ville det ha stått dårlig til med ytringsfriheten.

Malere kan selge sine bilder selv, fra egen utstilling. Hvem som helst kan

lage musikk og utgi plater. En forfatter kan trykke boka si selv og selge den på gaten eller til frie bokhandlere. Får du ikke inn en artikkel i en avis kan du gå til en annen med den, eventuelt starte din egen avis.

Men hvis vi har laget en film og den kommunale kinosjefen ikke liker den, men foretrekker amerikansk voldsfilm – da har vi IKKE rett til å vise filmen vår i den kommunen, selv om samtlige skattebetalere der har vært med på å finansiere den. Dette vil vi ha slutt på.

Vi krever Ytringsfrihet!

Enten rett til å vise våre egne filmer selv, i egne kinoer – eller rett til å få dem vist, innenfor kinomonopolet i Norge.

Dette oppropet er undertegnet av 34 norske filmmedarbeidere. Det er startet en aksjonskomite bestående av Breddo Greve, Eric Arguillere, Sissel Kleven, Inge-Lise Langfeldt, Sturla Einarsen, Erik Disch og Erik Gustavsen.

Filmaksjonen tar – naturlig nok – i første rekke opp norske filmer som blir sensurert bort av kommunal-monopol-kinosjefer. Vi i Gateavisa er imidlertid like opptatt av å få vite hvilke utenlandske kvalitetsfilmer som ikke blir vist.

Den norske kinosjef-sensuren har en tendens til å slippe gjennom lett salgbare filmer, mens kvalitetsfilmer – og særlig de av "kontroversiell" karakter – ofte er for ubehagelige for norske kinosjefer....

FILMENS VIDUNDERLIGE VERDEN

Produksjon: A/S Fotfilm

Lab: Laboratoriservice A/S

Prod.leidelse, manus, regi og klipping:

Breddo Greve

Script, klipperass. og kreativ medspekulant:

Sissel Kleven

Foto: Eric Arguillere

Lyd: Jan Lindvik

Stills/innsp.leider: Inge Tenvik

Musikk: Svend Undseth

Skuespillere:

Regissøren Breddo: Breddo Greve

Klipperen Sissel: Sissel Kleven

Produsenten: Finn Hald

Produsentens sønn: Kai Rittun

SEX, VOLD OG HARDT ARBEID

Bildet til venstre: Breddo Greve maltrakterer Sissel Kleven. SENSURERT!

I midten: Breddo og Sissel i ferd med å gjøre noe minst like skrekkelig med hverandre. SENSURERT!

Til høyre: Et glimt fra "Filmens slitsomme verden" under opptakene.

En kort innføring i den erotiske kjærleghetskunst

NÆRKONTAKT AV FJERDE GRAD

*Vi smelta sammen
våre legemer sto som regnbuer over jorda
våre sjeler fløy
til marmorslott
og spilte evige salmer
på vindharpe
og syklor*

Jan Bojer: Rav vind - Enhetsrytme

Det er ikke orgasmen – utløsningen – som markerer det erotiske høydepunkt, men derimot opphisselsen, lystfølelsen – den pågående, manifesterte ereksjon og alt som bibeholder denne tilstand av gledesfylt opphisselse og uoppfylt forventning. Orgasme og utløsning er derfor – i det erotiske henseende – kun et forbigående dødspunkt, – ja, i seg selv en dødsopplevelse, hvis eneste formål må være å lede til lystenens reinkarnasjon – ereksjonens gjenfødelse i ny og opphøyet tilstand.

Men uoppfylt forventning og gledesfylt opphisselse er heller ikke noe mål i seg selv, kun tilstander – tilstander som bare oppstår om vi lever dem, lever med dem, lar dem leve oss. De er uoppnåelige om de etterstrebes som noe bevisst, og de falmer hen om vi forsøker å fastholde dem. De er som vann, rundt deg og stadig skiftende, men jo fastere du forsøker å gripe det, jo raskere vil det renne ut mellom fingrene dine.

Erotikk er opplevelse av et fysisk og åndelig samspill mellom mennesker, opplevet av både følelser, intuisjon og fornuft, – styrt og redigert av fornuften og av erfaringenes visdom. Erotikk oppstår ikke bare som noe produkt av stillinger, påkledning, antall eller omgivelser – den er et barn av situasjonen: et kreativt produkt frembrakt som et møte mellom ytre, fysiske hjelpemidler og indre kunstnerisk sans og evner. Derfor et produkt som krever vurderingsevne, omtenkksomhet, kunnskaper, erfaring og lidenskapelig dedikasjon, – en skapelsesprosess mer intens og krevende enn det de fleste malere og musikere kan forestille seg. Utgangspunktet må være en intens seksuell inspirasjon – gjensidig – hos en gruppe mennesker. Sammen skaper de så et kunstverk uttrykt i lystfølelse og skjønnhet, et forgjengelig kunstverk som aldri kan gjenskapes – et unikt skaperverk.

En enkelt person kan være inspirator, iscenesetter og regissør i en og samme person, om han har tilstrekkelig forståelse og kunstnerisk kvalitet – om han er dyktig nok til å lese andre

menneskers stemning, følelser og tanker. Skjønt erotisk kunst i regelen oppstår fra spontan inspirasjon, båret fram av øyeblikket, kan slike situasjoner – med kunstferdighet og nennsom hånd – bygges opp til, planlegges, og tilrettelegges på forhånd. Grunnregelen er da det inspirerte, det uventede. Ikke det trivielle, banale eller det teatralisk overdrevne, men det antydende, det burleske, det levende og storslagne. Detaljene er vesentlige.

Dempet belysning, intim musikk, myk sofa og vinflaske – få ting er vel mer banalt og totalt uerotisk enn nettopp dette – ene og alene fordi det er dagligdags, sedvanlig, uten kunst. Kraftig hornmusikk eller gulrotsaft kan – i en kunstners hender – omgjøre det hele til en erotisk kunstnerisk ramme.

Mye dreier det hele seg om å føle livets – lystfølelsens – styrke og retning på pulsen, la seg føre med deres kraft, tilføre dem mer kraft og gi dem nye og uventede retninger ved å utnytte enhver ubalanse som vippepunkt. Ja, skape ubalanse ved å innføre totalt uventede effekter. Erotisk kunst krever "tilskuere" som enhver annen kunst, og oppstår derfor bare unntaksvis blant par – dvs. like antall menn og kvinner. Ubalanse er viktig også her, skjønt det til nød kan være tilstrekkelig med en slik ubalanse i fantasien.

Erotikkens formål er ikke befruktning, men beruselse – opplevelsen av en transcenderende fysisk og åndelig beruselse, uttrykt i handling. Mye av denne grunn fryktes den derfor av nesten all religion, idet den er gudsopplevelsens eneste virkelige konkurrent – ja, i seg selv en gudsopplevelse. Derfor solibat, askese og avholdenhet – endog tortur og selvpining – for å "fri kjødet fra sin svøpe" som det så

søtt heter. For erotikken gir mennesket en av dets få muligheter til å oppleve gudenaturen i seg selv. Erotikken er den mest menneskelige av alle handlinger og opplevelser, og – siden mennesket (uansett religion) er skapt i sin guds bilde, er erotikken den handling som nødvendigvis og i høyeste grad forener det med sin gudenatur.

All kunst er av samme natur, men bare den erotiske kunst arbeider direkte med menneskets kropp og ånd, og bare i den erotiske kunst er tilskuer og kunstner, regissør og utøver, hele tiden en og samme. Erotikken er derfor kunstens edleste og reneste høydepunkt og ofte utgangspunktet for annen kunst. Som skjønnhetsopplevelse kan den ikke gjenskapes hverken i ord, form eller toner, – den er en pågående skjønnhetsopplevelse som eksisterer inne i medskaperens hoder, men som et samspill mellom dem, ikke som noe

isolert fenomen, men som en dynamisk helhet.

Rutine og sensualitet – kjedsommelighet og kravmentalitet – er to av erotikkens fallgruber – frykten for å gi seg hen, frykten for nytelsen – for livskraftens dynamiske spill – er dens bane, dens undergang. Den krever fremfor alt mot, humor, generositet, omtanke, intuisjon, livsglede, nysgjerrighet og en utviklet sans for nytelse – og evnen til å gi og ta uten regnskap eller besitterfølelse.

Den er suverent egoistisk, men i sin egoisme vet den at den må gi. Den som gir av fullt hjerte og med åpen hånd skal høste i overflod, "som du sår skal du høste", som en av erotikkens gudebarn en gang uttalte det. Således kjenner erotikken ingen grenser og anerkjenner ingen forbud. Den er frihetens høydepunkt.

Stein Jarving

Seksualpolitikk/Politisk sex

To nye alternativ-blader har dukket opp i sporene etter kjønnsrolledebatten: **SUPERGUTT** og **BANG!**.

Supergutt har nylig kommet med sitt fjerde nummer, og Bang! med sitt andre.

Supergutts utgangspunkt er et kritisk blikk på mannsrollen. Bladets redaksjon har gått i bresjen for en organisering av den nye mannsbevegelsen, og i bladet tas det opp med ulike innfallsvinkler hvordan samfunnet påvirker mennenes holdninger – og deres roller.

Nr. 2/78 inneholder stoff om mannsbevegelsen, som nylig ble organisert, – om barn og seksualitet, en analyse av mannsrollen i det kapitalistiske samfunnet, om kjernefamiliens elendighet og om homofil kultur.

Bang! er også et blad med visjoner om alternative kjønnsroller, men med et annet utgangspunkt: Problemene behandles mindre teoretisk/analytisk, og med større vekt på en opplevelsesorientert framstilling – seksuell utfoldelse og frekt opprør. Både innholdet og layout er preget av denne spontane utfoldelse.

Det er vanskelig å fortelle hva bladet inneholder: Bortsett fra en større

artikkel om mannens situasjon i skilsmisssaker og om den danske filmen "Du er ikke alene" (om et kjærlighetsforhold mellom to gutter), er det et herlig kaos av mye rart. Flere siders kontaktannonser – småstoff og visuelle sprell.

Hvorfor to nye kjønnsrolleblader som begge legger stor vekt på opprør mot de tradisjonelle roller og kjønnskamp? At begge bladene har sin berettigelse og utfyller hverandre med forskjellige utgangspunkt skulle gå fram allerede av tittelen: Supergutt kaller seg "seksualpolitisk tidsskrift" – Bang! presenterer seg som "politisk sexblad".

SUPERGUTT
seksualpolitisk tidsskrift
Nr. 2/78. 5 kroner.

Til salgs i bokcafeer og i Narvesen.
Adresse: Boks 8363 Hammersborg, Oslo 1.

BANG!
politisk sexblad
Nr. 2/78. 5 kroner.
Til salgs i bokcafeer og i Narvesen.
Adresse: Postboks 1843 Vika, Oslo 1.

La stå! EROTIKK PÅ SKOLEN?

I februarnummeret av Gateavisa går pornodebatten videre. Erik Johansen oppfordrer: "Kjønnsorganer i alle land, foren dere!" En god og oppklarende artikkel på mange måter synes jeg, men som all avanserte lider den av "barnesykdommer".

Johansen angriper samfunnets puritanisme som skaper et kunstig skille mellom kjønnene og fremmedgjør folks forhold til seksuallivet. Dette skaper grobunn for mye av den syke pornografien vi har. På slutten av artikkelen prøver han å peke ut konkrete tiltak for å komme ut av uforet, hvordan man skal kunne oppnå et mer naturlig, harmonisk og frigjort forhold til kjønn.

Der er en del gode forslag, inntil han kommer til "klasserommet". Sitat: "Vi øker seksualundervisningen med grundig innføring i bl.a. avansert petting slik at elevene lærer å kommunisere fysisk samt lærer å tilfredsstille hverandre uten å være redde for å få barn." Og videre sier han: "Latinsk torrprat og teknisk informasjon hvor elevene studerer planer med kjønnsorganer avskåret på tvers, er i virkeligheten en hån mot deres følelsesliv."

Det som i virkeligheten er en hån mot elevene er at erotikken nå skal inn i SKOLEN og LÆRES. Den skal bli et skolefag på linje med geografi og kristendomsundervisning. Man skal lære å elske, "lære å tilfredsstille hverandre". Selv om det sikkert er velment fra Johansens side, er det egentlig en grov nedvurdering av mennesker å antyde at de ikke selv kan lære å omgås seksuelt. Seksuallivet er for edelt til å skulle bli kastret til et sterilt skolefag. Kunsten å elske lærer mennesker av seg selv og av hverandre, og dette lærer de best når de har et forhold til hverandre som er mer enn et rent objektforhold. Erik Johansen sier i sin artikkel at kvinnen selvsagt skal være et kjønnsobjekt, i samme grad som

mannen skal være det, men at ingen mennesker skal reduseres til bare å være et kjønnsobjekt. Her er vi ved et kjernepunkt.

Et utbytterikt gjensidig seksualliv kan mennesker bare ha når de er mer enn kjønnsorganer for hverandre. Ens seksualpartner(e) er et kjønnsobjekt, men også et menneske, et subjekt. Og i slike forhold, utenfor skolen, kan man lære seg selv og hverandre kunsten å elske ved hjelp av instinkter, fantasi, skapertrang, erfaringer etc.

Ved å gjøre seksuallivet til et skolefag vil man bare oppnå å øke folkets objektforhold til hverandre. Skoleklassen som er en tilfeldig sammensatt gruppe elever, vil aldri kunne skape en naturlig ramme for folks seksuelle forhold. Og ved å separere den seksuelle siden fra den menneskelige siden av seksuelle forhold, øker man tingliggjøringen av kjønn og fremmedgjøringen overfor seksuallivet. Å lære petting i en skolesituasjon vil dessuten avsele seksuallivet og gjøre det kjønnslost.

Så for gudenes skyld, for Eros og Afrodite, la oss slippe å lære å elske av en skolelærer hver tirsdag og torsdag i tredje time. Jo mer man kan lære utenfor skolen, i "livets skole", desto bedre.

I angrepet på "latinsk torrprat" og "teknisk informasjon" avslører Erik Johansen seg som den rene "maskinstormer".

Det som nemlig i høyeste grad eigner seg som skolefag er "de tekniske sidene". En enkel innføring i reproduksjonsfysiologi og -anatomi, kjønnsykdommer og hygiene, samt prevensjonsveiledning er interessant, viktig og ikke minst – NYTTIG!

FOR ET FRODIGERE SEKSUAL-
LIV!
FOR EN FRODIG PORNODE-
BATT!

Trygve Nissen

Ukjent fransk kunstner, tilhører Kronhausens samling.

Til pornodebatten – avd. for innestengt GRUMS

Hallo, hallo, gamle og unge runkere (det heter jo ikke *onanere* i en leservennlig anarkistblekke!!!!)!!!

Det har stått mye rart i deg nå, gateavisa mi: bærsejnoveller, porno-innlegg, pornonoveller (?), pornotegninger m.m. Bortsett fra noen av de siste har det vært lite å runke etter.

Hvor blir det av det friske, kåte innlegget som fikk pikkelikken til å titte fram som helhard kukkelukk? En kukkelukk som leste til hodet ble stort og vått?

Neida, bare analyser opp og ned, ut og inn og ut igjen.

Så derfor, mine damer og herrer, ned med bukse, fram med lanken!!

Porno er GØY!..... hennes fine, faste, fleskefrie former vibrerte i hjernebarkens forlengede del, pikkehodet mitt. Øyeeplet hadde hun spist opp, Evalill. Langt, lyst, mørkt, rødt, kort hår skjulte de modne brystene som tross dette tittet fram. Jordbær.

–Sug meg opp med din støvsuger, ropte hun. Og grep GREP fast i KUK-KUKKUKKUKKUKKEN min, et fast, hardt, mykt tak i selve meg, for det er sannheten, jeg bor der nede, i kjønnnet, der er vett og følelser gjemt. Kroppen er noe jeg må slite med, fy faen sier jeg.

–DU skal suge, din pupp, skreik jeg tilbake, slikk meg forsiktig, spytt, slikk, sug (kom faen ikke borti med tenna!), forsiktig, ømt, ømt. Det er selve MEG du elsker med nå. Sannja, opp og ned over pikkehodet mitt, press leppene rolig rundt meg, opp og ned, opp og ned.... Jeg stryker deg ømt over håret, Evalill, det er ikke nyvasket. Du har ikke hatt tid, vaska, innkjøp, ungen vår, mens jeg har jobba. Og nå min lille elskekump, nå suger du pikken til elskeren din, ømt, ømt... Du er så sterk, Evalill. Hvordan orker du dette etter en slitsom dag? Er det for å gjøre meg lykkelig i noen ekstasesekunder? Sannja, runk meg mens du sugslikker, rolig, lange tak. Herlig!!! Jeg vet jeg vil

slikke deg når verdensrommet inne i meg er blitt synlig igjen, nå flyter alt rundt, oppnedover, bort i farvetåka... KLEM HARDT NÅ, sååånnjaaaaa!!! Pumpe pumpe moyesed, ut i verden med dere, barna mine, svøm for livet...

Siden deg, DEG. Rumpeballer er det peneste i verden, nei, kanskje den varme, krevende fitta er penest? Lår, rumpe, fitte. Håret ditt, skuldrene å bite i (forsiktig!), øynene lukket når jeg begynner å koseslikke der nede, nei der *oppe*, på toppen av deg selv....

Spytt fra MEG nå, kjønn og spytt, rødt kjøtt og hår.

Deilig å slikke deg, føle med hele meg at du nyter det. Du har det kjempeskos med fitta di, med kroppen din, jeg koser meg, våt i trynet, hår i kjef-ten, gjør ikke noe, gjør ikke noe!!!

Er det *sånn* du liker, spør tunga mi og spisser seg mot koseklumpen din, rett overfor fittesprekken. Ikke for hardt, det gjør vel vondt, for deg som for meg?

Fy faen så *like* vi er, slikkesugekos og *like* godt for begge....

Jeg blir sliten, hjernen min merker det, ikke tunga. Den er kåt! Kroppen din vrir seg litt, det sitrer i deg, Eva min. Slikke intenst nå, fitta di er så DEILIG sier jeg mens munnen min er begravd i fittekjøtt, deilig, herlig sprekk med kvinnefittekjøtt rundt, vått, kåt, pikken min blir stiv når jeg snakker Evalill... Stiv.... Smaskeslafse, hår i munnen, gjør ikke noe, spiss tunge nå, klitoris, sitretiss, litenklatt, sug litt, mere spytt, fitte, fitte, fitte....

Du kaster deg opp, opp... og så ned igjen som en tomsekk.... Vi ligger ved siden av hverandre nå, filtret i hverandre med armer og bein! KROPP ER KOS.

Varme og sug og slikk fra OMULF.

Skjendet prest!

En tidligere skjønnhetsdronning står tiltalt i England for voldtekt og kidnapping. Fornærmede er en mormonerprest ved navn Kirk Anderson.

Den 21 år gamle presten og misjonæren hevder at han ble kidnappet og voldtatt av den 27-årige Joyce McKinney. Under rettssaken fortalte Anderson at han etter samleiet brente sitt spesialsydd undertøy han som mormon-paster bar som symbol på kyskhets.

"Det hører med til min tro å bære

Mormonpresten Kirk Anderson påstår at han ble både kidnappet og voldtatt av den amerikanske skjønnhetsdronningen. (NTB-foto)

kyskhets-symbolene. Dette er så hellig at når symbolene blir skjendet, måtte jeg brenne dem," sa han.

Joyce McKinney påstår på sin side at pastoren var med på leken. –Han lå frivillig på ryggen da jeg bandt ham ved sengen. Det var et symbol på sex-slaveri. Jeg ville rive i stykker hans sex-kompleks, sa Joyce, som beskrev hvordan hun følte for presten:

–Mitt hjerte slo volter første gang jeg så ham. Jeg glemmer aldri frysnin-gen nedover ryggen.

Joyce ville gifte seg med Kirk Anderson, hun ville ha barn med ham. Men mormonerkirken sendte ham vekk.

Det er en meget kinkig situasjon Kirk som mormonerprest er kommet opp i. Under rettssaken beskrev han kardinal-reglene for en mormoner-pastor slik:

– En misjonær må aldri forelske seg eller ha forbindelse med noen av motsatt kjønn.

– Han må aldri være alene med noen av motsatt kjønn – uansett alder.

– Han må aldri kalle andre i mormon-forsamlingen ved fornavn eller bruke kjæle navn.

Gateavisas pornoredaksjon, fetisj-avdelingen, etterlyser nå et eksemplar av mormonernes kyskhetsundertøy. Kan noen være behjelpelig? Send undertøyet – eller beskrivelse av det – til Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3. Merk pakken "Fetish Taboo".

Boastein Byron Cigarette Army: "Jeg har min egen luke":

Humor hjemn

de plate. Den første kommer visstnok fra Bat Records i Troms, men jeg har ikke hørt den, bare hørt om den.

Gateavisa: Si noe om musikken.

El Scob: Her er en del symfonisk musikk. For eksempel Albion & The Elves. Tittelen er brukt fordi det hele minner om alver som løper rundt i skogen, Kong Arthurs england, og overtoner av Lord of the Rings. Tolkien er så avgjort med på den låten der.

Tarzans livsbiografi

En annen låt er basert på Tarzans livsbiografi, den som heter OPAR. Opar er byen La kommer fra. La er

Bruksmusikk til festspilling

I gamle dager — sånn for en tre-fire år siden — fantes det noe som het undergrunnsblader. Kryptiske bladfiller som dukket opp fra skumle kjellerlokaler og lot livets aroma strømme opp til overflaten. Tiltakene forårsaket voldsom røre og forvirring, ikke bare på grunn av innholdet, men av mangel på informasjon om hvem som sto bak. (Unnskyld meg, denne bokhylla er sortert etter livsanskuelse fra høyre mot venstre: Liberale ytterst, kommunister på midten og anarkister til venstre — men jeg skjønner ikke hvor jeg skal sette dette bladet!!!)

Nå har samfunnets bibliotekarer slått seg til ro. De har sin egen hylle for motkultur, og har prikket ut på kartet hvor det kommer fra. Kulturrådstøtte har man også fått. (Slapp av, bisken, ikke rykk i båndet, snart skal du få mat.)

Men så skjer det plutselig igjen — på musikkfronten. Boastein Byron Cigarette Army har utgitt Norges første handlagde LP-plate — just popping up from nowhere. Og det er ingen vanlig sponplate. Ingen visste hvor den kom fra, den bare lå der på platespilleren en vakker dag, og surret og gikk.

Coveret gikk fra hand til hand, folk betraktet for å bli kloke. Boastein Byron Cigarette Company? Jeg har min egen luke? Innspilt på Cement Crypt Mobile Studio?

Musikken slo ut i de voldsomste fantasier, alltid like elegant komponert. Velspilt humorisme, fantasiskapende svingninger — tydeligvis folk som visste hva de holdt på med. Men det fantes ingen navn her! Ingen kjente stjerner! Ingen offisielle stempler eller

godkjente varemerker! Grensene faller! Traktorene ployer radhusplassen! Verden står ikke til paske! Alt kan skje!!

Så er det at noen nostalgiske sjeler minnes hine harde undergrunnsdager, med bladfiller, kryptisk oresus og de første frikonserter på St.Hanshaugen. Dengang — i '71 og '72 — spilte et band som het Boastein Byron Cigarette Army — og det var folk som

musikken via gavekassetter til våre venner. Det har blitt mange av dem etter hvert. Denne platen, "Jeg har min egen luke", er i utgangspunktet en litt mer omfattende gavekassett. Men så viser det seg at bordet fanger: Når du først har laget en plate, er det ingenting som lenger. Platen markerer på mange måter et veikryss, hvor vi gjør oss ferdige med eksperimenteringsperioden og flippetida ved å servere den på et solfat som symboliserer at vi frata nå av skal ta det vi driver med litt mer alvorlig. Seriøst, om du vil.

Hele Boastein-bandet er i grunn ganske flytende. Uten å motarbeide et opparbeidet image ønsker vi å gi faen i det å ha en image, for at det skal bli enklere å forandre besetning etter hvert som behovet eller tilfeldighetene melder seg. Derfor har vi også ønsket å være anonyme. Alle vet etter hvert hvem vi er, men det er ingen grunn til at de skal bry seg om det.

Kjernen i bandet har hele tiden vært Øistein Boassen, melkekjører og musiker. Musikalsk er plata "Jeg har min egen luke" så godt som et enmannsprodukt fra hans hånd. Are Storstein synger, og jeg (Eric Scobie) har skrevet tekster. Dessuten spiller Jan Borring bass på noen spor.

NYE LUKER!

Boasteins platesuksess har ført til at flere andre organisasjoner vil utgi sine egne versjoner. Det spirer og gror. Bare se her:

Blindeforbundets støtteensemble:

Alternativt Jordbruk Band:

Norges Syfilitikerforbunds Kammerorkester:

Mjuke Menns Jammerorkester:

Verdens Kvinneorganisasjons Damekor:

"Jeg har min egen luke"

"Jeg har min egen ruke"

"Jeg har min egen sjuke"

"Jeg har min egen mjuke"

"Jeg har min egen uke"

i forhold til Gateavisa og Hjelmsgate-miljøet ikke var så voldsomt perifere. Kunne det være de samme menneskene?

Noen dager senere viste det seg at mistanken var berettiget. Rod El Scob, bandets tekstforfatter, stakk innom for å la seg intervju, medbringende egen kassettbåndopptaker ifall vårt teknologiske nivå ikke skulle strekke til.

— Boastein Byron Cigarette Army — er det en gjenfødelse dette her? ville vi vite. — Vi trodde dere forlengst var avgatt ved døden.

Musikalsk-filosofisk tåkefabrikk for traumatisk nostalgi

El Scob: Det hadde vi jo også, i lange tider. Eller kanskje det er bedre å si at vi i syv lange år har vært en musikalsk-filosofisk tåkefabrikk opphengt i traumatisk nostalgi. Mange mennesker har vært involvert i fabrikk, og det vi blant annet har drevet med er å spre

Gateavisa: Har dere jobbet lenge for å få til denne plata?

El Scob: Selve plata har det tatt tre måneder å lage, så ingen kan si at det er gjort over natta. Innholdet har utviklet seg gjennom syv lange års kryptisk verksemd. Arbeidet har vært sporadisk, oftest basert på improvisasjon, hvor Øistein spiller og Are eller jeg synger. Denslags improvisasjon er bakgrunnen for flere av låtene.

Boastein-bandet oppsto da Are Storstein og Øistein Boassen møttes, og begynte å kombinere sine evner. De utviklet etter hvert et fest-reper-toir, bruksmusikk til festspilling fra de første dagdriverdagene. Det var jo dagdrivere vi var, for det var jo ikke noe annet å gjøre. Oslo er en jævlig kjedelig by. Det som har holdt Boastein-syndromet sammen, er ønsket om københavnske eller amsterdamske tilstander i Norge. Platen er på en måte en manifestasjon av ønsket om mer aktivitet. Den er et uttrykk for Hemslojd-tanken. Norges andre hjemmestrikke-

Tekstforfatteren Rod El Scob lyder til vanlig navnet Eric Scobie. Her er han i ferd med å lære opp en datter i Vilde Forehavender.

Vokalisten Lyon Whiskymood (bedre Kongeornens morgensang, sammen med

prestinne, og Tarzans argeste motstander i jungelen. Hun prøver å få has på ham hele tiden, men Tarzan kommer seg unna hver gang, med uhyre gullskatter fra en forhistorisk by som etter hvert gradvis blir gjengrodd av trær og plantevekster.

Cotopaxi Vision var den første låten Are og Øistein laget sammen, og det eneste sporet fra gamle dager. Den visa har til sammen hatt seks tekstforfattere, som har laget omtrent tre linjer hver. På plata gjengis den live fra konserten i Gartnerhallen i februar.

UFO, Hollywood og Hønefoss

"De graver en grav på kirkegårdens hei" var det jeg som lagde, da jeg traff to sniffere nede ved Akerselva. Den ble en slags klassiker i festrepertoiret.

Tittelsporet, "Jeg har min egen luke", er et budskap fra kapteinen på en flygende tallerken til menneskeheten, særlig i Norge. Forøvrig er store deler av plata inspirert av UFO'er. Visste du at vi er inne i en UFO-bølge nå? De to store H'ene, Hollywood og Hønefoss. Vi har vært medium for utenforstående vesener innen norsk rock, vesener fra andre kloder. UFO'en vi har vært i kontakt med sender meldingene sine

ristisk, nestrikket, norsk rock

LAG DIN EGEN LP!

fra et sted på vestlandet, men dess-
verre har de liten oversikt over menin-
gene i språket. De tror de sier noe me-
ningsfylt når de sier: "Jeg har min egen
brannhydrant." Likeledes: "Det lyser
best i mørket, da ser du det så klart, da
ser du hva du har imorgen." Det er litt
paradoksalt at nettopp det er hva de
blinde i Norge synes er det morsomste
på hele plata. "Det lyser kun i mørke."

Når vi i begynnelsen ville holde oss
anonyme, var det først og fremst fordi
vi er emmissærer for UFO-folket. Ikke
nødvendigvis fordi UFO'er eksisterer,
men fordi massesuggesjoner har en ten-
dens til å opptre i perioder med såpass
sterke stressmomenter som siste kvar-
tal av det tjuende århundre. Om du
skjønner hva jeg mener.....

Det er på samme måte med Gart-

nerhallkonserten (2. plateside er stort
sett liveopptak fra en piratkonsert i
Gartnerhallen, tilsatt publikumshyl og
det hele). Vi har ofte blitt spurt om
Gartnerhallkonserten virkelig har eksis-
terert. Det har den, men det er vel ikke
vesentlig. Som på alle andre felter er
det snakk om hvilket plan man beve-
ger seg på. Spørsmålet er plan, ikke om
Gartnerhallen står der eller ikke.

Økonomisk delirium tremens - Bonzo Dog Band

Ellers er det en mengde ting vi står
for. Framfor alt vil vi fremheve at vi
ikke står for noen som helst form for
politikk. Til det er vi for politiske. Vi
har sikkert et standpunkt. Musikalsk
er vi vel en norsk avløper av Bonzo
Dog Band, som led den skjebne at de
havnet i en slags økonomisk delirium
tremens. Det skyldtes at tiden ikke var
moden for humor i tilværelsen. Vi er
eksponent for den humoristiske rock-
en. Bare tenke på låten "Brett, slipp &
hogg". Et typisk eksempel på humo-
ristisk instrumentalrock. Hvorfor skul-
le ikke musikken ha sine gjøglere? All
musikk i Norge er liksom så selvhøy-
tidelig.

Luke-Prisen

Vi har vår egen luke - og vi har
tenkt å opprette en undergrunnens pris
for gode tiltak: *Luke-prisen*. Det er en
mahognikloss hvor det er festet en
hvelv i messing. Den kan for eksempel
brukes som askebeger, ved å bore
et hull gjennom klossen. Jeg vet ikke
om det slår an. Du kan skrive om det i
Gateavisa, så får vi se.

*Gateavisa: Plateselskapet VILDE
VINDE, hva er det?*

El Scob: Vilde Vinge er et fullsten-
dig frittstående foretak som i første
rekke eksisterer for å ta seg av interes-
sene til de mennesker som ønsker å
fargelegge tilværelsen med vilde fore-
havender. Vilde Vinge er et platesel-
skap og en duellklubb for moderne
western-diggere. (*Desperado, why
don't you come to your senses. You've
been out ridin' fences for so long
now.*) som går ut på å plaffe los på
hvrandre med colt 45-kopier (oynene
beskyttet av skogsarbeiderbriller). Vil-
de Vinge er i likhet med Boastein en
godartet svulst i tiden. Et forum for å

Fortsetter neste side

Boastein ønsker ikke å holde sine erfaringer for seg selv.
Det de har lært ved å lage sin egen LP, vil de gjerne dele
med andre. Her gir de en kort oversikt over det mest
grunnleggende:

*Gateavisa: Tror dere flere kan gjø-
re som dere?*

El Scob: Vi håper at flere følger i våre
fotspor, og jeg vil derfor bruke denne
anledningen til å lansere et forslag. Det
sitter en mengde bra band rundt om-
kring i dette kongeriket, uten kommer-
sielle muligheter til å utgi plater. Men
hvis disse gruppene, når de har mate-
riale nok til en LP, kontaktet Gateavi-
sa, så kunne Vilde Vinge gjennom Ga-
tevisa sende ut en stensilert greie med
tekniske opplysninger, råd og vink. Ja,
vi har ikke råd til å reise landet rundt
for å lære folk å spille, så det må bli i
skrevet form. Det kan bli et *Vilde Vin-
ge/Boastein/Gateavisa-samarbeid*, som
kan injisere hele Norge med en opp-
rørske ånd mot plategigantene som fo-
rer folk med såpebobler så du sitter
med zalosmak i halsen. Det skal vi få
slutt på. LP'er skal bli *manuals*. Altså,
ikke manualer, men *håndbøker* til ut-
videlse av horisonter. Alle hunger et-
ter kunnskap, og musikk er kunnskap.

Atomaldermagi

Jeg satt og tenkte på dette da jeg
reiste med bussen i dag. Hvordan vi er
blitt oppdratt. Det er i det hele tatt
ganske gledelig om man våkner før
graven. Folk blir oppdratt til å nyte.
Jeg skrev en gang en bok som het
"*Båndopptakerens svøpe*". Båndopp-
takeren var da det billigste tilgjengeli-
ge medium for selvransakelse eller
selvuttrykk, gjennom det utvidede ner-
vesystem som vi får av elektronikken
og teknikken. Radioen nytter ikke.
Den er monopolisert, men båndopp-
takeren er gudskjelov ikke monopo-
lisert ennå. Det betyr at man i det min-
ste kan lage programmer for seg selv.
Men det finnes en luke i hele monopo-
liseringsopplegget, og det er plater.
Hvorfor skal plater bare formidle mu-
sikk? Man kan gjengi hele teaterfore-
stillinger, hørespill og dikt på plater.
Kassetten kan også mangfoldiggjøres,
men den runde sorte skiven har frem-
deles større magi enn kassetten. Den er
atomaldermagi på høyeste plan.

Poenget er at så lenge det er såpass
vanskelig å opprette piratradio og tv-
sendere, bør folk bli klar over at de
kan benytte seg av plater på linje med
bøker og tidsskrifter. Det er en myte at
plater er dyrere å lage enn aviser.

*Gateavisa: Men hvis man så er mest
interessert i å gi ut plater med musikk,
hva trenger man?*

El Scob: Det første man trenger er
pågangsmot. For det andre trenger
man å være sjøldiggere, i den forstand
at man liker playback av seg selv, en-
ten det er i form av dagbok, skjønnlit-
teratur eller bånd. Det tredje man tren-
ger, er en som kan spille et eller annet
instrument.

Gateavisa: En?

El Scob: Med det utstyret man har
i dag er det ikke nødvendig med stort
flere. Klart det er morsommere å lage
en plate hvor flere spiller, men jeg tror
det finnes grenser for hvor mange som
kan være involvert i en plateproduk-
sjon før det blir kaos. Man kan selvsagt
gjøre det slik at en er kreativ, mens de
andre følger opplegget, men da må
man løse på prinsippet om totalt de-
mokrati. Hjelmsgateplata har vært
prosjektert ganske lenge, men ser ut til
å stå fullstendig i stampe fordi for
mange mennesker er involvert. En vari-

ant kan være å lage en helt åpen sess-
ion, hvor man lar båndet surre og gå og
bruker det som kommer fram der og
da. Det jeg vil frem til er at det kreves
et uhyre stort organisasjonstalent for
å lage en plate.

Dessuten skal det en del teknisk vi-
ten til, når man ikke har et studio.
(Boastein hadde ikke studio, og bare
ett menneske i kreativ virksomhet med
musikken. Han spilte de fleste instru-
mentene, med unntak av bassen på et
par spor.) Man må ha en båndopptager
av relativt god kvalitet, som lager en
safe registrering. Studioutgifter betaler
man ikke. Vi har brukt to Tandberg
stereobåndopptakere av relativt nye
modeller, pluss en engelsk Revox to-
spors. Vi spilte inn på hastighet 7 1/2
p.m., men det er klart at kvaliteten
øker med hastigheten på båndet.

Øistein Boassen (alias speedwaygitaris-
ten Arthur Jahvehutzack, alias nøkkel-
brettvirtousen Nesvald Nestevikk, alias
Ambrosius Morgenstjerne, alias Bernar-
do Mescanti, osv. osv.) spiller samtlige
instrumenter på platen.

Teknikken er alene nok til å fylle
flere sider, og det er ingen grunn til å
være detaljert her. Men det viktigste:
Man trenger et miksebord, pluss en in-
vestering på rundt 6000 kroner. Det
holder til et opplag på 400 plater.

Pressingen må man gjøre på et verk-
sted. Det finnes flere, noen dyre og
noen billige. Også her finnes luker.

Coveret er det som kan fordyre pla-
ta ganske kraftig - ofte koster coveret
mer enn selve den sorte skiven som gir
lyd. Vi har kjøpt helt hvite, ferdige co-
vere med inneposer, og trykt tekst på
med et håndsetteri på Blindeskolen.

Omsetningen går etter prinsippet
Nøgen quinde lærer at spinde. Når du
først sitter med stua full av nypressede
LP'er, skal det ikke mye til å finne ut
neste skritt. Du får helt fantastiske ta-
legaver, og styrter ut i verden med en
bunke under armen. Som med Gate-
avisa. Forskjellen er bare at du ikke
kan lage en plate i måneden. Det kre-
ver et godt kjennskap til koblinger av
mikrofoner og mikser, så det kan væ-
re lurt å eksperimentere i syv år først,
slik vi har gjort.

Man skal bare ikke være redd for å
være pretensiose, medmindre man har
angst for å slå seg på baken. Vi får alle
sammen ta konsekvensene av det kryd-
deret vi liker på maten, og spise taller-
kenen ren. Alle i Vilde Vinge spiser
opp maten sin.

ES/LT

(Kjent som Are Storstein) danser lett til
Boasteins ex-bassist Elly Punk Stanton.

NYTT OPPLAGI NYTT OPPLAGI NYTT OPPLAGI NYTT OPPLAGI

BESTILL BOASTEINS LP!

De første 400 eksemplarene av
Boasteins LP: "Jeg har min egen
luke", har havnet hos gruppens
venner og bekjente og noen få fein-
schmeckere som luktet suksess på et
tidlig tidspunkt.

I Gateavisa synes vi det er synd at
en "Gjør det sjølt"-plate av en slik
kvalitet skal nå et så begrenset publi-
kum. Sammen med Boastein har vi
derfor gått til det visjonære skritt å
få presset opp et opplag nr. 2!!

Til Boastein, Vilde Vinge, Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3.

Jeg vil gjerne ha Boastein Byron Cigarette Army's håndlagde LP "Jeg har min
egen luke". Send meg den i posten, så betaler jeg 30 kr. pluss oppkravsporto når
jeg henter den på postkontoret.

Navn:

Adresse:

Poststed:

NYTT OPPLAGI NYTT OPPLAGI NYTT OPPLAGI NYTT OPPLAGI

Fortsettelse fra forrige side

BOASTEIN

JEG HAR MIN EGEN LUKE

overleve. Vi ser det ikke som negativt at folk prøver å leve av sin kunst. I motkulturkretser har det ofte blitt sett på som en slags snylter-tilværelse. Kunstnerne skal helst leve av de mest bedritne jobbene som finnes; for å rettferdiggjøre at de er kunstnere. Men det er vel ingen som vet hvor mye kunst som blir drept av kjedelige arbeidsplasser, og ofte den kunsten som er mest opprinnelig, fordi de som utøver den er de samme som den tiltaler. Luftfartige studenter og mislykkede familiefedre. Plebeierne, rett og slett, som likevel har en mulighet til å elevere seg ganske høyt rent kunstnerisk, hvis de bare kunne frigjøre seg fra det jævla skyldkomplekset sitt.

Forum For Vilde Forehavender

Vilde Vinge er ingen fordanskning, som mange tror, men et urgammelt norrønt navn. Vilde er et pikenavn som ofte blir identifisert med en huldreskikkelse. Noe underjordisk, hedensk og livskraftig, i motsetning til nedbrytende krefter som kristendom, skole og statsapparat.

Vinge er det som bærer. Det ville baseres på fantasiens vinger. Man kunne skrive en hel bok om det der, men det er meningen at Vilde Vinge skal bli et legalt, registrert firma. Vi må gjøre det slik hvis vi skal overleve. Vi ønsker på en måte å operere både over og under jorda og få spredd platene våre mest mulig.

Gateavisa: Har dere konkrete planer om nye utgivelser?

El Scob: Ja, vi har konkrete planer for i det minste to utgivelser – men vi kan ikke komme nærmere inn på det nå.

Gateavisa: Og økonomien?

El Scob: Selskapet drives på en touch'n-go-basis. Vi skyter inn den nødvendige kapital på forhånd med våre spinkle private midler, og så oppretter vi et stipend for oss selv av overskuddet, eller vi investerer det i utstyr. På begge måter kommer det fellesskapet til beste.

Gateavisa: "Jeg har min egen luke", hvordan er den blitt distribuert?

El Scob: På gata. Fra hånd til munn. Vi har solgt omtrent hele opplaget, og har bare et ubetydelig antall eksemplarer igjen av det første opplaget.

Arbiter Elegantarium

Ellers vil vi at Vilde Vinge skal bli et eksperimentforum for Vilde Forehavender. Foretak som gir ut gode, underlige plater. Men alt er såpass shaky at det ikke er noen fare for at vi blir etablert i negativ forstand, selv om vi får registrert firmaet.

Så lenge det er liv, er det forehavender. Sånn sett er vi imot alt. Til og med punk. Det finnes ikke punk-tilbøyeligheter hos Vilde Vinge, i hvert fall ikke det vi vil vedkjenne oss i edru tilstand.

Dessuten har vi et motto: *Arbiter Elegantarium*, hvilket er latin og betyr: *Førende i moten.*

Intervju: Lasse T.

Bli dus med din kropp!

Denne måned: Busemenn og ørevoks

Dette er første brev i en serie som vil gå i flere nummer av Gateavisa utover, hvis dere vil.

Serien er tenkt som en "bli dus med din kropp"-serie, der kroppslige funksjoner og merkevordigheter blir tatt opp i første avsnitt – sjølopplevd av en jeg-person. Gjenkjennelse.

Det er viktig med alle de små tinga vi ikke snakker om og deler med hverandre. Som f.eks. forskjell i smak mellom tånegler og fingerne. Og den rare lukta på lodotten som samler seg i navlen.

Alle putter finger'n her og der på kroppen, men ingen har noen gang fortalt meg hvordan det lukter og smaker. Har dere hørt noen fortelle?

Av de temaer som trolig kommer til å følge etter, er:

Busemenn og ørevoks.

Klipper og biter negler.

Går på do.

Går på do.

(Viktig og omfattende.)

Hodehår og pubushår.

Kosepunkter på kroppen.

Jeg begynner dagen med å hoste opp ei stor gulgrønn klyse. (En gang imellom spytt jeg den ut i handa for å sjekke fargen. Men vanligvis regner jeg med at den er gul-grønn.)

Jeg lar klysa gli rundt i munnhula. Jeg suger den ut og inn i sprekkene mel-

lom fortennane. Lar den skli ned mot tungerotet. Opp på tungspissen, – også en gang til ned mot tungerotet, for jeg står opp av senga og svelger hele klysa.

Det hender at jeg hoster opp mere slim. Da morer jeg meg med å spytte i vasken og pisse på de seige slimklattene. Urinen deler seg rundt klysene, som elva rundt en stein, for klysene motstridende gir etter (jeg pisser mye om morran, og dessuten er urin lun-ka), og siger ned i hullet der hår og skjeggstubbe danner et effektivt filter.

Etter ei stønn (avhengig av den mengde slim jeg harker opp hver morra, og den mengde hår og skjegg jeg mister) er hullet tilstoppa: Ei ubestemmelig masse av hår, slim, urin og skjeggstubb. Og kanskje litt sæd.

Når jeg pisser på vasken om morran da, da stiger urinen i vasken heilt til jeg slutter. Først etter et par minutter sier det –bloop– borte fra vasken (som står på kjøkkenet) og de første milliliter urin slipper gjennom filteret.

Hvis jeg vasker meg, sier det seg sjøl at jeg ødelegger dette finstemte organ som ligger i hullet i vasken og slipper min morraurin igjennom i akkurat passe doser. Jeg vasker meg derfor ikke hjemme. Jeg går på offentlig bad.

Busemenn er ei annen side av samme sak som slim. Busemenn er storkna slim. Oppe i nesa. Det rare er at du merker dem ikke før du kjenner etter med en finger. Helst en med litt lang negl... Sjø! stikker jeg bestandig høyre hånds pekefinger opp i høyre nesebor, når jeg får løst på en busemann. Jeg dreier hele handa mot høyre og kjenner hvordan neglen på pekefingeren skrapet mot slimhinna der inne. Hvis jeg finner en busemann, legger jeg pekefingeren mot den venstre fortanna i undermunnen, slik at kanten på tanna skrapet under neglen.

Busemennene kan være heilt lyse og geleaktige, men også mørke, og neten tørre.

Busemenn blir mørkere i byen enn på landet og i fjellet.

Så har jeg altså en busemann på kanten av den venstre fortanna i undermunnen. Jeg stikker tunga forsiktig borti, og smaker. De kan vær mer el-

ler mindre salte. Etter en fest med mye røyk og mye drekking – evt. at jeg spytt – da smaker busemennene ubeskrivelig godt.

Men tilbake til venstre fortann i undermunnen. Der det sitter en busemann. På kanten. Etter å ha smakt på'n, begynner en vrien prosess, der målet er å få busemann over på tunga. Det ordner seg til slutt. Og da presser jeg all smak ut a'n ved å bruke tunga hardt mot ganen. Fram og tilbake.

Jeg svelger bestandig busemennene.

Det er min overbevisning at busemenn forebygger influensa og annet faenskap.

Siden jeg har en grunn til å spise busemenn er det vanskelig for meg å forstå hvorfor jeg også spiser ørevoks. Jeg har aldri hatt ørebetennelse og regner heller ikke med å få det. Men jeg spiser ørevoks.

Håret mitt er langt og jeg vasker meg sjelden i øregangen eller i det ytre øret. På den måten skaffer jeg meg mye billig snacks.

Ørevoksen min minner mer og mer om Chateau Bleu i smak. Det kommer sikkert av at jeg spiser mye Chateau Bleu.

Jeg bruker akkurat samme metode for å hente ut ørevoks som jeg bruker for å hente ut busemenn. Bortsett fra at jeg bruker høyre pekefinger både i venstre og høyre nesebor. Mens jeg i ørene må bruke venstre pekefinger i venstre øregang, og høyre pekefinger i høyre øregang.

Ørevoksen er stabil i smak og farge, men varierer som busemenn alt etter stedet hvor du bor.

Anar-Krist

Karneval 1.mai?

Gateavisa planla å gjøre noe "nytt" 1. mai. I stedet bestemte vi oss for å gjøre som alle andre, – bruke dagen til å spille roller og ikle oss masker ("vi er arbeiderklassens fortropp.") "Vi har størst tog og har derfor rett." "Vår bevegelse truer kapitalen. Se våre buna-

der og norske flagg – vi er ingen lurvete raddiser... Klipp håret og finn fram konfirmasjonsdressen!"

Den konsekvente utlevelse av 1.mai-skuespillet måtte derfor bli å arrangere et karneval, og la maskespillet bli en fest! Som motto satte vi "Vær din egen helt – vær din egen hovedfiende". Dialektisk karneval.

Vi fikk muntlig avtale med A/S Studentkro om å leie kjelleren i Chateau Neuf. Rod Front hadde overraskende sagt at de ikke ville bruke kjelleren 1. mai. Alt virket klappet og klart.

Men så: Rod Front (=AKP) fikk

nyss om arrangementet. I løpet av en dag hadde de fått/presset A/S Studentkro til å bryte avtalen, eller retttere sagt, A/S Studentkro nektet at avtale noengang hadde foreligget. En ny "seier" for Rod Front/AKP... På tradisjonelt stalinistisk vis, realisert ved bruk av en maktposisjon, ikke debatt.

Idet dette skrives, vet vi ikke om vi fremdeles kan skaffe et annet lokale. Er det ennå ikke 1. mai når du leser dette, kan du prøve å finne ut om vi har halt oss i land fra bøllenes pek. Se etter annonse i Dagbladet eller lopeseddel, eller ring 69 12 84.

Teaterkritikk i en anarkistisk avis

Skal vi også på den frihetlige "venstresida" få opphøyete Teater-Kritikere, som med selvbestalt autoritet dømmer de uavhengige teatergruppene og stykkene deres? skriver Perleporten Teatergruppe i denne artikkelen.

I forrige nummer av Gateavisa trykte vi to omtaler av Perleportens nye stykke "KLASSEBILDE". Den ene var positiv og den andre var negativ. Det er Lasse Tømtes "slakt" som gruppa her svarer på. Samtidig uttrykker de en del av sine egne holdninger og følelser bak teaterarbeidet sitt.

Perleporten svarer Lasse Tømte

av, og som vi sliter med å bli fri for.

Vi må ha dette klart for oss hele tiden. Vi må skille mellom venn og fiende. Mellom hva vi sier til inneforståtte og motstandere. Uten av den grunn å glemme betydningen av forholdet mellom det private og det offentlige. Bevissthet om dialektikken mellom disse to ytterpunktene i våre liv behøver absolutt ikke utebli eller falme – selv om vi beskytter oss selv utad med en tenkt strategi. Bare vi er dette bevisst. Det er på dette punkt at Lasse Tømte ved sin anmeldelse av KLASSEBILDE blander kortene og trækker i teatersalaten slik at det som fra vår side var ment å bli dialog, forsøples til ufruktbare monologer i et hanekamp-ingenmannsland.

Det er aldri morsomt å bli satt i en situasjon hvor vi må forsvare oss. Hva enten det skjer i et fengsel, på en politistasjon, i et kjærlighetsforhold eller i en avisspalte.

Noen ganger gjør man noe man vet er galt. Vi over vold på andre ved ord eller ved direkte handling. Andre ganger står vi frem og viser ansikt. Uten å ha som motiv eller hensikt å skade, hevne oss på eller undertrykke andre.

Likevel kan det man gjør, slå feil ut, og virke undertrykkende fordi det hele tiden er så mange forskjellige forhold som virker inn. Dette er et problem vi i Perleporten er klar over, og det betyr at forestillingene våre hele tiden gjennomdiskuteres med dette for øyet.

Mange ønsker og drømmer legges i det vi vil vise andre med våre teaterforestillinger. Et totalt engasjement ligger til grunn. Til tross for dette kan vi bli møtt med klare angrep. Et sted går grensen for hva vi kan ta – uten å si fra. Folgelig må vi også i en slik situasjon forsvare oss. Eller mer korrekt i dette tilfellet: legge frem våre meninger som motinformasjon.

Heldigvis er vi ikke foreløpig så odelagt at vi ikke har aggresjoner, eller så odelagt at vi frykter en motkultur-autoritet. Vi får bruke det vettet vi har enda en gang. Og heller ta det det koster å kle seg naken på torvet foran venner og fiender – som marionetter i for- og motkulturens prøvelses-spill.

For hvem som er først (ute) og hvem som er sist, og hvem som er størst – og hvem som er minst – og hvem som er dårligst, og hvem som er best, – DET skal ingen være i tvil om. Men "hvem som kom og hvem som gikk. Hvem som tok og hvem som fikk – det får vi aldri vite."
Inger Hagerup.

Hva er det som gjør at en mann som Lasse Tømte slakter oss i Perleporten så hemningsløst etter å ha sett i. forestilling av vårt nye stykke *Klassebilde*? Hva er det som gjør at han ved samme anledning, uten å nevne det for oss på forhånd, tar opp forestillingen på kassettbåndopptaker? Hvor kommer det fra at det under anmeldelsen er sakset inn tre fotografier av tre jenter som alle er ved å kaste opp? (Gateavisa er ingen simpel avis?) Og hva er det som gjør at Lasse Tømte sier: "Alle har lov til å mislykkes en gang uten å bli skutt for det." (Obs.: "Lov" og "en gang" – truing er en gammel og god metode vi utsettes for mange steder i samfunnet.) ... for så i samme anmeldelse med treffsikker mine å skyte den "fugleaktige forestillingen" (E. Pierstorff) i flukten, – og for så til slutt med kald hånd bakfra å spidde oss på bajonetten? Dette er spørsmål vi i Perleporten stiller oss etter å ha lest Lasse Tømtes ikke tåkeleggende, men klare ord.

Vi vil som sagt ikke forsvare forestillingen. Den må tale for seg. Bli omtalt og diskutert direkte med publikum. Mange har glede og utbytte av

KLASSEBILDE. Den erfaringen har vi gjort. Andre har det ikke. Den erfaringen har vi nå også gjort. Vi ønsker ikke å reklamere for forestillingen i en sammenheng som denne.

Vanskelig mellomposisjon

Det skal være helt klart at vi som driver Perleporten ofte kan være oppgitte og slitne. Vi møter mye motstand. Vi står på en måte i en slags mellomposisjon. Vi tilhører ikke det tradisjonelle, etablerte kulturlivet. Samtidig går vi heller ikke helt fri fra å bli assosiert som "noe litt spesielt" innenfor helhetsbildet av kulturlivet slik det ser ut i Norge i dag. Vi er ikke lenger helt ferske. På en måte er vi plassert. Og det er farlig.

De sammenhengene vi opptrer i er ikke uvante og nye. Vi lager teater som i størst grad appellerer til ungdom og folk på vår egen alder (25). Vi vil støtte og inspirere disse gruppene. Uten av den grunn å hevde at vi ikke ønsker å nå andre grupperinger. Men det er vi avskåret fra av mange ulike grunner. Vi er en gruppe frihetlige sosialister/anarkister som er tvunget til – av økonomiske grunner – å benytte oss av f. eks. tradisjonelle PR-kanaler, for i det hele tatt å nå ut. Vi er til og med avhengige av "gode" anmeldelser i borgerlige aviser for at folk skal komme og se oss, og for ikke å snakke om – for at vi skal få litt offentlig økonomisk støtte.

Vi lever alle under svært vanskelige forhold her i dette landet – for tiden. Det er også meget vanskelig å drive samfunnskritisk gruppeteater i Norge. I hvert fall hvis man vil forsøke å leve av det. Vi, som alle andre på venstresida, er slitne med få vegger å støtte oss til. Vi mener det er riktig å støtte alle tiltak på den frihetlige venstresida i samfunnet. Vi har hverken tid eller råd til å sable hverandre ned. Vi trenger hverandre. Det er vel bl.a. dette vi mener med en anarkistisk livspraksis – nå.

Anarkistisk livspraksis!

Alt annet fører til splittelse, makt-kamp, misunnelse og konkurranse. Siden vi nå engang lever i dette samfunnet må vi beskytte oss selv utad ved å forholde oss taktiske. Det er naivt å tro at Gateavisa kun er et internt blad for venstrefolk i Norge. Den leses av mange utover de kretsene, og sikkert i visse tilfelle med vel så stor nysgjerrighet. Det å forholde seg taktisk utad behøver slettes ikke å være ensbetydende med lognaktighet. Snarere er det omsorg for hverandre og oss selv. Uenigheter må gjennomsnakkes under trygge forhold og kritikk av hverandre må skje med kjærlighet og ønske om åpenhet. Bl.a. fordi vi er såvidt utsatte – og derfor igjen så lett sårbar. Den holdningen må praktiseres innad i det miljøet her ti lands som representerer noe annet enn det som omgir oss over alt, som vi er infiserte

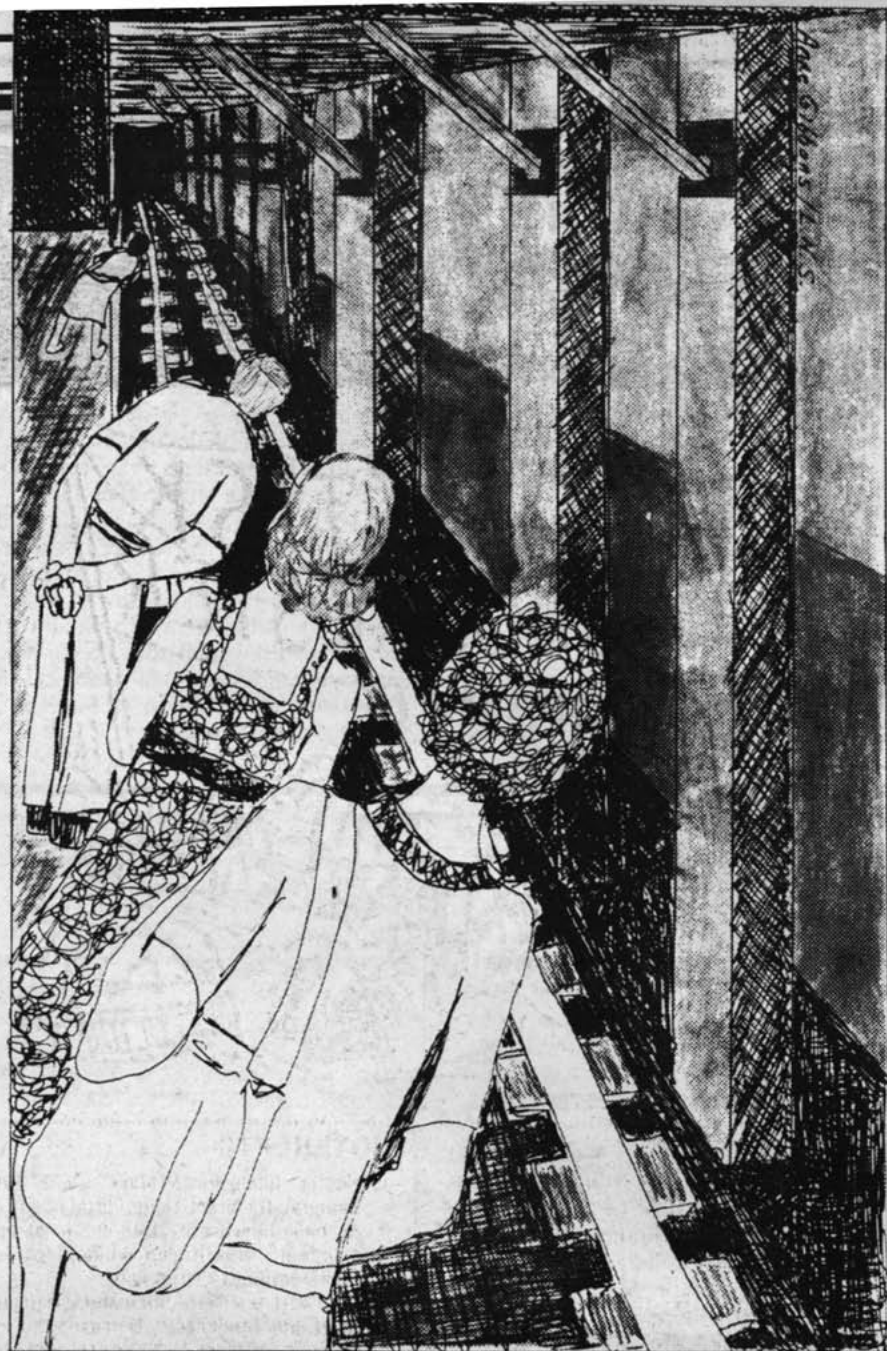
Gå ikke bakveien med kritikk!

Lasse Tømte har for en god stund siden jobbet daglig sammen med oss i Perleporten. Vi arbeidet da med et prosjekt som måtte legges ned av mange forskjellige grunner. Når han så vårt nye stykke som han gjorde, skulle han omsorgsfullt ha kommet til oss med sine synspunkter og sin kritikk. Ikke utelukkende brukt det til å slenge dritt med. Forestillingene er under forandring, – kontinuerlig. Men den tonen, holdningen og stemningen som Lasse Tømtes anmeldelse kaster av seg, skaper bare stillstand, angst og apati. Og apropos isolasjon – som Lasse T. mener at vi i Perleporten har utsatt oss for: Hans anmeldelse medvirker nettopp til dette (derfor bajonetten). Det er fort gjort å trekke seg inn i seg selv i stedet for å holde hodet kaldt og se nye veier.

Karl Hoff,
Perleporten teatergruppe

ABONNER
PÅ
GATEAVISA!

HVOR OFTE MÅ
VI GJENTA DET?
SE SIDE 30

Denne artikkelen er skrevet av 2 som tidligere har vært tilknyttet anarkistiske grupperinger i Norge. De hører til den gruppen som de siste par årene har utviklet seg i retning av marxisme, men uten å slutte seg til noen av de eksisterende norske organisasjoner som kaller seg marxistiske.

På bakgrunn av sin egen overgang fra anarkisme til marxisme, kommer de to her med et kraftig angrep på anarkismen.

Vi trodde anarkismen var vel i jorda, men når Gatevisa er blitt husorgan for CNT-aksjonen og "Anorg", må det være Hjelmsgate 3 dødsattesten skal utstedes til. Er historien et reptil som biter seg selv i halen, kommer vi aldri til å lære noe som helst? 5 år med FAI, Osana, FAFS, RAF, Folkebladet og Arbeidermakt, var alt sammen likevel meningsløst? Nei, så gal kan verden enda ikke være: saken er snarere at de som her står for den nekrofile grafinga på anarkismens lik sjøl aldri har deltatt i utviklinga av den frihetlige ideologien. Disse gravroverne som klører med grådige fingre mot muggen på kistelokkene til Michael Bakunin og storfyrst Krapotkin har aldri virkelig interessert seg for teoriens utvikling. De har sittet der tafatte på tilskuerbenken mens de frihetlige prosjektene utviklet seg fra en vag drøm om å flytte på landet over "folkets kamp" og anarkosyndikalisme til den sluttelige konverteringa til marxismen. Nå står de enda en gang overfor valget: fortsette å være supporterklubb for den ene eller den andre kaderorganisasjonen eller trå frihetligens barnesko sjøl.

Gateavisas "totale åpenhet", en billig unnskyldning for å slippe å ta stilling, fører ikke til annet enn at avisa blir drivved som rives med av den til enhver tid dominerende "alternative" ideologiske strømninga. Hittil har det ikke skjedd interessante endringer i GAs holdning til omverdenen og seg sjøl (skjønt enkeltindivider nå som all-

tid og også innen GAs redaksjon danner seg et bilde av kapitalens motsigelsesfylthet og revolusjonens subjekt). Men hvis de bladskrivende atmlig-anarkistene skulle gå lei av å leke blindbukk kan det være greit med litt kunnskap i samtidshistorie: en liten ensopret oppsummering fra noen av de gamle rottene som forlot det synkende skipet i tide?

NÅ OG DA

For å forstå den frihetlige strømingas eksistens som studentvenstreideologi i 70-åras Oslo er det fristende å undersøke anarkismens fortid. Ideologien i dens nåværende form, særlig i den språkdrakt Anorg kler den, forblir så diffus at den er enkelt å avvise som helt og holdent uinteressant. Ideene som nedfeller seg er imidlertid på ingen måte av ny dato. Teorifiendtligheten og aksjonismen vandrer hånd i hånd som spøkelser fra en annen tid. Neste spørsmål som melder seg er hvorfor vi blir hjemsokt nettopp nå.

TALISMAN

Som historisk tradisjon betraktet er ikke anarkismen annet enn ordmagi. Noe gjennomgående felles ideologisk takegods hos de teoretikere og bevegelses som har satt stemplet "anarkistisk" på seg sjøl finnes ikke, annet enn som en vag drøm om frihet. Men drømmer lar seg ikke monopolisere, og ettersom anarkistenes er den mest

Den anarkistiske Hydra (men hvem

allmenne av dem alle må de finne seg i å dele den med utallige religiøse, filosofiske og politiske retninger. Når det kommer til praksis, valget av strategi for oppnåelsen av den etterlengtede friheten, blir det enda verre. Også den tynnslitte frihetlige fellesnevneren fordamper som maoister i en revolusjonær prosess. Her finnes på den ene sida erkeindividualister som i fullt alvor hevder at det ikke bare er anarkistenes gamle fiende staten som blokkerer veien til Utopia, men selve eksistensen av et samfunn. (1) Motstykket er et mylder av grupper som romantiserer over "folket".

"Å kalle seg anarkist er like meningsfylt som å henge et skilt med "menneskevenn" rundt halsen"

Å kalle seg anarkist er som vi ser like meningsfylt og beskrivende som å henge et skilt med "menneskevenn" rundt halsen, et sekkebegrep for oss med et positivt syn på framtida. "Ja til livet" skulle sikkert gjøre seg like bra. Men under overflaten lurer inngrodde forestillinger. Bekjennelsen til anarkismen medfører i regelen (nokså ubevisst) identifiseringer med deler av ideinnholdet i en eller flere av de historiske anarkismene. Selger en sin sjel for en svart fane følger et gratistilbud av illusjoner om alt fra fagforeningens progressive rolle til Christiania-drømmer med på kjøpet. Individualisme, egoisme, libertarianisme, mutualisme, føderalisme, kollektivism, anarkokommunisme, syndikalisme, — det finnes et hav å øse av, men også en del elles håpløsheter som forenkler kritikken.

UTOPISMENS GULLALDER

Da den franske utopisten (2) Pierre Joseph Proudhon herjet som verst i midten av forrige århundre syntes hans motstandere til slutt skrikhalsen ble så plagsom at de grep til greske skjellsord. "An-arch-ist" — tilhenger av styreløshet, eller egentlig herskerløshet, ble raskt et stående synonym for filosofen og hans filosofi. Proudhon var dypt rørt og trykket øyeblikkelig ordet til sitt bryst. Og dermed ble alt hans ideologiske avkom nødt til å gjøre det samme. Enkelte uskyldige gikk med i samme slengen. Både Goodwin og Stirner regnes til de første viktige anarkistiske "tenkere", men publiserte sine smørerier i god tid før skjellsordet ble oppfunnet. Fred være med dens minne. Likheten mellom deres og Proudhons ideer plasserte dem i all verdens anarkistiske lesebøker og gjorde -ismen enda litt mer gammelmodig.

MARXISMEN

Da kapitalismen for alvor fikk hjulene i gang, satte den den sosialistiske bevegelsen på hodet. Den framstormende arbeiderklassen fikk et annet eggehode til å titte opp fra "Wissenschaft der Logik" et øyeblikk, og det var nok. Den industrielle revolusjonen ga filosofien et knekk den aldri kommer over, og en ledende avhopper fra den hegelianske idealismen uttalte at filosofene hadde brukt nok tid på å fortolke verden: nå gjaldt det å forandre den. Denne fyren, Karl Heinrich Marx, satte seg ned og laget noe av grunnlaget for en tenkemåte som skulle passe med den nye tid. De økonomiske kreftene ble bestemmende for samfunnets oppkomst og undergang,

"Denne fyren, Karl Heinrich Marx, satte seg ned og laget noe av grunnlaget for en tenkemåte som skulle passe med den nye tid. (...) Den vitenskapelige sosialismen så dagens lys."

historien ble redusert til historien om kampen mellom klassene, den vitenskapelige sosialismen så dagens lys.

ANARKISTEN BAKUNIN

Selvfølgelig ble også anarkistbevegelsen rystet av tidens samfunnsmessige konvulsjoner. Man overser ikke en produksjonsmåte ustraffet, — de gamle frihetsskjempene måtte vike for mer moderne sinnede rabulister. Bakunin ble det ledende navn og den omfangsrike lederskikkelse for anarkistene i marxistenes 1. Kommunistiske Internasjonale. Som så mange andre av tidens allvitere forsto han såpass som at en samfunnsmessig revolusjon hadde noe med produksjon å gjøre, og ga innrømmelser til Marx' materialistiske historieoppfatning. Kommunist var han imidlertid ikke. Tilslutningen til en idetradisjon som på sitt mest avanserte forble en småborgerlig drøm om sjølberging og større innflytelse for den lille mann var ingen tilfeldighet. De mildt sagt forvirrete eventyrene av noen politiske "analyser" som bærer hans navn gjennomsyres av denne tanktegangen. Den som gidder behøve ikke lese mer enn GA 3/78s lille utdrag av "Marx — Sosialismens Bismarck" for å stede den gamle russer til evig hvile på historiens skraphaug. "Handelslivet" og "Kapitalfordelingen" under sosialismen var en seriøs problemstilling for Bakunin, som på denne måten med all mulig tydelighet demonstrerte at han aldri hadde brydd seg om å sette seg inn i hva Marx skrev, hverken om vareproduksjonen (som utvilsomt bør tilkjennes en viss viktighet ettersom den tross alt er kapitalismens grunnlag) eller klassenes og privateiendommens oppløsning under sosialismen. Men det må innrømmes: konsekvent er han i hvert fall den antikerne ordmishandler. Han snakker aldri om klasser (dvs. når han ikke utroper filleproletariatet til revolusjonens stormtropper!), derimot om massenes heroiske kamp. For hva må bakunistene vite. Bildeb blir komplett ved en rask visitasjon av statsteorien. I Bakunins hjerne eksisterte den evige staten, uavhengig av tid og rom. Når marxistene snakket om proletariatets stat hylte han hysterisk om tusenårsdiktatur. Uten tvil historisk imbesill, var han ute av stand til å titte bak kullissene og så staten som makt-konsentrasjon for maktens egen skyld, og ikke som en klasses maktutøvelse over en annen. Men landlivet på Russlands vidstrakte stepper vanskeliggjorde kanskje en forståelse av tingenes forgjengelighet.

BOLSJEVIKEN BAKUNIN

Vi har ofret Michael Bakunin mye plass, men er du først så ille ute at du bruker tid og kladdemark på anarkismen, er det ingen vei utenom. Denne halvskolerte røverhøvdingen la grunnlaget for all seinere anarkisme av historisk interesse, enten det gjelder århundreskiftets hemmelige dynamittelskaper eller anarkosyndikalismen. Det schizofrene Marxunin-bildet som GA valgte å illustrere sin posthume Marx-henrettelse med, ville illustrere Bakunins personlighet ypperlig hvis ansiktets høyre halvdel ble byttet ut med

løfter sine hoder igjen — og stanger dem i veggen har sagt at det er hodet som holder?)

et portrett av terroristen Nechayev. En mindre kjent anekdote er terroristen Lenins taknemlighetsgjeld til mester Bakunin. Forbause noen kan det neppe, annet enn anarkister. Det betente tankegodset som driver omkring etter den gode Vladimir Illich (3) likner til forveksling illeluktende gjenstander fra den anarkistiske tradisjonen. Det epokegjørende ved kamerat V.I. var hans evne til å rense ideologien for idealistiske elementer og gjøre den til et nyttig redskap i sine bestrebelser i videreføringen av den borgerlige revolusjonen i Russland. Ellers er sjølforståelsen den samme: de revolusjonære lager revolusjon, enten de nå organiserer seg i parti, hemmelig selskap eller foderasjon. Massene har å slutte opp. Der er allerede her anarkobolsjevikene distanserer seg fra marxismen. Arbeiderklassens selvstendige maktutøvelse gjennom arbeiderråd er for dem et fenomen som i høyden to-

fiende til statsbærer tok ikke mange månedene). Enden på historien burde være kjent. De anarkistiske ministrene stemte gjennom antikkollektiviseringsdekretene (6) og oppfordret Barcelonas arbeidere til å rive sine barrikader mens kampene med de stalinistiske polititroppene pågikk som hardest. Målsettinga var klar: republikken skulle reddes koste hva det koste ville, og prisen var de siste rester av arbeidermakt (7). Men det er likegyldig for proletaren om hans arbeidskjøper kaller seg fascist eller stalinist (8). Republikken ble da heller ikke gammel, uten at vi derfor skal påstå at en synkende moral alene tar æren for dens fall.

ANARKISMEN... IDAG?

Slik har anarkistene flydd fram og tilbake som forvirra hons siden tidenes morgen, usikre på hvilket borgerkjør de skal slenge seg med neste gang — de små eller de store. Hvilken rolle de kommer til å spille i det kriseforløpet vi er inne i nå, er foreløpig uvisst, dvs. de har enda ikke opptrådt på klassekampens arena med overbevisende styrke, hverken her eller der. I Spania råder en tilstand av faglig nostalg i forbindelse med landets tilbakevenden til "normalt" styresett. CNT har i følge sine mest optimistiske sympatisører oppnådd 1/30 av sin gamle styrke og er i så fall den eneste anarkistbevegelsen i verden verdt omtale.

Ikke desto mindre lovet vi innledningsvis en forklaring på hvorfor "det nye venstre" (som ikke er så nytt likevel), utgruppene av frustrerte melomsjiktninger, fra 1968 til i dag, har viet anarkismen slik en ufortjent interesse. Ærlig talt, særlig mystisk er det ikke. Da etterkrigskapitalismen i midten av 60-åra avslørte at den ikke var den evige høykonjunkturen allikevel, var grunnlaget for den nye studentbevissheten lagt. Av naturlige grunner kunne ikke universitetsfolket formulere en revolusjonær teori for utålmodigheten som gjorde seg gjeldende på arbeidsplassene. Losninga på sin eksistensielle krise fant de isteden i hengivelse for nasjonalistbevegelser i den 3. verden. Noen ropte på fred i Indokina, de mer konsekvente samlet inn penger for at Nord-Vietnam skulle kjøpe seg luftvernkanon av de internasjonale våpenpusherne. Da Kina ble stor og sterk og demonstrerte sin kapitalhungre for all verden med sin utenrikspolitiske "nyorientering" forsvant Maos lille røde fra bokhylla hos oss borgerbarna med den mest liberale oppdragelsen. Med Dagbladet i skulderveska så vi med forferdelse de nydemokratiske juntaenes framferd. Diktatur, det ville vi ikke være med på. Akademikeravkommet fra Holmenkollen stilte seg i veikanten med svarte faner 1. mai, Asker og Bærum anarkistgruppe ble stiftet.

Akk, disse glemte år da alt var nytt og uprøvet. Befrikk fra åket, ansvaret for de sultende masser bortenfor verdens ende, levte vi ut alle hemmelige drømmer. Gress i gatene i en by uten skitten fabrikkroyk, et rødmalt kollektiv på landet der alle fikk knulle med alle. "All makt til fantasien!" "Fribuss til Mummidalen!" Faglig Første Maifront godtok aldri parolene våre. Det styrket vår selvfølelse enormt. Men hvor lenge var Eva på forsøksym? Etter hvert mistet de levende lysene sitt gyldne skjær, madrassene på gulvet ga oss dårlige rygger, spenningen ved pipa som gikk rundt var ikke den samme lenger. Artiumsløse måtte vi til slutt forlate re-

Et tilbakelagt stadium?

det og finne oss noe å gjøre. En kald verden full av dårlige vibrasjoner motte oss. Altfor radikal til å studere eller skaffe seg de feite jobbene ble det harde dager med bollete formenn som skjelt om skoleonger som ikke kunne arbeide. Arbeiderklassen fikk sin plass i den revolusjonære teorien, i det hele tatt ble vår anarkisme veldig raskt veldig marxistisk. Men det er rart med vemodige minner, og helt ferdig med dem blir en vel aldri. Anarkismen tok for vår del tre år. Konfrontert med virkeligheten og alle andres tilsynelatende avanserte analyser måtte den til stadighet bite i gresset. Men anarkister det var vi! Vi bare forandret den litt etter litt, inntil den ble så ugjenkjennelig at de siste anarkistene forlot organisasjonen. Syndikalistene splittet ut en bloc, dannet RAF og forlangte monopol på anarkisme i Norge. Og det lot vi dem etter en stakkert stund få, vi hadde rukket å bli riktig dogmatiske gammelmarxister med rotter i den venstrekommunistiske rådsbevegelsen, ikke den anarkistiske. Foderasjonen av Anarkister/Frihetlige Sosialister ble oppløst for godt (trodde vi, naive idioter), og så var det bare å starte på ny, forhåpentlig med litt mer peiling.

ISTEDENFOR AVSLUTNING

Vi er overbevist om at anarkistenes organisasjonsfetisjisme er et blindspor, at deres illusjoner om fagforeningenes brukbarhet er blant de farligste. De siste dagers hellige okofriks som flytter på utvær med Krapotkin i baklomma er stort sett bare farlige for seg sjøl, dem lar vi fare. Det er urbansyndikalister som Norsk Syndikalistisk Foderasjons gjenganger som har en mulig framtid som genuin del av "venstrebevegelsen" (9). I og for seg representerer de et helt unødvendig blindspor, — de politiske posisjonene de forfekter er for lengst okkupert av etablerte partiagenturer. Det spesielle norske politiske klimaet, med AKPs klamme hånd hvilende som et permanent lavtrykk over all diskusjon, produserer imidlertid uvanlige konstallasjoner. Kanskje hadde vi sluppet anarkistene hvis mer tradisjonelle yrkesrevolusjonære faglegalister som trotskistene og 5. Internasjonale (10) hadde fått fotfeste. Da ville frontlinjene i det minste vært klarere og de lett knusbare autoritære standpunkter ikke vært pakket inn i frihetlig bomull.

E.S.
K.W.

NOTEHEFTE

1. Særlig tilhengere av Marx' gamle skolekamerat fra hegelstiduetida Max Stirner og hans hovedverk "Den eneste og hans eiendom". Boktittelen skulle klassifisere denne retninga tilstrekkelig.
2. Ikke vårt skjellsord, men Marx' betegnelse på sine forgjengere. Den utopiske sosialismen fortjener sitt navn fra metoden. For Fourier og Stuart Mill var det ideene og ikke den konkrete analysen av samfunnet og dens klasser som var avgjørende.
3. Nå også foran bibelen i opplagstall.
4. Lenins forhold til sovjetene var fullstendig opportunistisk. Etter rådsopprørene i 1905 fant han det taktisk å innrømme rådene en viss eksistens og ubasunerte ved festlige anledninger til og med "All makt til arbeiderrådene". Etter revolusjonen tok det bolsjevikene et par år å frata de samme rådene all makt.
5. Ettersom disse nasjonalistpartienes mål er å utkonkurrere andre deler av global kapitalen for å overleve sjøl, ser de helst en verdensomspennende arbeidsløshet deres eget land unntatt.
6. Lov som forbød arbeiderokkupasjon av bedrifter med færre enn 100 ansatte, hvilket vil si det store flertall.
7. Sovjetunionen var det eneste landet som ga republikken våpen (til gjengjeld forsvant Spanias gullreserve), men engstet seg samtidig for utfallet av en iberisk revolusjon. Alle visste at verdenskrigen var rundt hjørnet, og hvilken side ville England og Frankrike velge hvis de folte seg truet av en sovjetisk støttet revolusjonær bevegelse i Vest-Turopa? Nei, Sovjetunionen var på ingen måte interessert i noen revolusjon, og stilte betingelser for bruk av våpnene.
8. Stalins forlengede arm i Spania, det Moskva-tro "kommunist" partiet, rekrutterte stort sett rike plantasjeiere fra Aragonia som forsto nødvendigheten av å organisere seg da landarbeiderne okkuperte appelsintrærne.
9. Eksempelvis var allerede RAF, nye NSF's forgjenger, en koalisjon mellom leninister og anarkister: en samling normale venstreindivider med sympatiske autoritetsoppheng som egentlig aldri hadde noe i en "frihetlig" bevegelse å gjøre.
10. Samlingsbestrebelse for nyleninister verden over.

ETTERORD:

For å unngå misforståelser: Gateavisas redaksjon regner seg ikke som noe "husorgan" for anarkistiske grupper i Norge. Derimot er vi så dumme at vi ser det som en av våre oppgaver å slippe til diverse like dumme antiautoritære sosialister i spaltene. Våre sjeler pines ennå ved at vi knapt nok enkeltvis og absolutt ikke kollektivt har innsett den sanne vei for oss selv og alle andre. (Ja, vi kan ikke engang presentere en Sann Vei for Arbeiderklassen!!!)

"I Bakunins hjerne eksisterte den evige staten, uavhengig av tid og rom. Når marxistene snakket om proletariats stat hylte han hysterisk om tusenårsdiktatur.

Uten tvil historisk imbesill, var han ute av stand til å titte bak kulissene og så staten som maktkonsentrasjon for maktens egen skyld, og ikke som en klasses maktutøvelse over en annen."

lereres med en skuldertrekning: massenes manglende innsikt får dem til å begå spontane "feil". Denne holdninga har alltid og kommer alltid til å prege disse strømningene. Den røde (?) tråden fra bolsjevikpartiets oppløsning av sovjetene (4) til anarkosyndikalistenes ja til nedslaktinga av Barcelonas proletariat i 1937 er ikke tilfeldig. Disse grupperingenes mål er ikke arbeidermakt, tvertimot en fornyet kapitalisme eller i ekstreme tilfeller uttrykt reaksjon å la all makt til småprodusentene. De siste er uten interesse her, — deres innflytelsesmuligheter forsvant med føydalismens siste rester. De tidligere derimot er tilstede i høyeste grad og vet å plage oss med sitt nærvær hver gang kapitalen gjennomgår sine sykliske plager, den uunngeelige årelatingen som kalles fallende profittrate. Da er de her, kapitalenes venstrefraksjoner, og klarer med stort hell å sabotere revolusjonære opplop i arbeiderklassen. Deres løsning på problemene er å styrke nasjonal kapitalen gjennom statliggjøring. Alt pratet om folkeregjeringer bunnar i et intenst ønske om å heve landets konkurransedyktighet på verdensmarkedet, styrke seg og sitt på bekostning av andre nasjonal kapitaler og andre lands arbeiderklasse (5).

KAPITALENS VENSTRE

Det eneste fordelaktige vi kan si om anarkistene i denne sammenhengen er at de i motsetning til de fleste andre venstrekapitalistiske grupper, stort sett har vært ute av stand til å erobre den nødvendige makta. Manglende dyktighet og pragmatisme med andre ord. Lengst drev de det under den spanske borgerkrigen hvor den anarkistiske kaderorganisasjonen FAI og fagforeninga CNT oppnådde så stor innflytelse at de kunne drite i alle prinsipper og gå inn somekte del av den borgerligliberale regjeringa (forvandlinga av anarkismen fra stats-

Vi trenger en frihetlig sosialistisk avis!

Fra 1971 til 1975 eksisterte det en anarkistisk avis i Norge: FOLKEBLADET. Bladet var knyttet til Føderasjonen av Anarkister / Frihetlige Sosialister, som hadde lokalgrupper mange steder i landet.

I begynnelsen kom bladet sporadisk, men fra 1974 kom det månedlig. Opplaget varierte fra 2000 til 4000, omtrentlig.

I 1975 ble Folkebladet nedlagt – omtrent samtidig som Føderasjonen gikk i oppløsning. Årsaken var ikke minst strid om marxismen.

Det siste året har anarkistiske ideer og aktiviteter fått et nytt oppsving i Norge. Signaturen Arnardo lanserer her et forslag om å starte Folkebladet på nytt.

Gjenreis Folkebladet!
Men jossenavn – har vi ikke Gatevisa. Jo, gudbedre og takk for det. Det gjør godt i sjelen (hva nå det enn er) å se at opplagstallene for Gatevisa bare stiger og stiger. Vi trenger Gatevisa som et korrektiv til alle selvhøytidelige organer på venstresida. Og ikke minst finnes det et publikum som trenger Gatevisa. Så derfor ikke et vondt ord om dette kulturelle, politiske, debattantiske og spøkefulle/alvorlige bladet vårt.

Men vi trenger også noe mer. Vi trenger ei avis som kan fortelle at det er løgn at vi er inne i en nedgangskonjunktur på grunn av for høye lønnsomkostninger. Ei avis som kan fortelle det som sant er, nemlig at industrien sett under ett hadde 17% gevinststigning i 1977 og at problemene først og fremst gjelder eksportindustrien. Ei avis som kan fortelle at det ikke er noen grunn til at vi skal betale skipsfartskrisa.

Ikke minst trenger vi ei avis som kan fortelle oss at Amnesty International har adoptert lederen for FCAB (den underjordiske anarkokommunistiske føderasjonen i Bulgaria), en organisasjon som i sitt siste lovlege år (1946) hadde over 45 000 medlemmer, som har vært rammet av harde forfølgelser og som fremdeles klarer å gjennomføre underjordiske landsmøter. Vi trenger ei avis som løpende kan holde oss underretta om arbeiderkampene i Spania, om gjenoppbygginga av FAI (det spanske anarkistpartiet) og FNT (den spanske anarkosyndikalistiske fagbevegelsen).

Vi trenger også ei avis som kan følge den sosialistiske kvinnedebatten, energidebatten, kulturdebatten og den ideologiske debatten fra det gamle Folkebladet.

Kan ikke Gatevisa bli ei slik avis? Nei, for det ville være døden for Gatevisa. Gatevisa er i sannhet ei frihetlig avis, som har blitt bedre og bedre! Men Gatevisa er ei masseavis som det ville være vanvittig å gjøre om til et "partibyggende" organ. For det er det som må være målsettinga med Folkebladet. Første gang gruppa "Kommunen" ga ut Folkebladet for 7 år sida forte dette til ei oppblomstring i den anarkistiske debatten i Norge og resultatet blei Føderasjonen av Frihetlige Sosialister/Anarkister. Det var ikke noen økonomiske vansker som knekte Folkebladet med sine 4-5000 i opplag. Det var bråk og splid i ei umoden rørsle. Siden den tid har marxronkerne samla seg i Marxistisk Studieforbund og der kan de få sitte i fred og vente

på den store revolusjonen. De mest flippede woodstockfolka som nådde sine kulturelle høydepunkter ved å le av arbeidere i søndagsdress og slips, har forsvunnet ut i det blå. Pluralist-ekstremistene er "samla" i ANORG.

På den seriøse frihetlige sida arbeider i dag folk i CNT-aksjonen i Norge, fagorganiserte jobber i LO-fraksjonen NSF (Norsk Syndikalistisk Forbund) og en del andre seriøse anarkister i Sosialisme og Barbari-gruppa. Dessuten vet enhver som har besøkt bokcafeen i Hjelmsgt. at det finnes et utall av folk som vil ut av hengemyra og begynne å jobbe for den frihetlige sosialismen.

De fleste av ungdomsopprørerne er i dag i jobb og er blitt litt mer tørre bak øra. Det finnes nok av frihetlige som kan skrive stoff fra arbeidsplass, utentriks, kultur, ideologidebatt osv. CNT-aksjonen kunne få fast spalteplass, NSF kunne fått ei faglig spalteside. Fra Jaap kunne vi fått bokoversikter og anmeldelser, osv. osv. Pluralisme er bra, men pluralistekstremistene er kaos. Folkebladet burde ta sikte på de seriøse anarkister, enten de kaller seg anarkokommunister, frihetlige sosialister eller anarkosyndikalist-ter.

Det konkrete forslaget er at det dannes ei stiftelse der folk kan tegne støtteandeler. Startkapitalen bør være på minst 10 000 kr.

Gjennom Gatevisa er det bygget opp et teknisk apparat som sikkert ville være behjelpelig i ei startfase.

Sjøløst lyder det fint med "Arbeidermakt" og "Arbeiderkamp". Saka er bare den at FOLKEBLADET var det første virkelig seriøse forsøket på å bygge opp ei frihetlig avis i Norge. Navnet blei kjent og ville ikke et gjenreist Folkeblad være ei verdig markering av 10-årsjubileet for mai-revolten i 1968 – det som starta den frihetlige sosialismens gjeninntreden på arenaen.

Herved utlagt til debatt og initiativ, parolen: GJENREIS FOLKEBLADET.

Arnardo

Gatevisa ser det som en av mange oppgaver å presentere anarkistisk teori & praxis, og debatt om fenomenet. Men her som ellers har vi plassproblemer. Den store interessen tyder på at det er grunnlag for en egen frihetlig sosialistisk avis. Vi ønsker lykke til, og kan foreløpig fungere som postkasse. Interesserte kan skrive til "Gjenreis Folkebladet", c/o Gatevisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3.

Anarkisme som skolefag?

Klassesett med skrifter som roser anarkisme? Dette kan en nå oppleve i norske skoler – takket være Yngvar Ustvedts skolehefter "De utopiske sosialister" og "De store anarkister".

Er dette det endelige beviset på at anarkismen er en råtten borgerlig ideologi og ufarlig for klassestaten? Eller viser det at de vakre idealer om ytringsfrihet og pluralisme tross alt glimtvis kan realiseres i norsk skole?

Jørgen Johansen mener det siste, og anbefaler heftene varmt.

Den gang jeg gikk i skolen lærte vi at ordet "anarkisme" er synonymt med "kaos" og "lovløse tilstander". Det var derfor med stor forundring jeg oppdaget at det er utgitt to hefter om anarkisme til bruk på ungdomstrinnet og i den videregående skolen. Med stor skepsis kjøpte jeg disse og begynte å lese. Forundringen var stor over den positive omtalen anarkismen fikk, og det fra et forlag som "Tiden". Hefte-ene heter "De utopiske sosialister" og "De store anarkister", skrevet av Yngvar Ustvedt.

Den førstnevnte tar for seg hvor langt framme anarkistene var når det gjaldt kvinnefrigjøring, seksuell revolusjon, frihet i barneoppdragelse, fagforeningsarbeid, progressiv beskatning, storfamilier, felleskjøkken og kollektivhus. Alt dette er jo emner som er aktuelle i vår tid, og Ustvedt er ivrig i å påpeke at dette er emner som marxistene ikke beskjeftiget seg med. Han tar utgangspunkt i Henri de Saint-Simon, Robert Owen og Charles Fourier. Alle

sammen anarkister som på hvert sitt område arbeidet med å vise at menneskenes frihet er svært viktig for samfunnsutviklingen og folks trivsel. Forfatteren går særlig inn på spådommer og profetier de kom med og som de har fått rett i. Han prøver å vise at de var noe helt annet enn forvirrede kanestøpere, selv om de hadde andre idealer enn Marx.

Det andre heftet tar for seg "de tre store": Pierre Joseph Proudhon, Mikhail Bakunin og Peter Krapotkin. Man får en kort biografi av den enkelte og litt om hvor de stod i forhold til hverandre og i forhold til resten av anarkismen. Hele tiden forsøker Ustvedt å vise at de gamle inngrodde forestillingene om anarkister som terrorister bare er ufruktbare avvik innenfor anarkismen, og i stedet vise at anarkistene også har et konstruktivt framtidssyn. Heftet inneholder en del sitater og er godt illustrert.

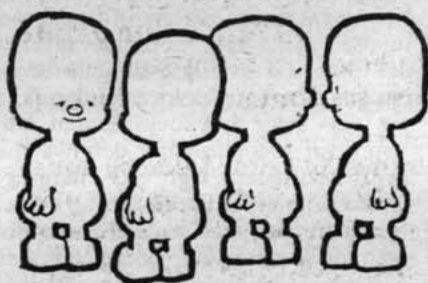
Begge heftene er preget av at de skal brukes på ungdomstrinnet i skolen, de er svært letteste og hopper lett over en del av de vanskelige sidene ved anarkismen. Motsetningene mellom de forskjellige delene av anarkismen kommer ikke klart fram, men det er etter min mening helt rett å få en slik lettest og grei innføring.

De som er interessert i å vite mer kan lese andre bøker. For eksempel Daniel Guerins bok "Anarkismen". Det som jeg savna mest var litteraturliste med forslag til videre lesning.

Jeg vil med dette oppfordre alle lærer, elever og de som kjenner lærere og elever, til å presse på for å få flest mulig skoler til å kjøpe inn et klassesett av hvert hefte som et tillegg til historieundervisninga i skolen! Det er etter hva jeg kan forstå, første gang i norsk skolehistorie at det finnes mulighet til å lese noe positivt om anarkismen i skolebøkene i den obligatoriske skole. Og det var sannelig på tide! Takk til Yngvar Ustvedt for det arbeidet han har lagt ned i heftene. De fortjener virkelig å bli lest.

Jørgen Johansen

Yngvar Ustvedt:
"De utopiske sosialister"
"De store anarkister"
Tiden Forlag 1977. Kr. 17,- pr. hefte.

Frihetlig litteratur

Som talerør for noen gateavisabonnenter, nylende anarkister & en del skeptiske "langt ute på venstresida"-folk, tenkte jeg å spørre om følgende:

Finner det pr. i dag noen form for studiemateriell innen anarkismen?
Beste hilsen Lars S.

Vi får ganske mange brev med rop etter litteratur om anarkisme / frihetlig sosialisme. Her er en del muligheter.

Alle norske bokhandlere har – eller kan skaffe – disse bøkene:

- Anarkismen, Daniel Guérin, PAX. Kr. 37. (Anerkjent oversikt over anarkismens teori & historie.)
- Selvstyre som system, Arvid W. Skjærpe. Aschehoug 1977. Kr. 37. (Anbefalsesverdig norsk bok med hovedvekt på selvorganisering / syndikalisme. Omtalt i GA nr. 10/77.)
- Anarkistisk lesebok, PAX. Kr. 37. (Tekster av anarkistiske klassikere. Kanskje ikke det beste utvalg. Den danske antologien, "Anarkismen", på Rhodos forlag, er bedre)
- Hyllest til Catalonia, George Orwell. PAX, kr. 44. (Oyenvitneskildring til de spanske anarkosyndikalistenes kamp under den spanske borgerkrigen.)

- Anarkiets korte sommer, Hans Magnus Enzenberger. Gyldendal. (Om anarkistene i den spanske borgerkrigen. Dansk tekst.)
- Økologi og revolusjon, Murray Bookchin. PAX. Kr. 23. (Amerikansk anarkist om økologiens krav, teknologiens muligheter og marxismens elendighet.)
- Anarkistiske erindringer, Emma Goldman. PAX. Kr. 49. (Se omtale i dette nr. av Gatevisa.)
- Marx, Engels og Lenin om anarkisme. Ny Dag. Kr. 40. (Negative vibrasjoner fra ledende partibyggere.)

Bokcafeene til SV har en del utenlandsk litteratur om anarkisme. Men det beste utvalget har uten tvil bokcafeen Jaap van Huysmans Minde. "Jaap" selger i postoppkrav. Fylldig bokliste får man tilsendt gratis fra Jaap van Huysmans Minde, Hjelmsgt. 3, Oslo 3. (Se annonse s. 22.)

"ANORG", "Anarkistenes Organisasjon", har trykket en pamflett om anarkismen i Spania (CNT's historie) og har laget utkast til en studiesirkel om anarkisme. Adresse: Høxtvedtn. 31 B, 1430 Ås.

De fleste "revolusjonære rørsler" har sine skinnende soler, sine "enere". Nå er det ikke derfor vi fra tid til annen trækker opp omtaler av døde frihetsforkjempere. Men av og til kan det være moro & lærerikt å trekke noen av dem opp fra glemmelsens hav.

Emma Goldman var en av de mest framtrepende revolusjonære figurer i århundreskiftets USA. Hun drev anarkistisk agitasjon i skrift & tale, og hun var blant de første som manted til kvinnekamp. Blant temaene hun holdt foredrag i var seksualopplysning, prevensjonsveiledning, fordømmelse av kirke & stat, m.m.

Hun gjorde seg først og fremst bemerket som taler og agitator. Som sådan bør hun nok sees i lys av den tiden hun opererte i. Men både hennes "litterære foredrag" og hennes klarere politiske agitasjon inneholdt epokegjørende og temmelig kontroversielle ideer.

Senere ble hun en av de revolusjonære som tidligst kom i opposisjon til Lenin og bolsjevismen etter den russiske revolusjonen.

Dama har skrevet en fyldig selvbiografi, som nå foreligger (sterkt forkortet) på PAX. Dessuten fins det trykt en mengde essays og taler av henne.

Jens Bjørneboe holdt på å skrive et teaterstykke om Emma Goldman, "Røde Emma". Det halvferdige stykket kom ut på undergrunnsforlaget "Bjørnsons Grav" i 1976, men ble inn-dra av slektningene til forfatteren.

Svært mange som tar en titt på frihetlig historie, ender opp med stor interesse for Emma Goldman. For kunnskapstørste presenterer vi her en omtale om henne. Artikkelen er skrevet av Michael Helm, som har oversatt selvbiografien hennes til dansk.

En vårdag i 1916 satt en ung amerikaner på trikken i San Diego i California og kikket ut av vinduet: "På vei til bordellet får jeg øye på noen plakater, som opplyser at Emma Goldman holder foredrag... Det var et vendepunkt i mitt liv." Skriver Henry Miller i sine erindringer.

Da han hadde lyttet til et par av Emma Goldmans politisk-litterære foredrag, gikk det opp for ham at han hadde fortrenget sine egne muligheter. Han gikk hen og ble dikter.

Emma Goldman pleide å gjøre inntrykk på dem som hørte henne. Ikke så mye på grunn av sin oratoriske begavelse som i kraft av det lidenskapelige engasjement i det hun trodde på. Bare 18 år gammel var hun blitt grepet av anarkistiske ideer. Et par år før var hun kommet reisende til USA fra St. Petersburg i Russland. En dramatisk hendelse gjorde et så sterkt inntrykk på henne at det forandret livet hennes: I 1887 ble fem anarkister dømt til døden og hengt i Chicago til tross for at de ikke hadde gjort noenting. For Emma ble dette uhyrlige justismordet et bilde på den innebygde urett i alle maktssystemer.

Et liv mot ufriheten

I overensstemmelse med det hun siden pleide å kalle "sitt ideal" kom hennes liv til å forme seg som et kontinuerlig opprør mot ufriheten.

Når man leser om det usannsynlig begivenhetsrike liv hun levde, slår det en at alle odds var mot henne fra starten: Hun var kvinne, proletar og jøde (det siste var ingen spøk i tsarens Russland). Hun hadde ingen velstående foreldre som en Alexandra Kollontaj eller en Rosa Luxemburg, som kunne koste på henne en høyere utdannelse. Da hun flyktet til USA fra sin tyranniske far, var det for å dele kår med forhatte immigranter. Hun jobbet som syerske, jordmor og sykepleier, samtidig som hun ble mer og mer opptatt av politisk arbeid.

Hun kastet alle lenkene av seg, reiste fra ektemannen og begynte et nytt liv. Før hun var fylt 30 var hun den mest fremtredende skikkelse i den anarkistiske bevegelsen i USA. Denne bevegelsen hadde på den tiden mange tilhengere blant tyske, russiske og italienske immigranter.

Hva er en anarkist?

Nå for tiden går folk rundt med de merkelige forestillinger om anarkismen. Historien skrives som kjent av seierherrene — og det er iallfall ikke den antiautoritære sosialismen som har seiret: og dem som tapte kan man beskyldes for hva som helst uten at noen reagerer. Det forholdet at anarkister bekjemper staten er f.eks. årsak til at mange blander anarkismen sammen med den småborgerlige individualismen (hvis talsmenn ikke protesterer mot den statlige maktutøvelse unntatt når den er til plage for dem selv).

Den anarkistiske tradisjonens store fortjeneste er at den har utviklet seg til et konsekvent oppgjør med "stedfortreder-ideologien" — dvs. den tanke-

gangen som går ut på at vi ikke selv er modne til å forvalte våre egne liv i fellesskap, og at vi derfor bør la oss forvalte av alle mulige formyndere: arbeidsskjøpere, partikommissærer, stats-embetsmenn, militærkoryfeer, fangevoktere....

Emma Goldman kjempet for et sosialistisk samfunn — vel å merke en desentralisert og a-hierarkisk sosialisme.

For henne var anarkismen imidlertid ikke bare en teori for en fjern fremtid. Den var: "en levende innflytelse, som skal frigjøre oss fra undertrykkelse — den indre såvel som den ytre — og fra de destruktive barrierer som atskiller mennesker". (Det forklarte hun en gang sine puritanske kamerater, da de rådet henne fra å skade anarkismens sak ved å holde opplysende foredrag om homoseksualitet....)

Retten til å leve

En episode som forteller noe karakteristisk om Emma Goldman, utspilte seg da hun var 20 år.

Ved et ball, som var arrangert som et ledd i en kampanje for å organisere de utbyttede syerskene i New York, trakk en mannlig kamerat henne til side. Men en alvorlig mine, som om han skulle til å fortelle at en nær venn var død, hvuset han til henne at det ikke sommet seg for en agitator å danse så mye. Hennes "losslupenhet" ville bare skade saken. Hun ble rasende. For henne betydde anarkismen frihet, rett til selvutfoldelse, "alles rett til å foreta seg livsbekreftende ting". Hun forsikret sin kritiker om at hun aktet å leve i overensstemmelse med sine ideer.

Det var Emma Goldmans programerklæring. Hun kom til å betale prisen for å etterleve den. 23 år gammel ble hun for første gang idømt et års fengsel (for å ha agitert for de arbeidsløse) og siden ble hun arrestert så ofte at hun gjorde det til en vane alltid å ha en bok med seg når hun tok toget til et politisk møte!

En typisk Emma Goldman-tale endte som regel med at en masse politifolk kom veltende inn i motelokalet og rev henne ned fra talerstolen. Noen ganger fordi hun organiserte protestmøter mot kapitaleiernes overgrep. Andre ganger bare fordi hun holdt offentlige foredrag om de anarkistiske ideene, eller — som en av de første i USA — om fødselsbegrensning. I 1916 dømte en dommer henne til fjorten dagers straffarbeid fordi hun tillot seg å mene "at kvinner ikke alltid behøver å holde munnen lukket og skjødet åpent".

"Anarkofeminist"

Emma Goldman var feminist, men for henne var kvinnesaken en naturlig del av hennes anarkistiske mål.

Den anarkistiske etikk hun brukte som rettesnor, kan formuleres slik: Du skal ikke herske over andre, men du skal heller ikke la deg beherske av noen.

Som andre aktive kvinner på vens-trefløen hadde hun selvfølgelig sitt svare strev med å få mennene til å leve opp til sine egne teorier om kvinnens likestilling. Men fremfor sine marxis-

Forts. neste side

SVARTE EMMMA

Emma Goldman. Startet som anarkistisk agitator i 1890. Kastet ut av USA i 1919. Rømte fra Lenins Russland i 1921. Levde som statsløs flyktning i Europa. Deltok i den spanske revolusjonen. Døde i 1937.

EMMA GOLDMAN — forts.

tiske medsøstre hadde hun i det minste den fordel at hun kunne slynge i ansiktet på mennene doktrinen om "direkte aksjon": denne anarkistiske metoden er intet annet enn et forsøk på uten sidesprang å realisere befrielsen, så den opphører å være en uforståelig fiksjon og gjøres til en håndgripelig virkelighet.

Som kvinne fikk Emma Goldman føle at hun var gjenstand for et spesielt intenst hat. Mens hun en dag ble overført fra ett fengsel til et annet, ble hun vitne til at en politimann prylet løs på to bakbundne fanger. Hun løp bort til politimannen og ropte: "De er et menneske — hvordan våger De å slå løs på en hjelpeløs fange?" I neste øyeblikk lå hun og vred seg på golvet. Politimannen hadde truffet henne med et knyttneveslag på kjeven og slått ut en tann så blodet fløt nedover ansiktet hennes.

Denne typen motgang gjorde henne bare mer sta. Hun eide et nesten overmenneskelig overskudd av energi. Det gjorde inntrykk på den amerikanske pressen, som skapte et skremmebilde av "Røde Emma", som hverken trodde på Gud, lovene, ekteskapet eller Staten.

Anarkisme og terrorisme

Den populære vrangforestillingen som setter likhetstegn med anarkisme og terrorisme stammer nettopp fra slutten av forrige århundre, da enkelte anarkister etterlignet de russiske sosialrevolusjonære, som iverksatte attentater mot makthaverne. Maria Spiridonova ble f.eks. folkehelt i Russland da hun 17 år gammel skjøt bondenes plageånd, general Lukhanovsky. Disse metodene var en logisk følge av tsardømmets systematiske undertrykkelse av ethvert forsøk på å reformere samfunnet med fredelige midler.

Som ganske ung — i 1892 — hadde Emma Goldman selv vært med på å planlegge et attentat på den ansvarlige for et politimord på elleve streikende. For å skaffe penger til en pistol, som hennes elsker Alexander Berkman skulle bruke til formålet, gikk hun på gaten som prostituert — dog uten hell. Attentatet mislyktes også, men skaffet Berkman 14 års fengsel. Senere nådde Emma Goldman frem til den — ekte anarkistiske — overbevisning at målet og midlene må stemme overens. Hensikten helliger aldri midlet.

Emma Goldmans politiske aktiviteter gjorde til slutt en viss J. Edgar Hoover så arg at han fabrikerte falske papirer som annullerte hennes amerikanske statsborgerskap. Bl.a. takket være Hoover (som nettopp hadde innledet sin tvilsomme løpebane i etterretningstjenesten) ble hun i 1917 dømt til to års fengsel med etterfølgende deportasjon.

Påskuddet var denne gangen at hun hadde organisert demonstrasjoner mot krigshysteriet. Sin 50 års fødselsdag feiret hun, bøyde over symaskinen, i et kvinnefengsel i Missouri.

Emma Goldmans etterfølgere

Under de amerikanske rødstrømpe-nes første store demonstrasjon den 26. august 1970 marsjerte en gruppe som kalte seg *Emma Goldman Brigaden* ned Fifth Avenue i New York, bærende på et stort rødt og svart flagg med hennes navn. Emma Goldmans innsats vedkommer oss i dag, fordi hennes liv var en eksemplifisering av den direkte aksjon — den anarkistiske utalmødigheten som ellers ut fra alle anerkjente kriterier er både upassende og "urealistisk". Hun led da også det ene nederlaget etter det andre. Men den kjensgjerning betyr ikke allverden når man vet at det var prisen hun måtte betale for å stå fast på sitt idegrunnlag.

Revolusjonen som ble vekk

Det bitreste nederlaget led Emma Goldman i Sovjetunionen. Hit kom hun i 1919 etter å ha blitt kastet ut av USA.

Som de fleste russiske anarkister stilte hun seg i begynnelsen solidarisk med bolsjevikene og Lenin, som i boka *Staten og Revolusjonen* hadde uttrykt sympati for anarkistiske synspunkter. Men sympatien var bare tak-tikk. Etter at anarkistene uforvarende hadde hjulpet Lenin til makten, begynte staten ikke å visne bort, men tvertimot å styrkes med en svimlende fart. Ytringsfriheten ble undertrykt med terror. Revolusjonen stivnet i statskapitalisme og partidiktatur.

Liksom Kollontaj kunne Emma Goldman ha valgt et samarbeid med de kommunistene som spilte rollen som Kapitalens trojanske hest. Hun foretrakk å forlate Sovjetunionen for å leve i eksil i Europa.

Da hun reiste, var noen av hennes nærmeste venner blitt skutt i Tsjekas kjellere. Hun hadde på nært hold opplevd blodbadet i Kronstadt. I Karkov hadde hun sett noen av de første konsentrasjonsleirene.

I *Pravda* 13. november 1927 forklarte partikommissærene Tomskij og Bukharin — i tilfelle noen skulle være i tvil: "Under proletariats diktatur kan det godt eksistere to, tre eller fire partier, men bare på en betingelse: at det ene har makten og de andre er anbrakt i fengslene."

Emma Goldman hadde tidlig forstått hvor det bar hen. Da hun trodde på nødvendigheten av å si sannheten om det man ser, gjorde hun sitt til å opplyse den europeiske venstrefløyen om virkeligheten bak mytene. Reaksjonen på henne kritikk av bolsjevikene var isende taushet eller larmende protester.

I 1924 talte hun for en forsamling fremtredende engelske venstreintellektuelle ved en velkomstmiddag i London. Hun ble mottatt med overstrømmende ovasjoner, men da hun var ferdig, var det bare en av tilhørerne som klappet høflig.

Det var forresten Bertrand Russell ■

Michael Helm

Emma Goldman på Pax

PAX har nå gitt ut Emma Goldmans selvbiografi. Den er forkortet, og det er ikke noe rart, for originalen var på 1000 siders sirlig nedtegnede opplevelser gjennom 50 år.

Gjennom boka får man et sterkt og personlig inntrykk av hvordan forholdene var for en revolusjonær fra århundreskiftets og fram til tyveårenes USA. Men aller sterkest er den inngående skildringen av Russland like etter revolusjonen.

I 1919 ble Emma Goldman kastet ut av USA, og deportert til Russland hvor de amerikanske myndighetene mente at hun hørte hjemme. Og hun hadde ganske riktig forsvart revolusjonen fra første stund.

Men det Russland som møtte henne ble en sjokkartet opplevelse, og det endte med at hun og følgesvennen Aleksander Berkman stakk av fra landet i all stillhet.

Emma Goldman var en svært fargerik skikkelse og en av de første feminist. Som sådan er hun interessant nok å lese om. Men det som trolig er politisk mest interessant for folk som ikke kjenner historien alt for godt (og det er vel de fleste av oss?), det er det innblikk vi får i Lenins Russland like etter revolusjonen.

Emma Goldman og Aleksander Berkman oppholdt seg der fra 1919 til 1921. De kom som sanne tilhengere av revolusjonen, og flyktet fra Lenins terror to år senere.

Det er viktig her å holde fast på at når Goldman og Berkman etter sitt Russlandsopphold angrep leninismen, gjorde de det fra venstre. (Bolsjevikene var naturligvis — og er stadig — interessert i å stemple anarkismen som "høyreavvik".) I motsetning til en del venstregrupper som måtte skifte syn på Sovjet etter 1936, etter 1956, osv., skjønte de tidlig hvor det bar hen — ved at de selv var til stede og opplevde et statsapparat som sveket det ene revolusjonære idealet etter det andre.

"Anarkistiske erindringer" byr ikke bare på en rekke sentrale hendelser i en svært hendelsesrik periode (1890–1920, ca.), men den er også sterkt personlig. Vi følger bl.a. med i Emma Goldmans refleksjoner over en del politiske konflikter og dilemmaer, og hvordan hennes syn på en del ting gradvis modnes. Jeg vil tro at boka er svært verdifull både for dem som ønsker mer politisk-historisk kunnskap, og for folk som vil sette seg inn i tradisjonelle konflikter og synsforskjeller på venstresida. Anbefales varmt.

sph

Emma Goldman:
Anarkistiske erindringer.
PAX, 1978. Kr. 49.

P.S. For dem som vil ha alt, kan vi opplyse at hele selvbiografien (1000 sider, på engelsk) kan fåes kjøpt i bokkafeen Jaap van Huyssums Minde i Hjelmsgt. 3, Oslo 3.

Under dobbel ild Fra Emma Goldmans selvbiografi

Etter en stund i Russland oppsøker Emma Goldman sin gamle venn Peter Kropotkin for å spørre ham til råds. Hun blir stadig mer lamslått over å se hvordan den russiske revolusjonen leves ut i praksis med et privilegert statsbyråkrati og med stigende undertrykkelse av opposisjonelle.

Kropotkin var en av dem som klarer forutså følgene av den sentralistiske sosialismen. Han kritiserte tidlig sovjet-regimet. Nå (1920) lever han på sultegrensen i en avsidesliggende småby, forhindret fra å skrive eller arbeide på annen måte.

"Er det ingen som tør stå fram og protestere?" spurte jeg, "ingen som har en stemme som veier litt tungt? Din for eksempel, kjære kamerat?" Peter smilte sorgmodig. Jeg ville bli klokere, sa han, når jeg hadde oppholdt meg lenger i landet. Ingen steder i verden var kontrollen mer fullkommen. Han hadde selvfølgelig protestert, og andre hadde også gjort det, blant dem ærverdige Vera Figner og Maksim Gorkij. Det hadde overhodet ingen virkning. Det var heller ikke mulig å skrive noe uten at tsjekaen (kontrollpolitiet) hele tiden banket på døra. Man kunne ikke oppbevare "belastende" ting i huset eller utsette andre for faren ved at det ble oppdaget. Det var ikke frykt, det var erkjennelsen av at det var håpløst og umulig å få sagt noe til verden hvis man satt i tsjekaens fengsler. Men den største hindringen var fiendene som omringet Russland. Alt som ble sagt eller skrevet mot bolsjevikene ville

med sikkerhet bli fortolket av omverdenen som et angrep på revolusjonen og som en støtte til de reaksjonære kreftene. Spesielt anarkistene var under dobbel ild. De kunne ikke forsone seg med den enorme makten som var konsentrert i Moskva, men de kunne heller ikke ta Russlands fiender i hånden. For Peter virket det som om det eneste alternativet for øyeblikket var å finne noe arbeid som direkte kunne tjene massene. Han var glad for at vi hadde bestemt oss for å gjøre det. "Det er latterlig at Lenin vil binde dere i partiets skjorter," sa han. "Det viser hvor stor avstand det er mellom det å være utpekulert og det å være klok. Ingen kan nekte for at Lenin er utpekulert, men verken i sin holdning til bondene eller sin vurdering av mennesker — uansett om de befinner seg innenfor eller utenfor korupsjonens fangarmer — har han vist at han eier virkelig dømmekraft eller skarpsindighet."

Emma Goldman og Aleksander Berkman.

Forbryterbilde av Emma Goldman. (Foto: The Chicago Police.)

NO DOMINE 1920

AUDIENS HOS LENIN

ENDELIG! EMMA GOLDMAN OG ALEKSANDER BERKMAN HAR FÅTT AUDIENS HOS LENIN. DE HAR VÆRT I RUSSLAND NOEN MÅNEDER OG BRENNER ETTER Å LUFTE MANGE UBESVARTE SPØRSMÅL...

VELKOMMEN, VELKOMMEN! VELKOMMEN TIL RUSSLANDS JORD! VELKOMMEN, KJÆRE KAMERATER! VELKOMMEN, VÅRE HELTEMODIGE KAMERATER FRA AMERIKA! JEG HAR LEST OM DERES INNSATS, OM DERES HELTEMODIGE KAMP, OM DINE FREMRÅGENDE TALER, KAMERAT EMMA, OG OM DITT LANGE FENGSELSOPPHOLD, KAMERAT BERKMAN... SITT NED, TA Plass! TA Plass, SITT NED!

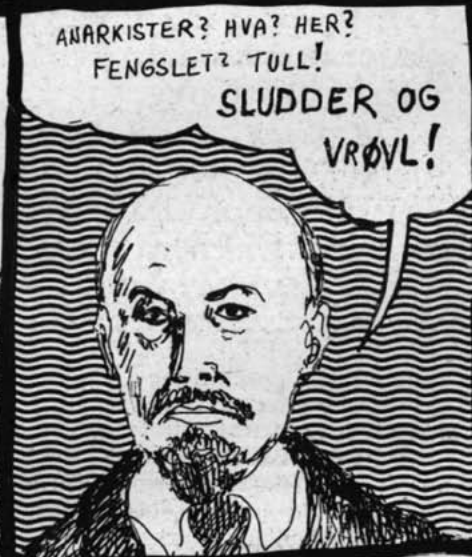
EH... TAKK, TAKK. DET ER JOHYGGELEG AV DEG, MEN VI ER KOMMET FOR Å DRØFTE NOEN SPØRSMÅL MED DEG...

VÆRSÅGOD! BARE SPØR!

HVORFOR SITTER DET SÅ MANGE ANARKISTER I FENGSEL HER?

ANARKISTER? HVA? HER? FENGSELET? TULL!

SLUDDER OG VRØVL!

HVEM HAR INNBILT DERE NOE SÅNT? OG HVORDAN KAN DERE TRO PÅ DET? DET SITTE NATURLIGVIS NOEN BANDITTER I FENGSELENE VÅRE OG NOEN TILHENGERE AV BONDEFORBRYTEREN MAKHNO OG NOEN RØVERE SOM KALLER SEG ANARKISTER, MEN INGEN SKIKKELIGE ANARKISTER SITTE I VÅRE FENGSLER.

NEI HØR NÅ HER. I AMERIKA SKILLER DE OGSÅ MELLOM "PENE" OG "KRIMINELLE" ANARKISTER. SISTNEVNT KATEGORI SOM VI HAR ÆREN AV Å TILHØRE BLIR FORFULGT OG FENGSELET. DET ER INGEN FORSKJELL OG DET VET DU GODT.

EMMA, EMMA... DU ER HELT PÅ JORDET. DU TREKKER JO SAMME SLUTNING PÅ TO HELT FORSKJELLIGE PREMISER. I ARBEIDERSTATEN VEIER DET ØKONOMISKE HØYEST. ARBEIDERNE TRENGER BRØD, OG DU SNAPPER OM EN SÅNN BORGERLIG EKSTRAVAGANSE SOM YTRINGSFRIHET. DEN SLAGS FRIHET ER BARE SNADDER FOR BORGERSKAPET...

BERKMAN OG GOLDMAN OVERREKKER LENIN EN RESOLUSJON FRA EN ANARKIST-KONFERANSE I MOSKVA HVOR DE ANMODER OM Å BLI LEGALISERT. DE NEVNER FORSKJELLIG BEHANDLINGEN MELLOM PARTIMEDLEMMER OG VANLIGE FOLK, FENGSLINGEN AV FATTIGE TIGGERE, DET ØKENDE BYRÅKRATIET OG ANDRE TING DE HAR SETT.

KAMERAT EMMA, DETTE ER JO IKKE ANNET ENN REIN-SPIKKKA SMÅBORGERLIG TANKEGANG! RUSSLAND HAR IKKE MED KJEMPESKRITT OG DU HENGER DEG OPP I SÅNNE TING! DU MÅ KOMME OVER DET. FÅ DEG NOE Å ØYRE. ET ARBEID SOM TJENER REVOLUSJONEN!

KANSKJE HAN HAR RETT

VEL, SANT Å SI SÅ HAR VI EN IDE ALLEREDE. VI HAR TENKT Å DANNE EN STØTTEAKSJON FOR DE UNDERTRYKTE MASSENE I AMERIKA. VI HAR FAKTISK LAGT NOEN PLANER TIL EN SLIK UAVHENGIG AKSJON OG VI ER KLARE TIL Å SETTE I GANG.

STRÅLENDE! GLIMRENDE! SUPERT! FLOTT! HE-HE-HE!

EN GLIMRENDE IDE, KAMERATER! DERE SKAL FÅ ALT DERE TRENGER TIL Å GJENNOMFØRE DEN!

SUPER PROPAGANDA-EFFEKT!!

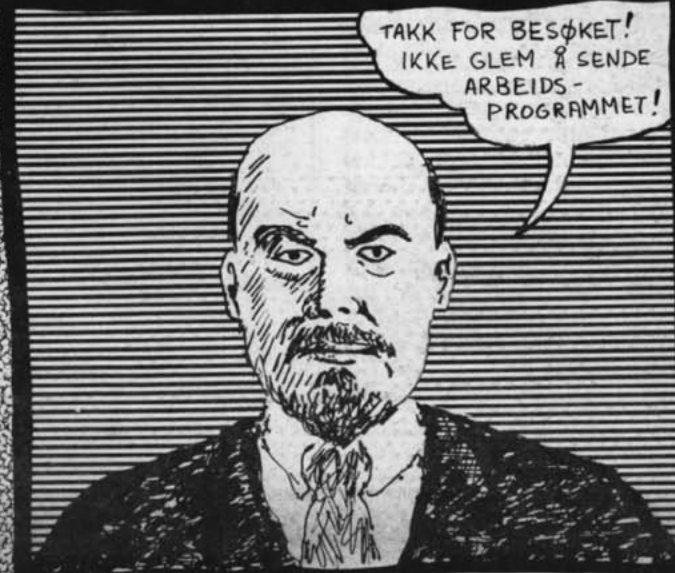

DERE TRENGER BARE SENDE MEG ARBEIDSPROGRAMMET. DEN TREDJE INTERNASJONALEN VIL TA SEG AV SAKEN. DET KOMMUNISTISKE PARTIET HAR ET UTMERKET APPARAT TIL Å ADMINISTRERE SLIKE TING

HVA?

NEI, HØR, LENIN, DU HAR MISFORSTÅTT! DET MÅ VÆRE ET HELT UAVHENGIG PROSJEKT, ELLERS ER DET INGEN VITS I...

TAKK FOR BESØKET! IKKE GLEM Å SENDE ARBEIDSPROGRAMMET!

DETTE VAR HVA EMMA GOLDMAN OG ALEKSANDER BERKMAN OPPLEVDE HOS LENIN I 1920. NOEN MÅNEDER SENERE KOM KRONSTADT-OPPRØRET. KORT TID ETTER FLYKTET DE FRA RUSSLAND I HEMMELIGHET. DA VAR FLERE ANDRE KJENTE ANARKISTER SKUTT I TJJEKRENS FENGSLER.

SIRLIG ETTER EMMA GOLDMANS SELVBIOGRAFI

SYPHILIA ©

1886 — Haymarket-massakren og Chicago-anarkistene

Albert Parsons

Georg Engel

August Spies

Adolf Fischer

Anarkistenes siste ord

Her følger de 4 dødsdømte Chicago-anarkistenes siste ord. At talerne er gråtkvalte, kan du kanskje forstå. Utdragene er hentet fra "Arbeidermakt" nr. 2/75.

Albert Parsons, 39, typograf, fagforeningsleder og forkjemper for negrenes rettigheter. Medlem av anarkistenes Svarte Internasjonale.

—Det er sant at jeg er anarkist. Så slå til! Men hør for dere henger oss! Dere beskylder oss anarkister for vold. Men samfunnsformen deres er jo nettopp grunnlagt på vold! Det kapitalistiske systemet som vi har i dag, det ville ikke kunnet eksistere i 25 timer, dersom det ikke var beskyttet av politiets og militærvesenets koller og sabler.

Men dere påtalemyndigheter, beskylder oss for den samme forbrytelsen som dere selv er skyldige i. Hva er regjeringen annet enn vold? Hva er den? Vold! Lovens siste tilflukt er vold! Regjeringen holder alltid politi og militærvesen i bakhanden. Naturligvis. Så lenge ingen tviler på lovens rettighet, da ser vi intet til koller og sabler. A dere slu pøbler!

Med 1. regiment av militæret i gatekamp kan dere feie gatene rene. For hva? Avisene "Tribune" og "Times" skriver: "pøbelen". Hvem er denne "pøbelen"? Det er arbeiderne, de rasende arbeiderne. Folket som jobber for sultelønninger, folket som streiker for et par cent mer i timen, det er "pøbelen." Mot dette folket over man seg i gatekamp! 1. regiment utmarsjerer med 1000 mann, bevæpnet med Winchester-rifler. På den andre siden står de våpenløse arbeiderne. Er jeg ansvarlig for dette?

Skal jeg henges fordi jeg forutsa dette for folket?

Jeg har aldri kastet noen bombe. Arbeiderpressa har fastslått at monopolkapitalistene lot Pinkerton-agentene kaste bomben som en provokasjon. Det gir nøkkelen til hele saken. "Anarkismen står tiltalt. Heng disse åtte menn, og dere redder våre institusjoner," skriker aktor.

Jeg har påpekt det faktum for arbeiderne at i USA produserer hver av dem gjennomsnittlig en verdi av 10 dollar, mens de bare får 1,15 i lønn. Jeg sa videre at under sosialismen vil de få sitt eget arbeids fulle verdi. Den slags mishager monopolkapitalen, og de forlanger nå dom over anarkistene.

Regjeringen fører rettssak mot anarkismen. Ikke det jeg har gjort, men det jeg tror på skal straffes!

Jeg er uskyldig, men jeg er klar til å bestige skafottet og dø for menneskeligheten og humanitetens gode sak, for friheten og de fattige undertryktes sak.

August Spies, 32, salmaker, anarkistisk agitator. Medlem av den Svarte Internasjonale.

—Dere vil ødelegge samfunnet og sivilisasjonen, sier aktor Grinnel. Denne mannen har enda ikke skjont hva sivilisasjonen er. Grinnel er finans- og industrisammenslutningenes agent, og disse menneskene finner det så behagelig under det nåværende systemet at den minste forandring skremmer dem. Deres privilegier er så kjære som deres liv, og hver forandring truer deres privilegier. Men sivilisasjonen er en stige, hvor hvert trappetrinn er et monument over voldsomme forandringer.

Vi har satt våre liv på spill for å redde samfunnet fra dets dødsfiende, den herskende kapitalklassen, som holder det rundt strupen, som utsuger dets blod. Vi vil befri samfunnet fra de lenker det er lagt i, fra dets elendighet, som kapitalistene bringer over det. Og VI skulle være samfunnets fiender?

Jeg tror at revolusjonen står for døren, at den i virkeligheten alt har begynt. Men er legen ansvarlig selv om han har forutsagt pasientens død? Om noen er ansvarlig for den kommende revolusjon, er det den herskende klassen som fullstendig har avvist å bøye seg. Selv overfor reformer som er helt nødvendige.

Om dere tror at dere kan knuse den mektige arbeiderbevegelsen om dere henger oss, så heng oss! Dere slukker en gnist, men her og der og overalt springer det nytente flammer opp. Arbeiderbevegelsen er som en underjordisk brann som dere aldri kan slukke.

Gulvet dere står på brenner! Dere begriper og forstår det ikke! Dere innbiller dere at den siste tidens oppstander er et resultat av "sammensvergelse". Dere er som barn, som prøver å se sitt eget bilde bak speilet! Hva dere ser er ikke annet enn gjenskinnet av

Den første

1. mai — det er blitt til et opptog av partibyggere & glade musikanter. Løpeseddelindustriens og festtalenes høysesong.

Opprinnelsen til 1. mai er det imidlertid få som merker seg: Det som en gang var arbeidernes kampdag, ble opprettet etter den store Haymarket-massakren i Chicago 1886, — og til minne om justismordet på åtte anarkister.

Første mai 1886 gikk 360 000 amerikanske arbeidere til streik for åttetimersdagen. Dette var den foreløpige kulminasjonen av intense streikekamper i 1880-årenes USA. Streikene vokste i omfang og styrke, og omfattet snart en halv million arbeidere.

Jeg vet ikke hvordan været var, men det var vel tålig bra.

Den tredje mai kom det til konfrontasjon mellom de streikende arbeiderne og Pinkerton-detektivene (kapitalistenes private politi) utenfor McCormick Harvester Works. Detektivene skjøt med skarpt og seks arbeidere ble drept. Jeg vet ikke hvordan været var da heller!

Anarkisten August Spies skrev en harmglødende protest og sammenkal-

te til protestmøte på Haymarket Chicago den 4. mai. På løpesedlene som ble utdelt før møtet, kunne en lese:

"Gode talere opptre, som avslører politiets opprørende handlinger og gårdsdagens mord på våre kamerater."

Det samlet seg fem tusen mennesker. Mot slutten av møtet blåste det opp til uvær — det tordnet og lynte så de fleste forlot stedet. Ikke mer enn et par hundre var igjen for å høre siste taler. Først da våget politiet seg fram og kastet seg over de forsamlede med revolvere og batonger.

Fra en sidegate ble det kastet en bombe som eksploderte i nærheten av politifolket. De ble slått ned av lufttrykket, men var snart på beina igjen og skjøt som vanvittige inn i mengden.

deres egne onde sammensvergelse.

Til slutt: Dette er mine ideer. De danner en del av meg selv. Jeg kan ikke frakjenne meg dem, og kunne jeg ville jeg likevel ikke gjøre det. Om dere tror at dere kan ødelegge disse ideene som daglig vinner tilhengere, fordi dere sender oss i galgen, og dere enda en gang vil henrette mennesker som våger å si sannheten — da har jeg ikke mer å si dere.

Når sannhetens forkynner møtes med dødsstraff, — nåvel, stolt og trassig skal jeg betale den prisen. For sannheten døde legioner av de beste. De viste oss veien. Vi er klare til å følge dem.

Adolf Fischer, 27, typograf, redaktør av Arbeiter-Zeitung, medlem av den Svarte Internasjonale:

—Jeg protesterer mot dødsdommen, for jeg har ikke drept noen. Men for all del, skal jeg dø fordi jeg er anarkist, for min kjærlighet og frihet, likhet og brorskap, så skal jeg ikke protestere mot det. Om vår kjærlighet til massenes frihet skal straffes med døden, så må jeg åpent tilstå at jeg har forbrutt mitt liv. Men morder er jeg ikke! Selv om jeg var på Haymarket, har jeg mindre å gjøre med bombekastingen enn aktor Grinnel!

Er det en forbrytelse å kreve at massene får sine rettigheter? Er det vold mot samfunnet?

Er vi derfor farlige forbrytere som må berøves livet i samfunnets interesse?

Vi har bevist at samfunnets nåværende form er grunnnet på rov. Anarkistene sier at noen få personer ikke skal kunne monopolisere produksjonsmidlene, og de krever at arbeidere skal

overta dem for å få sitt arbeids fulle verdi. Når kommunismen rår, da vil de nåværende kapitalistene slett ikke behøve å sulte i hjel, på den forutsetningen at de bestemmer seg for å arbeide og er fomøyd med den arbeidsandel de har skapt i fellesskap med sine brødre.

Jeg vet at jeg er dødsdømt fordi jeg er anarkist, ikke fordi jeg er en morder. Jeg har aldri begått noe mord. Men jeg kjenner en viss mann som er i ferd med å bli morder — leiemorder. Denne mannen er aktor Grinnel, som har kjøpt vitner til å avlegge mened. Og jeg anklager offentlig Grinnel, som leiemorder for kapitalen, nå når jeg skal henges. Jeg er en dødsdømt anarkist. Det er alt jeg har å si.

Georg Engel, 51, maler, taler, medlem av anarkistenes Svarte Internasjonale.

—Anarkistene har sluttet å forsøke å befri arbeiderne på sosialdemokratenes måte. Jeg sier til arbeiderne: Tro ikke lenger på stemmeretten! Bruk alle midler som står til rådighet. DERFOR står vi her i dag, fordi vi viste folket den rette veien. Anarkistene forfølges og hetses mot i alle land, og tross det vinner anarkismen stadig flere tilhengere. Men det er gammelt nytt at de som går den revolusjonære veien kastes i fengsel eller henrettes.

Kan man akte en regjering som er et redskap for utbytterklassen, og som nekter arbeiderne rettigheter? Nei! En slik regjering bekjemper jeg tross dens makt, dens politi og dens spioner!

Mitt største ønske for jeg dor, er at arbeiderklassen nå må lære hvem som er dens venner, og hvem som er dens fiender. Om min dom, som ble forvoldt gjennom kapitalistisk press, har jeg intet å si.

første mai

Syv politifolk og trede arbeidere ble drept.

PROSESSENE BEGYNNER

Etter intens jakt på venstreavvikere ble 8 Chicago-anarkister og streikeledere arrestert og stilt for retten som skyldige i Haymarket-massakren. De ble bl.a. holdt ansvarlig for den kastede bomben.

Etter to års prosess med falske vitner, falt dommen over dem. Påtalemyndighetene prøvde aldri å bevise deres skyld, men nøyd seg med å påvise deres revolusjonære fortid. Syv av de åtte ble dømt til døden, for to av dem ble dommen senere omgjort til livsvarig fengsel.

Lingg, den ene av de dødsdømte, hadde mottatt en dynamittpatron av en kamerat. Med patronen og et stearinlys drepte han seg i fengslet. Bodden skulle ikke få den gleden å se ham dø.

... OG SÅ BLE DE HENGTE.

Om morgenen den 11. november 1887 ble de fire andre: Albert Parsons, August Spies, Adolf Fischer og Georg Engel, alle medlemmer av anarkistenes svarte internasjonale, ført til skafottet som var reist ute på fengselsgården.

Været var antakelig strålende for et større antall kapitalister og journalister var troppet opp for å se de fire anarkistene dingle. Spies' siste ord var: "Den tid skal komme, da vår taushet i graven blir mektigere enn våre stemmer som dere kveler i dag." Syv minutters dødsdøds og lov og rett kunne igjen triumfere. Du kan tro det var noen som var glade.

Noen år seinere kom det en ny generalguvernør i Illinois. Han tok opp prosessen på ny og det kom fram at bomben var kastet av en politispion, og at de dømte var uskyldige. De tre livstidsdømte, Schwab, Fielden og Neebe, ble derfor satt på frifot.

ANNEN INTERNASJONALE

Juli 1889 avholdt Annen Internasjonale sin første kongress i Paris. Her ble det besluttet å organisere en stor internasjonal manifestasjon på en bestemt dato, hvor arbeidere i alle land og byer skulle stille krav om 8-timers dag. Til minne om de 8 Chicago-anarkistene ble det besluttet at dagen skulle være 1. mai.

Og siden har været hatt en del å si for 1.mai-feiringen.

Espen

Fra opptøyene som ga unnskyldningen for prosessen.

Historien forbys

"Haymarket 1886: De tyske anarkistene fra Chicago. Taler og livsforløp." — Det var tittelen på en pocketbok redigert av Horst Karasek, som ble utgitt på Klaus Wagenbachs forlag i 1976. Den skildrer opprinnelsen til 1. mai, kampen for åtte-timers dag, og gir en nøyaktig dokumentasjon av den såkalte Haymarket-affæren i USA, hvor åtte personer ble dømt til døden. Rettssaken har i flere tiår vært betraktet som nok et justismord i arbeiderbevegelsens historie. — Men i Vest-Tyskland hindret rettsapparatet at boka ble tilgjengelig i åpent salg.

Den 20. august 1976 underskriver dommer Zopf ved Landshut herredsrett en ordre om husundersøkelse mot en av distriktets bokhandler. "Et vitne har meddelt" at en bok om "De tyske anarkistene fra Chicago" (merk tittelforkortelsen) er tilgjengelig i denne bokhandelen. Som grunnlag for ordren og beslagleggelse oppgis: "I denne boken blir det beskrevet hvorledes sprenglegemer fremstilles ved hjelp av dynamitt og hvorledes de kan benyttes mot rike dagdrivere, militære politi og Pinkertons'"

Chicago var på denne tiden et viktig samlingspunkt for anarkistbevegelsen i USA. En av de dømte i Haymarket-affæren het Albert R. Parsons. Han var redaktør av "Alarm". Det var nettopp i denne avisa at det ble offentliggjort en berømt/berømt hymne til dynamitten. Dette leserbrevet, som tilskrives Louis Lingg, har bl.a. bidratt til å prege bildet av anarkistiske bombekastere:

"Dynamitt! Av alle stoffer er det det beste. Stapp noen kilo av dette fantastiske materialet i et par tommer tynt rør, lukk begge åpningene, kobl til en tennsats, plasser den nærmest mulig mange, rike dagdrivere som lever av andres svette — og antenn lunta. Resultatet vil være overmåte fornuftig og lønnsomt. Med oppfinnelsen av dynamitten, har vitenskapen utrettet sin beste gjerning for verdens millioner undertrykte. Dette utmerkede materialet kan nemlig skjules i enhver lomme og er allikevel et kraftig våpen mot militærets, politiets og Pinkertons vold. Det er den eiendomsløses trofaste venn, mens det avkrever roverne redsel og frykt. Glem ikke — et halvkilo av dette utmerkede stoff er mer verd enn et helt berg av stemmesedler!"

Dette sitatet fra "Alarm" ble trukket fram under rettssaken mot de åtte fra Haymarket i 1886. Snart hundre år senere opplever vi at rettsapparatet trekker det frem på nytt, som grunnlag for beslagleggelse og sensur. Skjønt sitatet er samtidig å finne i nær sagt alle historiske arbeider om anarkismen. Selv de som utgis av Ullstein Forlag, hvis inneholder er Axel C. Springer.

Den vesentligste forskjell er: Boka fra Klaus Wagenbachs Forlag setter ikke bare sitatet, men også hele Haymarket-affæren, inn i en større og tidsriktig sammenheng. Den påpeker at industriproletariatets arbeidsløse ble nærmest fordoblet i løpet av 1885. Mellom en og to millioner lønnsarbeidere gjennomsokte landet på jakt etter en eller annen form for beskjeftigelse. Og boka påpeker også borgerskapets reaksjoner overfor USAs sultende be-

folkning:

"Det er vel og bra å avhjelpe virkelig nød overalt hvor den skulle forekomme. Men det beste måltid man kan by en fillete omstreifer er en ladning bly, og den burde være så overdådig at den kan tilfredsstille enhver appetitt uansett hvor grådig den er."

Sitatet er hentet fra "Chicago Times". En annen Chicago-avis, "Tribune", rådet sine lesere:

"Den enkleste fremgangsmåten for å bli kvitt arbeidsløse og tiggere, er å gi dem arsenikk i stedet for smør på brødet."

Den beslaglagte boka påpeker den økonomiske bakgrunn for den undertrykkelse som Haymarket-affæren var en del av. Næringslivets omforming og den nye krise som USA opplevde på 80-tallet i forrige århundre, betydde at arbeiderne sluttet seg sammen. Kapitalierne møtte ikke lengre omstreifende arbeidsløse som sine motstandere. Nå ble de stilt overfor virkelige maktfaktorer og de første fagforeninger.

Overfor organiserte streiker og uroligheter, svarte kapitalierne med vold og oppbygning av private hærstyrker, hvorav "the Pinkertons" var den mest beryktede. Samtidig ble tonen i deres presseorganer merkbart skarpere. Under jernbanestreiken i 1878 skrev f.eks. New York Tribune i en leder:

"Håndgranater burde bli brukt mot slike samfunnsfiender som streber etter å oppnå høyere lønninger og kortere arbeidstid. En slik behandling ville gi dem en verdifull lærepenge og andre streikende kunne ta deres skjebne som en advarsel."

Men når har rettsapparatet utøvd sensur overfor egne forlag eller presseorganer?

Lovverket har ikke bare sin egen bokstav, men også sitt eget språk. ■

Kjell

Chicago, Emma Goldman og Arne Dybfest

Hendelsene i Chicago 1887 fikk betydning for mange mennesker, — to av dem er omtalt i dette nummer av Gate-avisa.

Emma Goldman ble inspirert til sin politiske virksomhet på grunn av henrettelsene. Se artikkel på side 23.

I Norge ble den unge forfatteren Arne Dybfest opptatt av de dømtes sak. Artikkel om Dybfest, og hans eget intervju med Albert Parsons i fengslet, på neste side.

Samtidig tegning fra henrettelsene

Arne Dybfest:

Diktning og drukning i 1892

"Den mann vil nok gjøre store ting engang", skrev Hamsun om Arne Dybfest i 1891. Året etter ligger Dybfest på havets bunn. Nok en lovende forfatter er gått i vasken.

Arne Dybfests forfatterskap strakte seg over to år og tre bøker. I likhet med Emma Goldman ble han anarkist i etterdønningene av Haymarket-massakren (om den kan du lese et annet sted i denne publisasjonen). Men først og fremst var han en dekadent forfatter og en bunt muligheter som rant ut i vannet.

Det er et par år siden Norges litteraturhistorie igjen ble pusset opp. All litteratur med et snev av interesse ble naturligvis grundig behandlet, og resultatet uteble heller ikke. Nok en gang kunne det litterære Norge bøye hodet i andekthet over en fortid som atter ble erklært stor og hellig.

Så skulle vel alle være fornøyde?

Naturligvis.

Men allikevel. Det kan være underholdende å kikke litt på en av de forfatterne som endte opp litt bortgjemt i praktutgaven av vår fortid. En av de som aldri fikk noen status foran nasjonalteatret, det ble aldri laget noen byste av, eller for den saks skyld, ikke en eneste veistump er kalt opp etter han heller.

Vedkommende forfatter som jeg tenker på er Arne Dybfest. Trønder og anarkist.

Nå er det svært så vanlig når man

skriver om en forfatter at man dveler ved hans litterære verk, samtidig som man meget behagelig hopper bukk over at han også var en del av et samfunn. Derfor er det også ganske lett å få inntrykk av at litteraturhistorien dreier seg om tilfeldige plask i punsjebollen, og diverse ringvirkninger av disse.

Når det gjelder Dybfest er det vel så interessant å se på det som skjer rundt ham, som det som han selv skriver. Ikke det at han er noen analfabet, Sandemose for eksempel påsto at Dybfest var den som sutret best i skyggen av de fire store, men selve hendelsene rundt ham avslører bare så altfor grundig datidens samfunn.

Satt i fengsel og sendt til USA

Først noen biografiske data. Han blir født i Trondhjem i 1869. Faren er

jekteskipper. Når han er fjorten blir han satt i fengsel omtrent en måneds tid som belønning for en guttestrek. Vel ute igjen blir gutten, eller rettere, den potensielle storforbryter sendt til USA, antakeligvis for å unngå at han forderver staten Norge.

Det er ganske interessant å se på de norske rettsforholdene i dette tilfellet. En annen sak som skjedde noe senere kan illustrere dette. En av Dybfests jevnaldrende, en pike, var så heldig at hun ble spandert på av en løytnant og en apoteker. De var såause at piken besvimte. Da tok de herrer for seg av godene som man kan si når man vil si voldtekt med et penere ord.

Politimesteren avviste denne saken. Arbeiderforeningen i byen arrangerte da et demonstrasjonstog, og forlangte at saken skulle undersøkes. Politimesteren nektet for at to av byens skikkelige borgere kunne finne på noe sånt.

Han sa det lederen for toget når han sa: klassejustis.

I USA overrasker Arne Dybfest som en bråmoden skribent. Han kommer også i kontakt med anarkismen. Etter et par år vender han så tilbake til vår hjemlige andedam, og nok noen år etter blir han ringmerket som dekadent. I 1890 gir han ut sin første bok. Den het: "Blandt Anarkister".

I forordet sies det at boken er skrevet av en uforstående. Mesteparten er skisser fra Paris, men han har også med en liten biografi over Krapotkin, som han forresten brevvekslet med, og et intervju han hadde med Albert Par-

son, en av de dødsdømte etter Haymarket Square-attentatet i 1886. Det er kanskje en morsom fotnote at den norske korrespondenten for den engelske anarkistavisen "ALARM" gjorde oppmerksom på at i Norge var det utgitt en bra bok som på en utmerket måte tok for seg en del av de verste misforståelsene angående anarkistene, og at det sikkert var en fordel om boka ble oversatt. Boka het "Blandt anarkister". Korrespondenten het A. Dybfest. Det verste er faktisk at boka også skal ha blitt oversatt...

Man blir ikke fet av å skrive bøker

Heller ikke den gang ble man fet av å skrive bøker. Dybfest måtte også jobbe som journalist, men en del redaktører var skeptiske pga. hans radikale holdning, og han hadde ofte problemer med å få arbeid. Man kan høre hans selvironiske kommentarer til dette i en "anmeldelse" av en militærøvelse:

"... da artilleriet kom kjørende i fullt trav oppover en bakke, og da skuddene begynte å blinke, og da soldatene som lå i tykke havreåkre, eller bak grøfter og hekker, begynte å avfyre sine geværer, da var jeg nær ved at tenke, at... Det kunne sannelig være moro å stå og se på en smule krig. Og så kunne det kanskje gi meg det rette sinnelaget, og kanskje gjøre meg til en skikkelig fyr, så venstredaktørene ikke lenger var bange for å ta meg i sin tjeneste.

ARNE DYBFEST

BLANDT ANARKISTER

KRISTIANIA

FORLAGT AF OLAF NORLI

1890

Fig. 76 a, b og c. Oplivningsforsøk ved drukning.

Forsøk på å stable Arne Dybfest på beina. Til venstre sittende, artikkelforfatteren Jan Erik Range. Til høyre liggende forfatteren Arne Dybfest.

Men dessverre. Jeg blir nok likevel en smålig kremmersjel. Og de knallende skudd og den tette kruttrok formådde bare et øyeblikk å løfte min ånd... Da skuddene begynte å genere ørene, og da jeg fikk hoste over kruttrøken, var begeistringen over. Og da jeg så ødeleggelsenes vederstyggelighet i de deilige modne havreakre, da ble mitt gamle sinnelag atter slik at jeg trygt kunne gå hen og sulte ihjel på det, at jeg aldri fikk levebrød hos noen venstredaktør.

Tenk dem – noen tusen mann ligger i hver sin rekke og skyter på hverandre i all gemyttlighet.

Dybfest forsøkte også å starte sitt eget tidsskrift. Til første nummer hadde han bidrag av Arne Garborg, og andre av datidas kjendiser. Det var meningen at bladet skulle komme hver uke, men i beste motkultur-stil endte det med at bladet kom ut en eneste gang.

Dybfests siste bøker

Dybfests to siste bøker kom i 91 og i 92. De er meget typiske, og inneholder mye "stor lidelse". Og selv om de til tider kan være glimrende skrevet, kan stilen også være ganske oppblåst, latterlig, og innbilske.

Men etter måten fikk bøkene god mottakelse. Den første fikk Garborg til å kommentere: "Overalt hvor han får form og innhold til at faldre sammen, oppnår han virkninger, som bringer en til å studse, han har levet sine

følelser intenst, den unge mand."

I et privatbrev skriver Hamsun om den første boka: "Jeg leste den ombord i et dampskip, og midt i støyen fra maskiner og hjul, omgitt av pratende mennesker alle vegne, leste jeg den helt til ende, uten å se opp, uten å vite hvor jeg var henne... Den mann vil nok gjøre store ting engang."

De to siste bøkene er gjenuttgitt – Ira, og To noveller – i fjor. Forlagsreklamen påstår følgende om sitt verk: "– reflekterer en kamptids brytninger mellom livssyn, generasjoner, borgerlighet og bohem."

Den som har lyst, og enten har god råd, eller gode nerver, eller har et bibliotek i nærheten, kan jo selv gjøre seg opp en mening. Men i hvert fall, den siste av de To noveller handler om den første dag av et fengselsopphold. Stykket roper at det stadig satt hardt i, det det norske rettsapparatet lærte ham som fjortenåring.

Diskuterer og hopper over bord

Og det norske rettsapparatet skulle også gripe etter ham på ny. En norsk litterat begikk selvmord våren 1892, og Arne Dybfest hadde tilbrakt den siste kvelden sammen med ham. Dette ble kjent, og flere av avisene startet en hetskampanje mot den nye "dekadente" litteraturen generelt, og mot Arne Dybfest spesielt.

Når man i dag leser gjennom det som ble skrevet i avisene den gang, kan man bli nokså forstemt. Avstanden frem til dagens debattnivå er pinlig li-

I CHICAGOS FÆNGSEL

Utdrag fra Dybfests bok "Blandt anarkister", Kristiania 1890.

1887: Arne Dybfest er i Chicago. 5 anarkister sitter i fengsel anklaget for bombekasting på Haymarket 1. mai året før. Dybfest besøker fengslet og snakker med en av anarkistene, Albert Parsons:

Chicagos fængsel er stort og rummeligt. Der er altid plads for de mange syndens børn. De er underlig disse skarer, som strømmer ind der hver dag. Side om side med den elegante og flotte bedrager drar den fillede, halvnøgne tigger, som sulten har bragt over lovens grænser. Den store, rige mand, der aar efter aar er blet betroet byens tillids-hverv, bænkes ved siden af geneme for-brydere og revolverhelte fra bag-gaderne. Høj og lav, fattig og rig, samles paa dette ulykkens sted, hvor al ulighed ophører, hvor alle menneskelige følelser kun blir til et tungt fortvilelsens suk...

– Det var i 1887 jeg besøgte Chicagos fængsel. Den store anarkistprosess havde naaet sin afslutning. Dømmen var fældet, og det store folk havde samlet sig i forbon for de dømte. Fra hus og hytte lød der et raab om barmhjertighed, et hjærtetungt suk om retfærd, og af denne store sympati bares jeg ind i fængslet...

– Jeg krympede sammen mellem de tykke mure og blev liden under det høje tag. Store gitterede vinduer vendte ud til et hav av luft, hvor intet var at se, intet, som kunde fæste synet.

Som et stort ildrødt bur laa fangerens rum der i midten. Sprinkle efter sprinkle højned sig opover mod taget, og bag disse sprinkler skimtedes ansigter, mørke og utydelige i skyggen. En og anden haand klamrede sig til jernstængerne, saa fingrene saaes paa udsiden, og de tegnede sig skarpt af mod de røde jernflader. Hvor jeg gik, mødte jeg stirrende blikke, nogle matte og slove, andre brændende, med uhyggelig glans.

Der slog mig et isnende pust imøde fra alt dette jern og alle disse mennesker bag det. Jeg kjendte alle disse øjne bore sig dybt i mit hjærte med krav om lykke og livsens glæde. Men saa jeg in i disse lidelsens blik, jog der kolde gysninger gjennom hele mit legem, og jeg følte, som om min frihed var brøde, min lykke var sund, fordi jeg ikke kunde dele den med dem, som sad bag det isnende gitter.

Og blandt alle disse samfundets stedbørn sad de syv anarkister, hvis navn var paa alles læber, hvis brøde var deres livsens tro, hvis ord var spredt over al verden.

Deres dage var talte, og deres tid var kort. Men netop ud fra deres celler strømmed livet i sang, i sange om livsens lykke, om livsens glæde og kjærlighed. Den stærke, tonende sang lød som bitter ironi mod os, der endnu

ten, det virker av og til underlig likt det man kan lese i VG til tider.

Et par måneder senere reiste statsadvokaten tiltale. Antakelig har den heftige avisskrivingen vært bestemmende. En uke etter, den 7. juli, døde Arne Dybfest på seiltur sammen med noen kamerater. De diskuterer saken, og punktum for diskusjonen blir satt når Arne Dybfest selv hopper overbord.

En lovende opptakt ble aldri mer enn, ja, akkurat en lovende opptakt. Og det er irrelevant å spørre hvordan norsk litteratur ville sett ut om det istedenfor hadde vært husguden Knut Hamsun som hadde hoppet overbord.

Det som er forsøkt vist, er enkelt nok at det at denne forfatteren gikk til helvete, ikke bare skyldtes "medfødt" feil osv., men at han også er et resultat av sosiale forhold og at han ble

havde hele det dejlige liv liggende foran, som haan mod mig, der i yrenden ungdom skulde til at suge det ind i fulde drag.

Døden maatte dog være dejlig, naar den kunde mødes med sang fra friske struber. Da blev den kun til slutnings-versets brodd i det dejligste digt – livets digt.

Det var Albert Parsons, som havde den kraftige stemme. Han gik uafsladelig frem og tilbage i den trange celle. Hans ansigt var fint og blegt, og hans øjne straaled i stærk glans. Da jeg talte til ham, lyste det op i hans aasyn og hans tale flød let og undertiden rivende hurtig, som en opdæmmed elv.

Vi talte om mangt og meget.

Vi kom ind paa døden. Han tænkte ikke paa den og skjøv den fra sig som noget, der ikke kom ham ved. Han havde aldrig med en tanke søgt at løfte en flig af det uigjennemtrængelige slør, som stængte for evigheden. Hans tro bar ikke ud over livet, og hvad der kom efter dette, var ikke hans.

Livet havde for ham været en stor, en dejlig kamp. Sejerssikker og gløden-de i sin tro var han stormet frem mod den ny tid – for at knækkes i livets bedste aar, netop da, naar han troede at kunne løfte det røde flag til sejer...

– Der gik en skjærende, sorgtung undertone gennem al hans tale. Det var som døden vibred og skalv i den stærke stemme. Luften var tung derinde, hans stemme gjorde den lummer, hans hede aande brændte mit ansigt – jeg blev den svage, det var som jeg skulde synke iknæ overfor denne fortvivlelse, den endeløse, uudgrundelige død.

Og jeg havde dog gjerne skjænket ham al min ungdom – for at han kunde faa leve, det store, stærke menneske. Han havde jo saa meget at leve for.

Vi talte videre om døden. Paa en maade fandt han den ogsaa dejlig. Han fik dø for, hvad han havde kjæmpet og lidt. Hans død vilde gavne, vilde bringe sejeren snarere; hans blod vilde bli martyrens blod, vilde bli den gjødende udsæd, som skulde bære frugt i tusenfold...

– Jeg gik fra ham. Der var ogsaa andre der, som led og stred som han, men jeg magted ikke mer. Jeg havde set en livsglædens apostel i lidelsens øjeblik.

Og da jeg gik ud fra de tunge, trykkende mure, lød atter hans stærke, tonende sang ud til mig – livsglædens sang i lidelsens stund.

mobbet ganske langt ut.

Det er ikke noe forsøk på å si at hele resultatet skyldtes staten, og at han selv ikke hadde noe ansvar for det som skjedde. En slik forklaringsmåte ville være noe av det mest feige man kunne sette opp, og ville bære mer preg av bortforklaring, enn av noe annet. Men det står likevel helt klart at også andre ting enn hans egen person medvirket til slutt.

Vel, dette var en liten smakebit fra vår heller ukjente kulturhistorie. Den var naturligvis ikke like finslepen som våre kanoniserte versjoner, ikke så akademisk presis, ikke så...

Kort sagt tror jeg man skulle være glad for det.

Jan Erik Range

Gyldendal ga for et par år siden ut "Ira" og to noveller av Arne Dybfest.

Et tilbud til alle gamle lesere av Orientering, Aktuell, Blikk, Alle Kvinner og Bladet for hele familien:

ABONNÉR PÅ GATEAVISA!

Alt du behøver å gjøre er å betale inn:
35 kr. for ett år / 10 numre, eller
70 kr. for to år / 20 numre.

Pengene betales til postgirokonto
2 23 03 32, Gateavisa, Hjelmsgt. 3,
Oslo 3.

Muligens ligger det en ferdigtrykt
postgiroblankett inni avisa di. Men nes-
ten like lett er det å fylle ut en på
postkontoret.

OBS: Abonnementet starter må-
neden etter at du har betalt inn. Ex.:
Betalder du 10. mars, er nr. 4/78 det
første du får. Skriv på innbetalings-
kortets venstre del dersom du vil be-
gynne en tidligere måned!

5 grunner til å abonnere:

1. Du får avisa straks den kommer ut.
2. Gateavisa blir ofte raskt utsolgt i
kioskene, og en kan aldri være sikker
på å møte en gateselger.
3. Abonnenter får avisa billigere: Kr.
3,50 pr. stk. Dessuten er du ved å

abonnere nå, gardert mot den prisstigningen som inflasjonen vil tvinge fram (hvis denne prisstoppen blir oppheva da)...

4. Du støtter Gateavisas økonomi. (Abonnement er billigere for oss enn løssalg.) Kjøper du avisa i Narvesen, støtter du kioskkompaniet med kr. 1,60 pr. avis.
5. Postbudet ditt får noe å lese på i frokostpausen.

Gamle årganger av Gateavisa

1976- og 77-årgangen kan du kjøpe
samlet.

76: 4 numre, koster 16 kr.

77: 9 1/2 numre, koster 38 kr.

Porto inkludert.

Beløpet betales til postgiro 2 04 93 28,
Futurum Forlag, Hjelmsgt. 3, Oslo 3.

Skriv på innbetalingskortet hva be-
talingen gjelder!

Alle elsker Gateavisa

At Gateavisas leserkrets har vokst ut
over alle tenkelige grenser og langt inn
i borgerskapets dystre kammere, skulle
dette innlegget være et eksempel på.
Den er sakset fra Halden-avisa "Tista-
posten":

Det er forunderlig hva man kan opple-
ve av trykksaker. Foran meg ligger en
"avislignende gjenstand" som kaller
seg "Gateavisa", og den betegner seg
selv som et "sjofelt smøteri". Det er
det eneste helt riktige i skriftet.

Det forekommer en del griseprat
som ikke en gang kan kalles porno. He-
le verket ser ut som om det er et skrift
for narkomane, skrevet av narkotikere,
sannsynligvis under delirium.

Skulle man trekke ut en mening av
det hele, måtte det være anti-jødisk og
pro-palestinsk. Man lar terroristen Lars
Gule fortelle i det vide og brede om
hvorledes han til å begynne med løy
for Beirut politiet, og senere ble "tortu-
rert" til å fortelle noe så nær sannhe-
ten, alt innen den grense som hans
stedlige advokat bygget opp.

Som en karakteristikk av skriftets
innhold skal siteres fra en artikkel:
"Men fy faen, for et drittssamfunn vi
lever i. En kamerat av meg fikk to uker

i botsen, fordi han hadde tuppa ihjel
en gammel kjerring på St.Hans-haugen.
Det verste er at fascistpurken begynte
å denge ham i bilen. Fy for drittsek-
ker. Kok politivina. Støtt fangene på
botsen. Til slutt vil jeg gjøre dere opp-
merksom på at jeg er formann i støt-
tekomiteen for Baader Meinhof. Opp-
fordrer alle Gateavisas lesere til å hjel-
pe de tyske aktivista. Eventuelle bidrag
kan sendes til meg. Kaphilsen fra ska-
peren av søle, møkk og annet svineri."

Dette er undertegnet "Nils BXXX",
og det har fått følgende redaksjonelle
hale: "Kjære Nils. Du glemte å skrive
adressen din. Meld deg snarest for nye
reportasjeoppdrag. Hilsen GA-red."

Det eksemplar jeg har foran meg,
ofrer byen Halden stor oppmerksom-
het. Det er tydelig Halden-politiets ak-
sjon mot narkotikaselgere og -brukere
som har fremkalt denne skylle, som er
ledsaget av et minst 40 år gammelt bil-
de av byen, og et kart som er enda eld-
re. Haldenserne ser ellers med glede på
at politiet er gått til denne aksjonen.

Denne avisen kan kanskje ha inter-
esse for politiet. Men det er mere sann-
synlig at den har interesse for en psy-
kiater. For lesere i sin alminnelighet
har den ingen interesse.

H.D.

Clan Xent
STØTT VÅR KAMP
MOT MØRKETS
MAKTER!

Dårlig respons hittil
for Gateavisas
injuriefond:

HVOR BLIR'E
AV PENGÅ?

Donér til Gateavisas injuriefond!

I forrige nummer opprettet vi Gateavi-
sas injuriefond med det velklingende
navn "L.J. Dorenfeldt-fondet for en
uredd presse".

Vi er av og til i den situasjon at vi
nøler med å trykke kontroversielle
opplysninger — fordi det er en viss ri-
siko for at resultatet blir en prosess
som kan ruinere avisa. Dette er vi sjøl-
sagt ikke tjent med!! Et velspekket in-
juriefond vil derimot gi Gateavisa en
tryggere basis — og gjøre andre utryg-
ge.

Det er imidlertid synd å si at penge-
ne har strømmet inn. Hittil har det ba-
re kommet inn 70 kroner på injurie-
fondet. Resultatet er, som man vil se,

svartsladding av enkelte ord i dette nr.
Slik kan det ikke fortsette!! (Se s. 7.)

Bidragene til Gateavisas injuriefond
kan sendes inn til: Postgirokonto
2 04 93 28, Futurum Forlag, Hjelms-
gt. 3, Oslo 3. Merk blanketten "In-
juriefondet".

"Med et slikt fond vil Gateavisa kunne
sitte færrere, uten å rause for stort reiser
for svinnende erstatningssummer. Vi
som leser Gateavisa med en viss skrekk-
blandet, revisjonistisk fryd, vet knapt
hva vi har i vente dersom injuriefondet
skulle bli stort — og brukt."

Jan Otto Hauge
Ny Tid

LES DEG KLOK!

BOKCAFEEN JAAP VAN HUYSSMANDS MINDE

for frihetlig sosialisme, anarkisme, manns/kvinnesak, alternativ kultur.

Hefter — bøker — tidsskrifter.

ÅPNINGSTID: Mandag—fredag kl. 16—19. Lørdag kl. 12—16.

BESTILLING OG BETALING: Bestill gjerne bøker fra Jaap. Betaler du
på forskudd, legg til ca. 5 kroner i porto. Vanligvis sender vi pr. postoppkrav.

UTDRAG AV BOKLISTA:

BØKER:

Bergh/Bjerck/Lund: Homofile — myter og virkelighet	41,—
Bjørneboe: Om teater	37,—
Jonas	41,—
Blåmann	33,—
Politi og anarki	41,—
Don Juans ring av kraft	46,—
Gerd Brantenberg: Egalas døtre	27,—
Kvinde kend din krop	34,—
Suzanne Brøgger: Fri os fra kærligheden	30,—
Kærlighedens veje og vildveje	34,—
Malatesta: Anarchy	5,—
Maurice Brinton: Politikkens Irrasjonalitet	5,—
Hans Jæger: Fra Kristiania-Bohemen I—II a	39,—
Malatesta: Life & Ideas	21,—
Anarkistisk lesebok	37,—
Guerin: Anarkismen	37,—
Alexander Berkman: ABC of Anarchism	7,50

Leval: Collectives in the Spanish Revolution	25,—
Vernon Richards: Lessons of the Spanish Revolution	23,—
Emma Goldman: Living my Life I	32,—
Living my Life II	33,—
Hans-Jørgen Shanz: Til kritikken av den politiske økonomi	34,—
Børly: Væbnet kamp (Baader- Meinhofs politiske manifest	33,50

AVISER OG TIDSSKRIFTER

Zero: En anarkistisk/anarko- feministisk avis, engelsk	2,50
BULLETIN (fangepolitisk)	5,—
BANG! (seksualpolitisk)	4,50
SUPERGUTT (seksualpolitisk)	5,—
Arbetsmakt	4,—
Rådsmakt	15,—
København	3,75
Musikens Makt	7,—

☐ Jeg ønsker tilsendt fullstendig bokliste. GRATIS!!!!

For bestilling, kryss av ved de bøker og blader du vil ha tilsendt, og send
bestillingen til: JAAP VAN HUYSSMANDS MINDE, Hjelmsgt. 3, Oslo 3.

Navn:

Adresse:

NYTT NYTT NYTT NYTT NYTT NYTT

CITY ROCKERS

Norges mest kompromissløse punkblad

Innhold: Lurkers, Damned, Buzzcocks og mye mer.

Adresse:

c/o Jan Olufsen, Kongsberggt. 16, Oslo 4.

NYTT NYTT NYTT NYTT NYTT NYTT

kvinner i fengsel, en analyse av straff som tilsiktet onde, om psykiatri innfor murene — fangekamp i resten av Skandinavia og mye annet allmengyldig stoff.

I nr. 2, som er beregnet å komme ut i mai-juni, blir det en reportasje fra Reitgjerdet — Norges beryktede og eneste kriminalasyl, — om "opprøret" på 11a (vi lover dere en annen versjon enn VGs...), om kjønnsroller bak murene, en kriminalpolitisk samfunnsanalyse og dessuten en reportasje fra Bredtvedt — vel å merke hvis ledelsen der slipper oss inn...

ABONNER PÅ BULLETINI

For 6 nr. betaler du kr. 30,- til postgiro 2 30 62 07. I løssalg koster bladet 5 kroner.

SKRIV TIL BULLETINI!

Adressen vår er postboks 5169 Majorstua, Oslo 3.

Økoteket

ØKOTEKET er i gang med flere prosjekter. Vi satser på en utstilling som skal være i juni, og vi skal bygge modeller og prototyper til utstillingen. Prototypene skal bestå av enkelt byggede sol-fangere av papp, aluminiumsfolie, gjenbruksmateriale osv., som kan vise prinsippene bak utnyttelse av solenergi. I tillegg til utstillingen vil vi gjerne sette i gang andre grupper som arbeider med alternativ teknologi.

Er du interessert i å være med å utforme og bygge disse modellene, eller være med på andre grupper — kan du komme til Økoteket hver tirsdag og torsdag fra kl. 17 til 20. Gruppene begynner tirsdag 25. april. Vanlig kontortid er mandag, onsdag og fredag fra kl. 10 til 16. Adresse: Torggt. 35.

DIREKTIV TIL ABONNENTENE

Når du flytter: På postkontoret får du gratis postkort for adresseendring. NB: GAMMEL ADRESSE MÅ OPPGIS!!

De med og de uten

Nå har vi altså fått loven om likestilling. Fra tidligere har vi loven om rasediskriminering, loven om politisk frihet og dissenterloven som gir oss anledning til å ha den religiøse oppfatning vi vil, — eller la være å ha det.

Men i bunn og grunn er disse lovene likegyldige, teoretiske og mindre verdifulle enn man ved første øyekast vil tro. Dette skyldes at de alle er utsprunget av samme årsak, som det IKKE gjøres noe ved, — med den begrunnelse at den ikke eksisterer, selv om den er en realitet som praktiseres daglig:

Det er klasseskillet. De med posisjon, og de uten.

Århundreskiftets "fine" fruer ble aldri plaget av manglende autoritet og stemmerett. Posisjonen opphevet på en merkelig måte det vertikale skillet mellom mann og kvinne, og skapte i stedet et horisontalt: mellom overklassens menn og kvinner og deres fattigere feller lenger nede på rangstigen.

Posisjonens makt kan av og til få et litt komisk skjær, slik det skjedde i ultra-rasistiske Sør-Afrika for en tid siden. Den gang drev republikken en utstrakt, og for dem selv en meget nødvendig, handelsvirksomhet med Japan. En dag kom en japansk handelsdelegasjon på besøk, og dette skapte enorme problemer for et regime som regnet alle med et snev av gyllen teint i huden for mindreverdige, selv om det skrev seg tilbake til en oldemors pikante feiltrinn i ungdommen.

Apartheid-lovene forbød hvite og ikke-hvite og spise på samme sted, bruke samme buss, sitte på samme benk, så hvordan skulle de kunne møte de japanske representanter?

Problemet ble løst ved at de sørafrikanske myndighetene utnevnte delegasjonen til "ÆRES-HVITE" med fulle rettigheter. Hvorvidt Nippons sønner følte seg beæret, vites ikke.

Men de pisset i samme do.

Posisjonen — og forbindelsene som følger med slikt — er også utslagsgivende i Norge, for selv om vi mangler aristokrati og de helt store finanskjendiser er ikke klassebevisstheten mindre for det. Tvertimot har våre hjemlige byråkrater en utpreget hakkementaltitet, fordi deres makt er for liten til at de har råd til å være generøse, men stor nok til å kunne sparke nedover rangstigen.

Av og til er konstabelen verre enn adjutanten.

Det er særlig innen rettsvesenet og de områder hvor myndighetene utover

makt at den sosiale plassering danner et fortrinn — eller en ulempe, avhengig av hvor på skalaen man befinner seg.

Vi har vel alle lagt merke til hvordan graden av service og hoflighet på de offentlige kontorer varierer etter "betydningsfullheten" og forsvinner til et minimum for klientellet som møter opp iført overalls eller rutete forkle.

Massemedia — og da særlig pressen — bidrar sterkt med å opprettholde tittel- og rangforskjellen, og det i de mest absurde utslag. Vi kan oppleve aviskampanjer og opprop om likestilling, likhet for loven etc., hvor avisene "har 2000 underskrifter, deriblant en

Allerede der blir ulikheten fastslått. De to tusen teller i praksis mindre enn de tre siste. Liknende eksempler ser vi ved ulykker, f.eks. ved brann. At teaterdirektør Maurstads hjem brant ned var selvsagt tragisk, men at det samtidig brant ned en arbeiders hjem et annet sted i landet, var en katastrofe, fordi han ikke som Maurstad hadde de økonomiske ressurser til å starte på nytt.

Men for klasse-Norge var han uinteressant.

Domstolene, embetsstanden og lovgiverne er de instanser som først og fremst er forpliktet til å ta en nøytral stilling i behandlingen av saker som faller i deres hender. Det hevdes at de gjør det, uaktet rase, farge og kjønn, men likestilling blir det allikevel ikke så lenge klasseforskjellene innen rasen, fargen og kjønn — bevisst eller ubevisst — opprettholdes.

Etter selv å ha overvært og deltatt i en rekke rettssaker, kan jeg erfaringsmessig slå fast at ulikhetsprinsippet mer beror på sedvane enn tilfeldighet.

Dette gjelder i like stor grad behandlingen av vitnene som av tiltalte. Den sosiale rang framheves i regelen allerede i åpningsfasen, hvor vitner med "status" gjerne innkalles først — "for at retten ikke skal legge for meget beslag på Deres tid".

Folk fra lavere samfunnslag må gjerne sitte hele dagen ute i korridorene, for som arbeidsgiverne mener å "eie" deres tid, synes staten å mene det samme.

Avhørene har også en tendens til å "ter" — for egen regning og uten nødvendigvis noe grunnlag — ilegger vitner og tiltalte fra små kår et vokabular som: "Har du, vi'kke, hør, er'ke no" osv. eller en ren "bondsk" dialekt.

Den "finere" klassen siteres alltid på uklanderlig bokmål.

De sosiale verneinstitusjonene er om mulig enda mer servile overfor titler og posisjon. Det er aldeles lettere og mer bekvemt å beordre tvangsinnleggelse for enkefru Olsen enn for tidligere statsråd Snobbesen.

Og har du noengang hørt om Barnevernsnemndas inngripen overfor de "fines" barn?

I arbeiderhjemmene dukker de imidlertid stadig opp med de nødvendige fullmakter.

Klasseskillet...

Det er dette skillet som må oppheves for vi kan snakke om likestilte samfunnsmedlemmer. Vi må oppheve ulikheten som gjør at en liten klasse bestemmer hvordan samfunnet skal være etter deres eget hode og som selv høster fruktene av det. Vi må gjøre slutt på at det store lag av samfunnet, som ved sitt arbeid, sin innsats, sin produksjon og tjeneste bærer de sosiale, økonomiske og helsemessige byrder og samtidig er den kategorien som fyller fengslene, barnehjemmene og pleieinstitusjonene fordi de mangler den rette "posisjon" og "innflytelse".

Vi må ikke la oss dupere av Liv Ullmanns uttalelser om "kvinnens rett" i samfunnet i sosietetsspaltene, men heller se på kvinnens realiteter ved samlebåndene på Freia.

Pga. manglende posisjon har ingen giddet hente noen uttalelse derfra. Klasse-Norge er uinteressant.

Vi har fått loven om likestilling. ■

Tormod

Dette absolutte imperativ er på vei til:

GATEAVISA

MEDLEM AV ALTERNATIVE
PRESS SYNDICATE.

Sats: JET-Z
Trykk: A/S All-Trykk.
Opplag: 16.000 (8.500!!!)

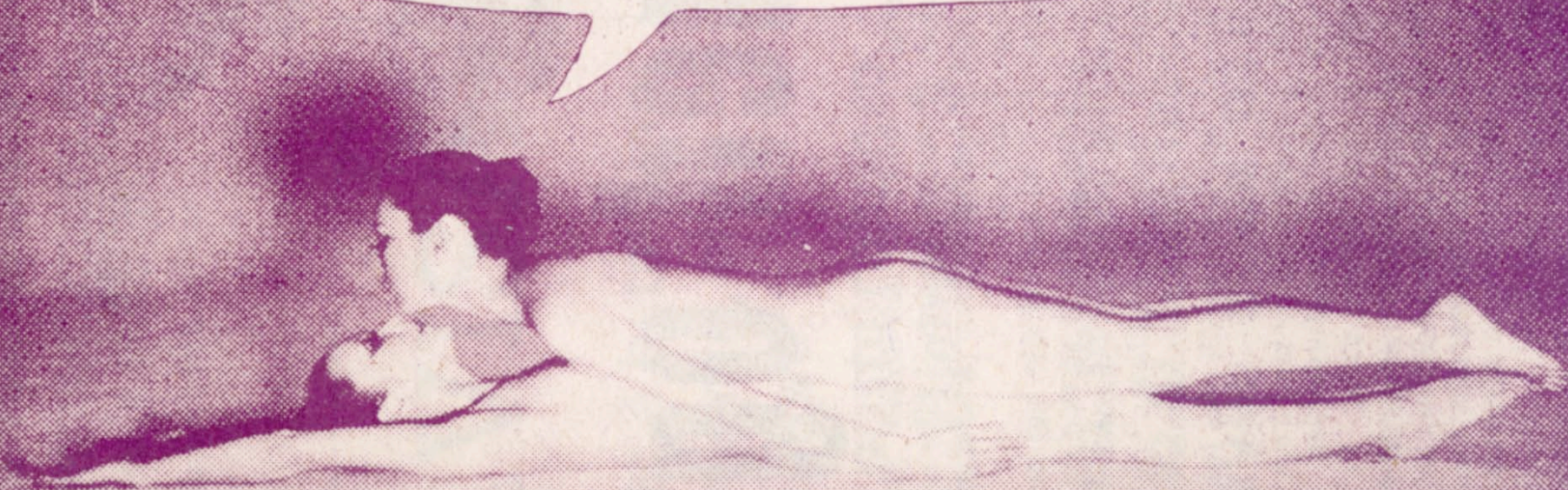
ANSVARLIG REDAKSJON
FOR DETTE NR.:

H.P. Faye, G. Reite,
K. Wiedswang,
B. Berge, E. Aase, K. Vesje.
Ellers innsats fra mange flere.

Retur til Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3.

TREFF NYE MENNESKER – BLI GATEAVIS-SELGER!!

Gateavisa er svært glad i gateselgerne sine. Uten dem ville mange aldri oppdage at avisa eksisterer! Vi har ca. 70 selgere rundt omkring over hele landet, men det bør bli flere! Hvis du mener at flere kan dra nytte av dette håndfaste alternativ til det etablerte høyre & venstre – lur ikke lenger på hva du skal gjøre med det, men send din bestilling til Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3! Eller du kan stikke oppom og hente aviser for salg. (Hjelmsgate er en sidegate til Bogstadveien, nedenfor Valkyrie-plass og like ved Rosenborg kino.) Du betaler for bladene først når de er solgt. Usolgte aviser kan returneres. Og av salgsprisen på 5 kroner får du beholde kr. 1,25. – *NB! Spesielt i Oslo trenger vi flere selgere.*
Telefonbestilling: (02) 69 12 84.

FØLER DU DEG NEDTRYKT? ABONNER PÅ GATEAVISA!

Du trenger bare å betale inn 35 kroner (10 numre / ett år) eller 70 kroner (20 numre / to år) til postgirokonto 2 23 03 32, Gateavisa, Hjelmsgt. 3, Oslo 3. Hvorfor reise seg opp, kle på seg, og stå i milelange køer i en kiosk, når du kan få Gateavisa levert på døra av et hyggelig postbud? Billigere er det også....
Les mer om dette enestående tilbud på side 30!

SOMMERENS VAKRESTE BLADVERK
– Gateavisa nr. 5/6 – kommer ca. 15. juni.
Du får den i Narvesen, i bokcafeer og på gata.

Kjøp denne avisa i originalt papirformat i nettbutikken vår
WWW.GATEAVISA.NO